

Stavanger
kommune

Hvordan er levekårene i Stavanger?

Levekårsundersøkelsen 2024

Forord

“De fleste innbyggerne i Stavanger lever gode liv, men inntektsforskjellene er større enn i resten av landet. Ulikhetene øker, både når det gjelder helse og levekår. Utjevning av sosial ulikhet er viktig både for den enkelte innbygger og for stabiliteten i lokalsamfunnet.”

(Utdrag fra kommuneplanens samfunnsdel)

I denne undersøkelsen presenterer kommunen et bilde over ulike levekårsindikatorer fordelt på de 78 sonene i Stavanger kommune. Antall levekårssoner som beskrives har økt siden forrige levekårsundersøkelse, etter at kommunene Stavanger, Finnøy og Rennesøy ble slått sammen.

“Soner” er den minste grunnkretsen det er mulig å publisere levekårsstatistikk på for å ivareta personvernet. Ved å se på statistiske data på et lite geografisk område, får man mulighet til å identifisere positive og negative utviklingstrekk i kommunen med tanke på levekårsindikatorer. Som et resultat kan målrettede tiltak settes i gang til spesifikke områder. Samtidig er det viktig å være klar over at oversiktsbildet baseres på bestemte indikatorer som ikke gir et bilde av innbyggernes subjektive opplevelse av sitt eget nærmiljø.

Levekårsindikatorer som dekkes i denne undersøkelsen, er basert på de indikatorer som er benyttet tidligere, i tråd med politiske vedtak. Disse er flyttemønstre, boligtyper, inntekt, arbeidsledighet, utdanningsnivå, uførhet, frafall fra videregående skole og mye mer. Tallgrunnlaget kommer hovedsakelig fra Statistisk sentralbyrå. Resultatet blir presentert i både tabell og i kart.

Stavanger kommune har nå en egen digital statistikkportal, som oppdateres jevnlig:
<https://www.stavanger.kommune.no/stavangerstatistikken>

Stavanger den 24.10.2024

Per Kristian Vareide
kommunedirektør

Gunn Jorunn Aasland
direktør by- og samfunnsplanlegging

Sammendrag

Hvorfor en levekårsundersøkelse?

Levekårsundersøkelsen skal kartlegge levekår på et lavt geografisk nivå for å avdekke geografiske områder med opphoping av levekårsutfordringer, se utviklingen over tid og gi grunnlag for handling og tiltak gjennom planlegging og tjenester.

Hva måles?

Ved hjelp av 27 indikatorer foretas en omfattende kartlegging av hele befolkningen. Indikatorene gir informasjon om fem levekårskomponenter:

- utdanning
- inntekt
- sosiale og helsemessige forhold
- befolkningssammensetning
- flytting

Kommunen deles i 78 soner. Lavt geografisk nivå avdekker interne forskjeller innad i bydelene. Den valgte soneinndelingen opererer med det lavest mulige geografiske nivå som gir statistisk holdbare resultater. Innbyggernes opplevelser av egne levekår kartlegges ikke – av flere årsaker. For å sikre representativitet i svarene i hver av de 78 sonene, ville en slik undersøkelse blitt svært omfattende. Ulik svarprosent blant ulike grupper, ulikt ståsted og referansepunkt mv. ville også gitt en slik kartlegging en begrenset verdi. Det vi vet, og som denne levekårsundersøkelsen ikke dekker, er at hvordan folk trives i området der de bor, hvor man treffes, hvilke tilbud som finnes, tilgang på friluftsområder og kontakt, er avgjørende for et godt liv.

Hvilke utviklingstrekk ser vi i denne undersøkelsen?

Levekårene i Stavanger er gode, og har vært det over lang tid. Byen har tatt imot en stor andel flyktninger, men unngått opphoping av levekårsutfordringer i bestemte bydeler, noe som sikrer en sosial miks av innbyggere. Byer som vokser og utvikler seg har et mangfold av mennesker med ulike bakgrunn, utdanning og inntekt. Imidlertid har sosiale forskjeller økt i hele landet de siste ti årene, og Stavanger er blant de ti kommunene i landet med størst ulikhet. Dette medfører at den sosiale mobiliteten ikke er den samme som før. Personer med utdanning og god økonomi har lengre forventet levetid og færre helseproblemer enn de med kort utdanning/grunnskole og svakere økonomi. Sosial ulikhet utgjør derfor den største utfordringen når det gjelder levekår i Stavanger. Kommunen har iverksatt kompenserende tiltak i områder med utfordrende levekår, men det kreves fortsatt betydelig innsats før varig positiv utvikling kan observeres. Indikatorene viser små endringer totalt sett, med en svak negativ trend sammenliknet med 2014.

Hva er det levekårsundersøkelsen ikke viser?

Noen soner har større konsentrasjoner av grupper med dårlige levekår. Også i disse sonene bor det mennesker uten levekårsutfordringer. Det er mange kvaliteter ved en levekårsone som ikke kommer fram i denne undersøkelsen, og for mange kan det være bedre å bo her enn i andre områder. Undersøkelsen gir ikke et grunnlag for å karakterisere områder med en del levekårsutfordringer som dårlige å bo i, eller å si at områder uten levekårsutfordringer er best å bo i.

English summary

Why a survey of living conditions?

The living conditions survey aims to map living conditions at a low geographical level to identify areas with an accumulation of living condition challenges, see trends over time, and provide a basis for actions and measures through planning and services.

What is measured?

Using 27 indicators, a comprehensive survey of the entire population is conducted. The indicators provide information on five living condition components:

- Education
- Income
- Social and health conditions
- Demographics
- Migration

Living conditions are mapped at a low geographical level, with particular emphasis on identifying possible accumulations of living condition problems. The municipality is divided into 78 zones. The low geographical level reveals internal differences within the districts. The chosen zone division operates at the lowest possible geographical level that provides statistically valid results. Residents' perceptions of their own living conditions are not surveyed - for several reasons. To ensure representativeness in responses in each of the 78 zones, such a survey would have been extensive. Different response rates among various groups, different standpoints, and references would also have limited the value of such a survey. What we know, and what this living conditions survey does not cover, is that the social infrastructure, such as where people meet, what services are available, outdoor areas, and contact are crucial for a good life.

What trends do we see in this survey?

Living conditions in Stavanger are good and have been for a long time. The city has received a large number of refugees but avoided segregation in certain districts, ensuring a social mix of residents. Cities that grow and develop have a diversity of people with different backgrounds, education, and income. However, social differences have increased nationwide over the past ten years, and Stavanger is among the municipalities with the greatest inequalities in Norway. This means that social mobility is not the same as before. People with education and good economy have longer life expectancy and fewer health problems than those with basic education and weaker economy. Social inequality thus constitutes the greatest challenge concerning living conditions in Stavanger. The municipality has implemented compensatory measures in areas with challenging living conditions, but significant efforts are still required before a lasting positive development can be observed. The indicators show small changes overall, with a slight negative trend compared to 2014.

What does the survey not show?

Some zones have higher concentrations of groups with poor living conditions. Even in these zones, there are people without living condition issues. There are many qualities in a zone that are not revealed in this survey, and for many, it may be better to live here than in other areas. The survey does not provide a basis for characterizing areas with some living condition problems as bad places to live or stating that areas without living condition problems are the best to live in.

Innhold

Sammendrag	2
English summary	3
Innhold	4
1. Innledning	5
1.1 Formål og bakgrunn	5
1.2 Nasjonale mål	5
1.3 Lokale mål	6
1.4 Områdesatsing i Stavanger	6
1.5 Utenforskap	6
1.6 Prosjektgruppa for levkårsundersøkelsen	7
2. Teori og metode	8
2.1 Hva er levkår, og hvordan kan de måles?	8
2.2 Levkår er ikke et bilde av hvordan den enkelte opplever sin egen livssituasjon	8
2.3 Metode	8
2.4 Geografisk nivå	9
3. Levkårskomponenter	11
3.1 Geografi og befolknings sammensetning	11
3.1.1 Alderssammensetningen i norske storbyer	14
3.1.2 Aldersgruppenes relative utvikling	14
3.1.3 Alderssammensetning på bydelsnivå	15
3.1.4 Innvandrerbefolkningen	22
3.2 Flytting	25
3.3 Utdanning	28
3.4 Inntekt	33
3.5 Sosiale og helsemessige forhold	41
3.5.1 Levealder	41
3.5.2 Arbeid og sosiale ytelser	41
3.5.3 Valgdeltakelse	47
3.5.4 Barnevern	47
3.5.5 Kriminalitet	50
3.6 Boliger	50
4. Et samlet levkårsbilde	61
4.1 Levkårsutvikling de siste årene	61
4.2 Analyse av levkårssoner i bydelene	63
4.2.1 Eiganes og Våland	63
4.2.2 Hinna 63	63
4.2.3 Hundvåg	64
4.2.4 Madla	64
4.2.5 Storhaug	65
4.2.6 Tasta 65	65
4.2.7 Hillevåg	66
4.2.8 Rennesøy	66
4.2.9 Finnøy	67

1. Innledning

1.1 Formål og bakgrunn

Levekårene i Stavanger er gode, og har vært det over lang tid. Folk lever lange og gode liv, og har muligheter til å bidra og skape verdier. På tross av dyrtid, krig og uro i Europa, ligger Stavanger fremdeles høyt på de fleste overordnede målingene av levekår sammenlignet med andre storbyer og resten av landet. Samtidig er det systematiske forskjeller mellom ulike grupper i samfunnet. Grupper med utdanning og god inntekt har bedre helse enn grupper uten utdanning og lav inntekt. "Sosial ulikhet i helse" er et alvorlig problem for sysselsetting, verdiskapning og offentlige utgifter. Eksempelvis vil et barn som dropper ut av skolen, og ikke fullfører, ha høyere risiko for arbeidsledighet og uførhet. De sosiale samfunnsstrukturene man blir født inn i, bidrar til at sosial status i stor grad går i arv.

Forskning viser at sosialt bærekraftige lokalsamfunn har en god miks av ulike typer mennesker fra ulike samfunnslag, bakgrunn, alder og etnisitet. Det gir den optimale sammensetningen for best mulig vekst og trivsel (Aasland, S. (2019). *Det trengs en landsby*). Mangfoldige nabolag preget av stabile boforhold over tid, og har vist seg å gjøre beboerne mer robuste og motstandsdyktige overfor utfordringer som preger både den enkelte og nabolaget som helhet. Dette kan skapes gjennom å sikre god infrastruktur, grøntområder og offentlige funksjoner, varierte møteplasser inne og ute som legger til rette for uformelle møter i og rundt nabolaget. Dette skapes også gjennom ildsjeler som setter i gang aktiviteter. Det er dette som preger sosialt bærekraftige nabolag preget av tillit og tilhørighet. God helse og livskvalitet er viktig for alle. Trivsel og livsglede er gunstig både for den enkelte, men også for samfunnsøkonomien. For å redusere utfordrende og uønskede ulikheter, kreves det generelle tiltak rettet mot hele befolkningen, kombinert med mer målrettede tiltak som sikrer at innbyggere møtes på tvers av bakgrunn og sosial status.

Den første levekårsundersøkelsen ble lagt frem i 2004, etter vedtak i kommunalutvalget, og beskrev levekårsstatistikken i Stavanger sine 66 levekårssoner for årene 2000–2002. Siden 2004 er det utgitt til sammen åtte levekårsundersøkelser, hvor den siste ble presentert i 2019.

Bakgrunnen for levekårsundersøkelsen er å få en oversikt over de faktorene som har betydning for helsetilstanden i befolkningen, som blant annet bolig, arbeidsledighet og inntekt. Kommunen har også et ansvar etter folkehelseloven:

- § 4: Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. [...].
- § 7: Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk. [...].

En statusoversikt over disse faktorene i de ulike bydelene og levekårssoner gir grunnlag for å prioritere enkelte områder med tanke på fordeling av ressurser og utvikling av tjenestetilbudet i kommunen. Kommunen har blant annet satt inn ekstra innsats gjennom områdeløft og områdesatsing i Storhaug, Hillevåg og Kvernevik som et resultat av funnene i levekårsundersøkelsene.

1.2 Nasjonale mål

I *Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar* presenterte regjeringen den samlede innsatsen for å fremme bedre folkehelse og god livskvalitet i befolkningen. Meldingen er regjeringens strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsemeldingen har seks hovedinnsatsområder:

- de samfunnsskapte vilkårene for god helse
- levevaner og forebygging av ikke-smittsomme sykdommer
- psykisk helse og livskvalitet
- vern mot helsetrusler og rett til et sunt miljø
- kommunikasjon og innbyggerdialog
- forebyggende arbeid i helse- og omsorgstjenesten

For å lykkes med de brede folkehelseiltakene, skal det systematiske folkehelsearbeidet styrkes. Folkehelseloven er under revisjon, og ny folkehelselov kommer til behandling i 2025.

Det er i folkehelsemeldingen utarbeidet åtte prinsipper som skal ligge til grunn i politikken:

- gi alle barn den beste starten på livet
- sette alle barn, unge og voksne i stand til å maksimere evnene sine og ha kontroll i eget liv
- skape et rettferdig arbeidsliv og godt arbeidsmiljø for alle
- skape en helsefremmende levestandard for alle
- skape og utvikle helsefremmende og bærekraftige lokalsamfunn
- styrke roller til og virkningen av sykdomsforebygging
- kjempe mot diskriminering og rasisme og konsekvensene av dette
- fremme miljømessig bærekraft og rettferdig fordeling av helse samtidig

1.3 Lokale mål

Kommuneplanens samfunnsdel er Stavanger kommune sin folkehelseplan. I tillegg ble en ny folkehelsestrategi for Stavanger kommune vedtatt i 2023. Strategien har to innsatsområder:

- et tydeligere oversiktsbilde over helsetilstanden i Stavanger
- helsekonsekvensutredninger i alle aktuelle saker

1.4 Områdesatsing i Stavanger

Stavanger kommune ønsker å forhindre opphoping av levekårsutfordringer og fremveksten av store sosiale forskjeller som følger geografiske grenser eller ulike demografiske eller sosioøkonomiske grupper. Utjevning av sosiale forskjeller er derfor et viktig satsingsområde, der ekstra kommunal innsats og samarbeid med staten om områdesatsing er et virkemiddel i dette arbeidet. En områdesatsing kan ikke avskaffe individuell fattigdom, men kan bidra til sosial utjevning gjennom fysiske, sosiale og miljømessige forbedringer. Kommunen, i samarbeid med staten og lokale ressurser, jobber med å forbedre de fysiske kvalitetene i området, legge til rette for inkludering i nærmiljøet, og tjenesteutvikling i de kommunale tjenestene. På denne måten legges det til rette for utvikling av mer attraktive bydeler og levekårssoner med større bærekraft.

På bakgrunn av resultater fra levekårsundersøkelsene inngikk Stavanger kommune en avtale med staten om en områdesatsing på Storhaug for perioden 2018–2024. Samtidig som områdesatsingen på Storhaug nå avsluttes etter fullført programtid, har staten og kommunen inngått en ny avtale om en områdesatsing i Stavanger med fokus på Hillevåg og Kvernevik i perioden 2024–2028.

1.5 Utenforskap

Ordføreren i Stavanger nedsatte i februar 2021 en kommisjon for å undersøke ungt utenforskap. En av to hovedproblemstillinger var hvordan kommunen sammen med andre aktører kan bidra til å forhindre ungt utenforskap, og hva som kan gjøres for å bidra til at unge som faller utenfor, kommer i et langsiktig løp for utdanning, arbeid eller/og skape større sosiale nettverk.

Anbefalingen i andre delrapport¹ var følgende:

- økt fokus på samarbeid og samordning i tjenestetilbudet for barn og unge med sammensatte utfordringer
- innsats som demper konsekvenser av risikofaktorer
- tidlig avdekking av risiko for utenforskap og tidlig innsats i grunnskolen
- økt fullføring av videregående skole
- økte muligheter i arbeidslivet
- innsats for å få økt deltakelse fra unge i NEET-gruppen
- behov for mer kunnskap

1.6 Prosjektgruppa for levekårsundersøkelsen

Levekårsundersøkelsen er et samarbeidsprosjekt mellom byutvikling og folkehelse i tjenesteområdet by- og samfunnsplanlegging og samfunnsmedisinsk stab fra helse og velferd.

¹ https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/politikk/utenforskapkommisjonen/kortversjon_delrapport-2_ungt-utenforskap.pdf

2. Teori og metode

2.1 Hva er levekår, og hvordan kan de måles?

Levekår handler om de ytre betingelsene mennesker lever under, og hvilke muligheter de har til å leve gode liv. Gode levekår er gode boforhold, jobb og inntekt, trygge omgivelser, god infrastruktur, samt tilgang på grøntområder og møteplasser. Dårlige levekår er lav eller ingen inntekt, dårlig bolig, og at området man lever i har dårlig kommunikasjon, mye støy, utrygghet og kriminalitet. Dette er faktorer som kan påvirke livskvaliteten og samlet gi et bilde av hvordan vi har det.

2.2 Levekår er ikke et bilde av hvordan den enkelte opplever sin egen livssituasjon

Steder kan ikke bare forstås som fysiske strukturer, eller som resultat av planlegging. Hvordan vi opplever et sted og hvilken mening vi tillegger et sted, avgjøres av hvem vi er, hvor vi kommer fra og hvem vi møter. Dette betyr tilhørighet for noen og en følelse av utestengning for andre. Derfor eksisterer det kanskje like mange bilder av et sted som det er mennesker. For å få et mer fullstendig bilde av innbyggernes erfaringer og opplevelser, gjennomfører nå kommunen sosiokulturelle stedsanalyser ved oppstart i planprosesser.

2.3 Metode

I denne levekårsundersøkelsen bruker vi samme 27 indikatorer som tidligere. Indikatorene gir informasjon innen fem hovedtema som er sentrale for folks livskvalitet og levekår:

- utdanning
- inntekt
- sosiale og helsemessige forhold
- befolkningssammensetning
- flytting

I tillegg supplerer vi med data om boligsammensetning og husholdningstyper. Vi bruker tallgrunnlag fra matrikkel, KOMPAS og Statistisk Sentralbyrå (SSB). Datakildene oppdateres på forskjellige tidspunkt, for eksempel er sist tilgjengelige statistikk på inntekt fra 2022, mens befolkningstall er oppdatert per 1 januar 2024.

Levekårsundersøkelsen grupperer verdiene for hver indikator i fem kategorier med tilhørende farger. Inndelingen gjøres ved å rangere resultatene for levekårssonene i stigende rekkefølge. For indikatorene der lav verdi eller andel generelt forbindes med lav skår på utfordringer, reverseres skalaen. Deretter deles tallmaterialet i fem like store deler (kvintiler) ved hjelp av beregnede terskelverdier slik at en gitt prosentandel av tallmaterialet er mindre eller lik denne (prosentiler). På skalaen representerer første kvartil femtedelen med lavest skår på utfordring. Femte kvartil utgjør femtedelen med høyest skår på utfordring.

1. Kvartil	Mindre enn 20-prosentilen
2. Kvartil	Større eller lik 20-prosentilen og mindre enn 40-prosentilen
3. Kvartil	Større eller lik 40-prosentilen og mindre enn 60-prosentilen
4. Kvartil	Større eller lik 60-prosentilen og mindre enn 80-prosentilen
5. Kvartil	Større enn 80-prosentilen

Tabellen viser gruppering av resultater i kvintiler.

Grupperingen fastsettes på bakgrunn av den interne rangeringen mellom sonene for hver levekårsundersøkelse (årgang). Ettersom det ikke foreligger forhåndsdefinerte terskelverdier for indikatorene, er rangeringene fra lav til høy utfordring relativ for en levekårssone sammenlignet med de øvrige levekårssonene i Stavanger. At grupperingen gjøres for hver levekårsundersøkelse separat, innebærer at de beregnede terskelverdier varierer fra en levekårsundersøkelse til en annen. Dette legger til rette for å også følge utviklingen av levekårssonenes relative rangering over tid.

2.4 Geografisk nivå

Fra 66 levekårssoner i 2004 har Stavanger kommune per 2024 blitt utvidet til 78 levekårssoner. Nye utbyggingsområder, og kommunesammenslåingen i 2020 er årsaker til at nye levekårssoner kommer til. For å få mest mulig nøyaktig bilde av levekårene, og eventuelt avdekke geografiske forskjeller, deler vi bydeler inn i levekårssoner. Hver levekårssone består av minst 1500 personer. Ved å bruke dette geografiske nivået kan vi avdekke mulig opphoping av levekårsutfordringer og få statistisk holdbare resultater, uten å gå på bekostning av personvern hensyn.

Storhaug bydel

- 2 Badedammen
- 3 Sentrum
- 4 Bergeland
- 5 Nylund
- 6 Lervig
- 7 Emmaus
- 8 Varden

Eiganes og Våland bydel

- 9 Kannik
- 10 Ledaal
- 11 Kiellandmyrå
- 12 Lagård
- 13 Vålandshaugen
- 14 Ytre Lagård
- 20 Bjergsted
- 21 Gramstadhaugen
- 22 Bakkeland
- 24 Stokkadalen
- 25 Ytre Eiganes
- 50 Stokka
- 54 Sandal

Hillevåg bydel

- 15 Sentralsjukehuset
- 16 Bekkefaret
- 17 Saxemarka
- 18 Ullandhaugskråningen
- 19 Kvalaberg
- 40 Kristianslyst
- 42 Mariero
- 43 Åsen
- 44 Tjensvoll
- 45 Solborg
- 46 Øvre Tjensvoll
- 48 Jernaldergarden

Hundvåg bydel

- 1 Buøy
- 26 Øyane
- 27 Kråkeneset
- 28 Skeie
- 29 Kvitepynten
- 30 Prestastø
- 31 Hundvågekrossen
- 32 Kalhag
- 73 Husabø

Tasta bydel

- 23 Indre Tasta
- 51 Tastarustå
- 61 Gjeraberget
- 62 Byhaugen
- 63 Vardeneset
- 64 Tastaforen
- 65 Smiene
- 66 Byåsen

Madla bydel

- 47 Madlamark
- 49 Madlalia
- 52 Molkeholen
- 53 Madlaforen
- 55 Madlatuå
- 56 Smiodden
- 57 Mjug
- 58 Ørnaberget
- 59 Sundekrossen
- 60 Malthaug
- 70 Sørå Bråde

Hinna bydel

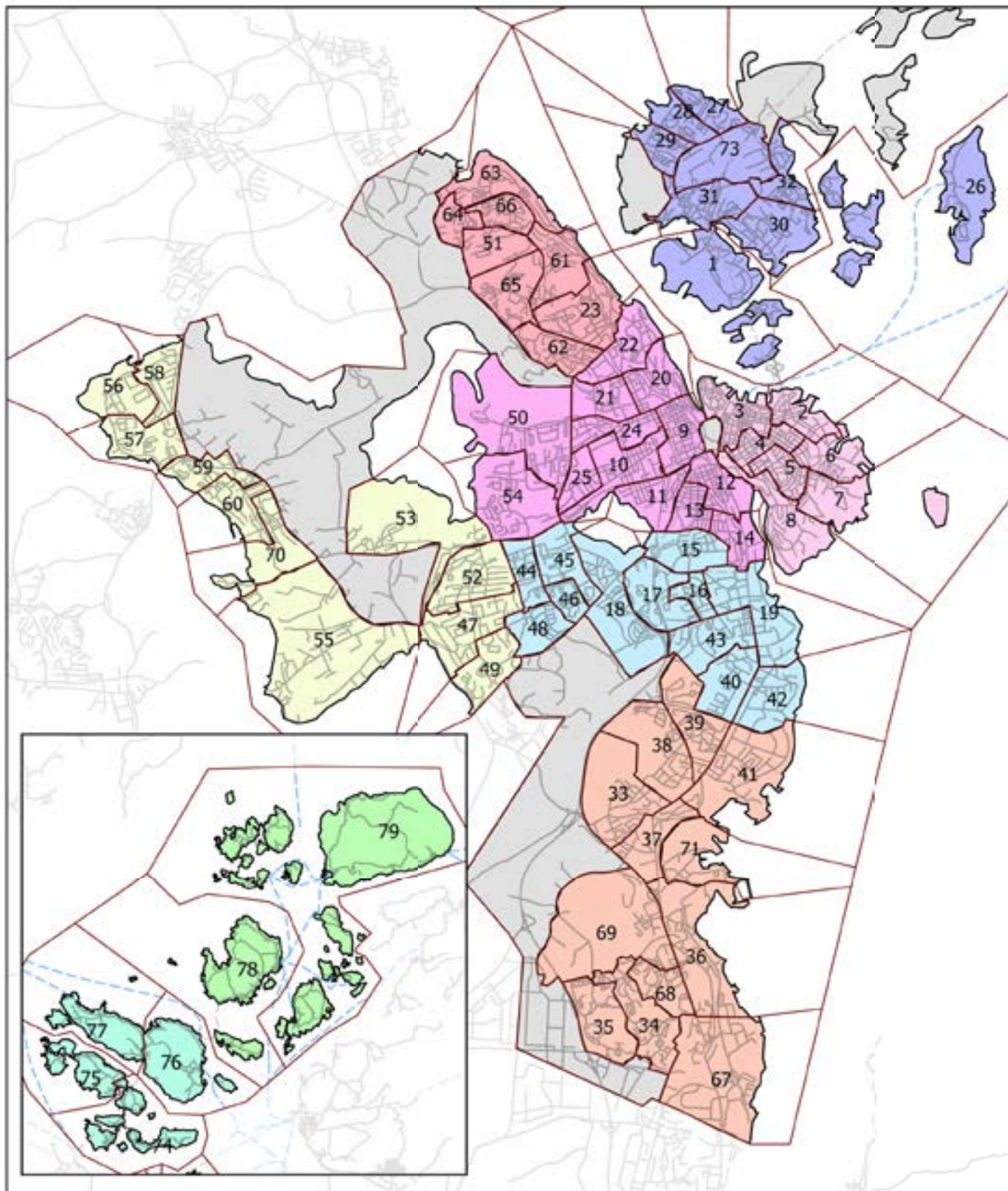
- 33 Hinnalia
- 34 Storaberget
- 35 Godeset
- 36 Gausel
- 37 Hinnakrossen
- 38 Øvre Vaulen
- 39 Auglend
- 41 Vaulen
- 67 Forusstraen
- 68 Husaberget
- 69 Boganes
- 71 Jåttåvågen

Rennesøy bydel

- 74 Askje
- 75 Mosterøy
- 76 Østhusvik
- 77 Sørbo

Finnøy bydel

- 78 Finnøy
- 79 Sjernarøy, Ombo, Fogn

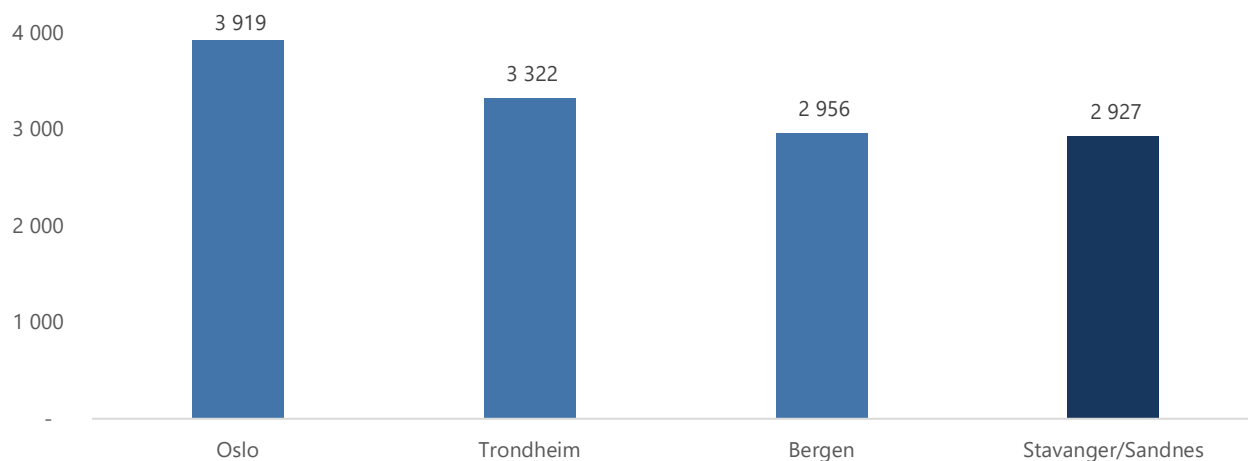
Levekårsundersøkelsen 2024
Stavanger kommune

- Bydel
- Eiganes og Våland
 - Finneøy
 - Hillevåg
 - Hinna
 - Hundvåg
 - Madla
 - Rennesøy
 - Storhaug
 - Tasta
 - Inngår ikke

3. Levekårskomponenter

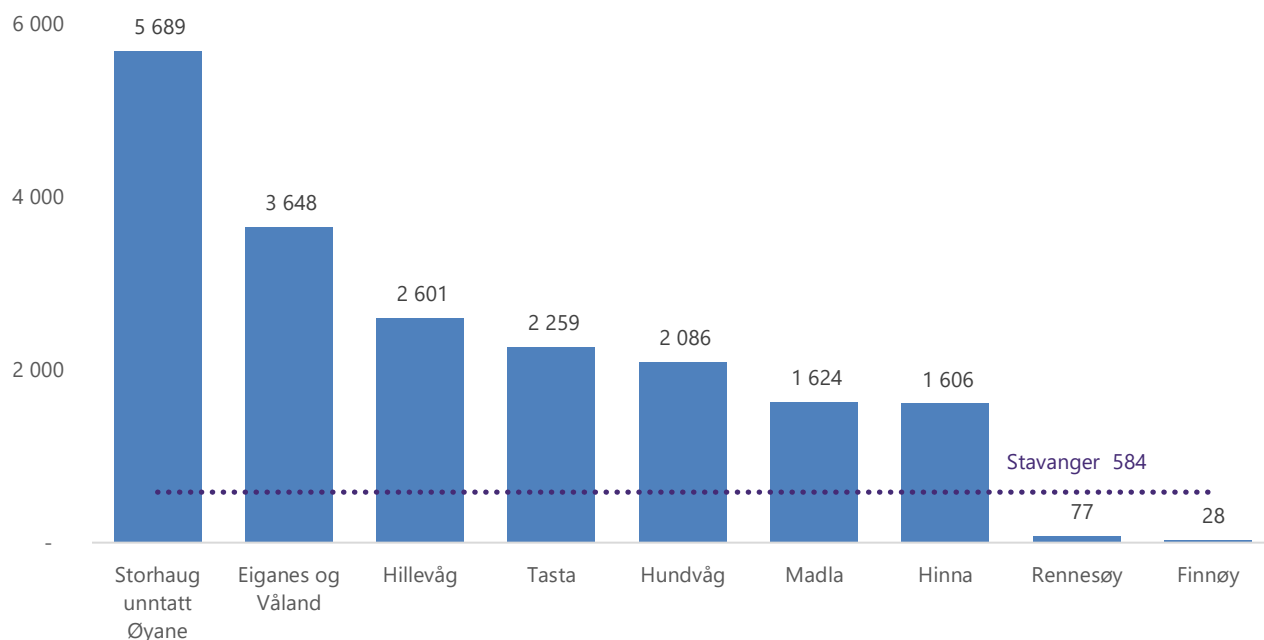
3.1 Geografi og befolknings sammensetning

Stavanger kommune hadde 149 048 innbyggere 1. januar 2024. I tettstedet¹ Stavanger og Sandnes var tettheten i 2023 2927 personer per km². Befolkningstettheten i Stavanger og Sandnes er lavere enn i Oslo, Bergen og Trondheims tettsteder.

Figur 1: Tetthet i norske storby tettsteder. Personer per km² per 1. januar 2023. Kilde: SSB.

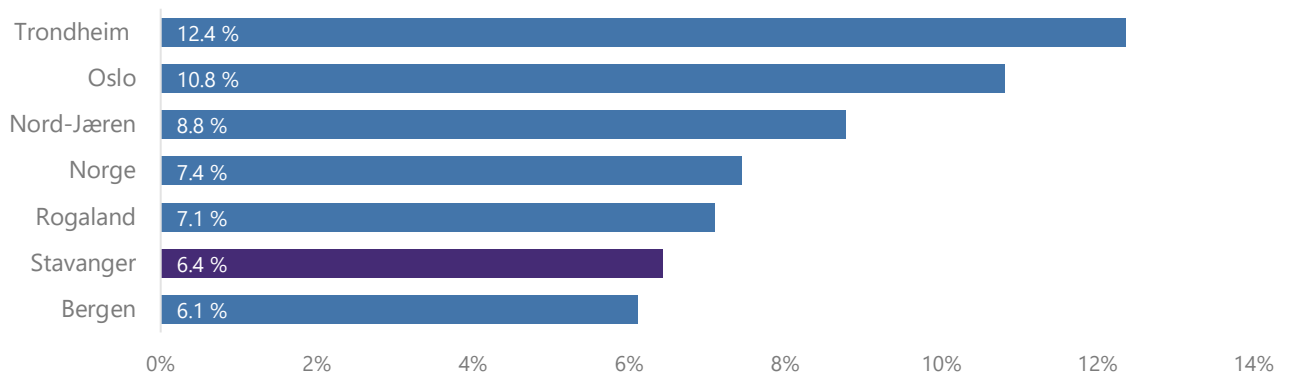
Av bydelene har Storhaug høyest befolkningstetthet fulgt av Eiganes og Våland. Figur 2 viser tettheten per km² landareal og altså ikke for tettstedsområde.

Figur 2: Tetthet i Stavangers bydeler. Personer per km² per 1. januar 2024. Kilde: SSB.

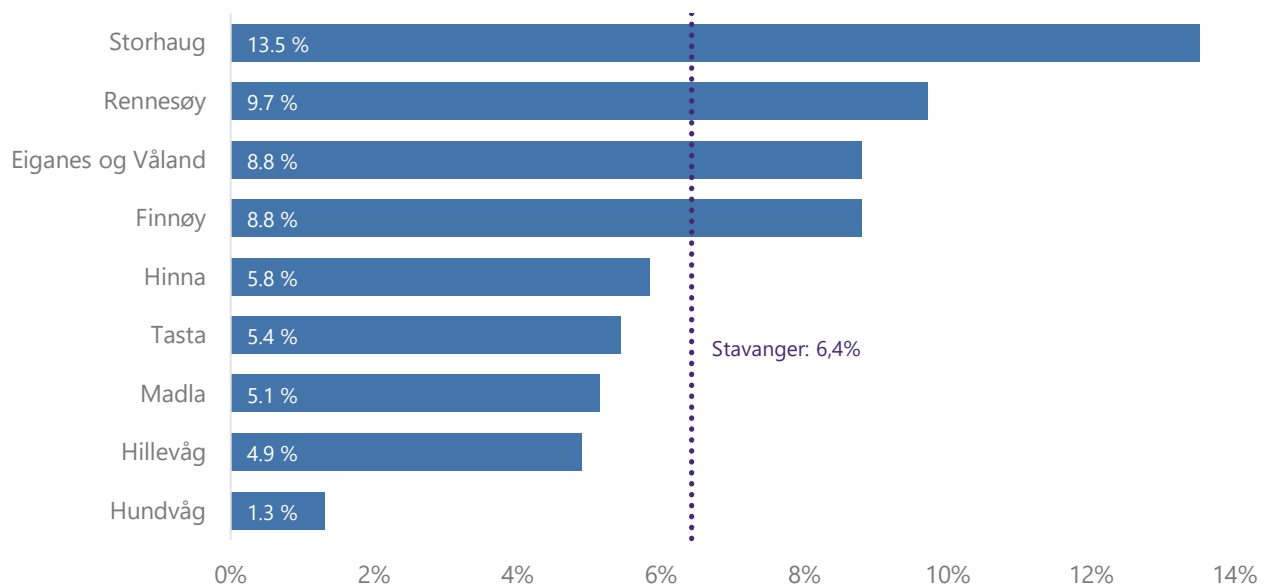
¹ Noe forenklet defineres tettsteder som områder hvor det er bosatt minst 200 personer, og der avstanden mellom bygningene normalt ikke overskrider 50 meter.

Den høyeste befolkningsveksten det siste tiåret har funnet sted i Trondheim, Oslo og Nord-Jæren bestående av kommunene Sandnes, Stavanger, Sola og Randaberg. Befolkningsveksten i disse områdene har i tiårsperioden vært høyere enn landsgjennomsnittet. Befolkningsveksten i Stavanger kommune ligger imidlertid under landsgjennomsnittet.

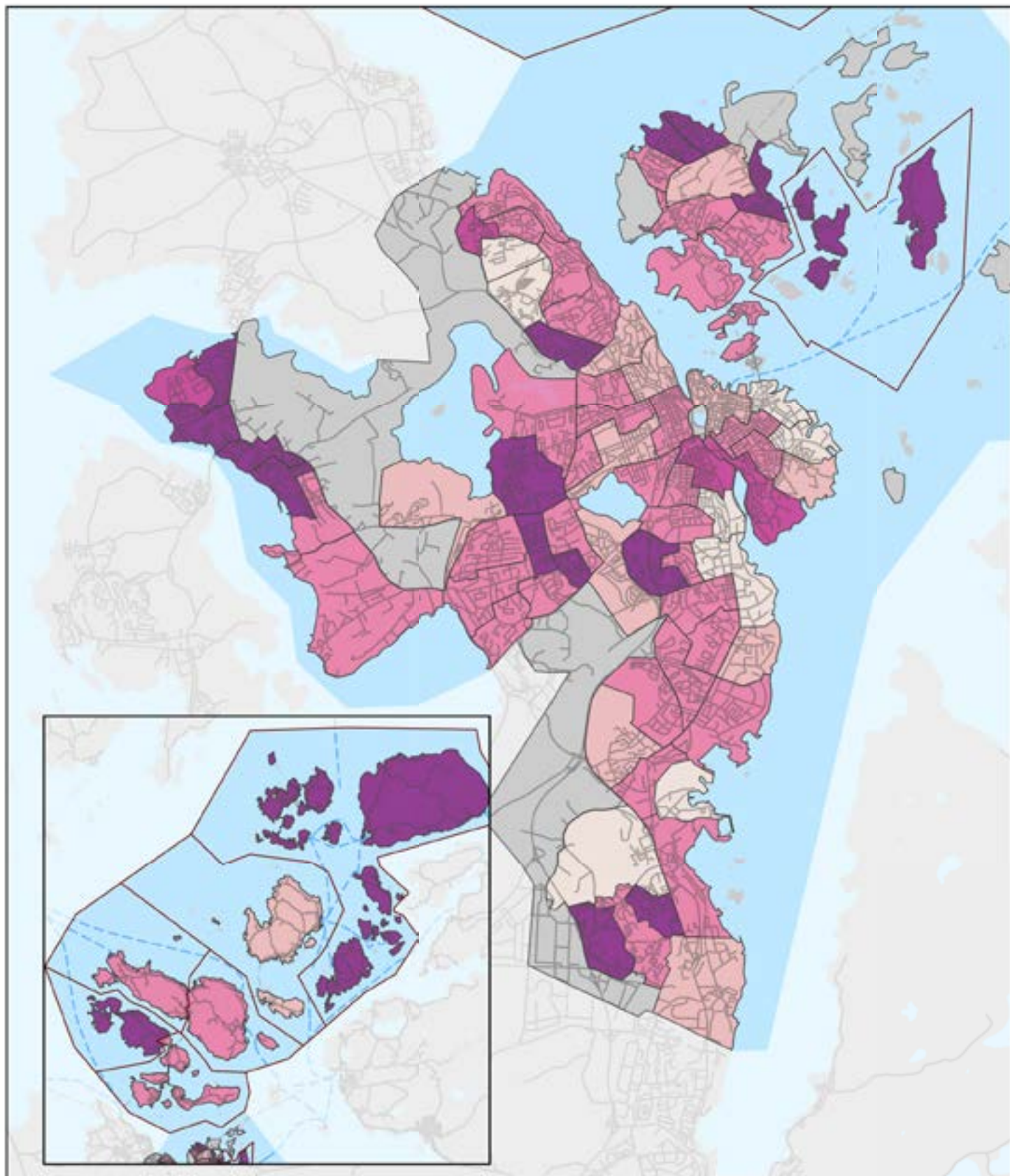
Figur 3: Befolkningsvekst i norske storbyer m.m. i tiårsperioden 2015-2024. Kilde: SSB.

På bydelsnivå i Stavanger har befolkningsveksten i tiårsperioden vært særlig stor i Storhaug bydel.

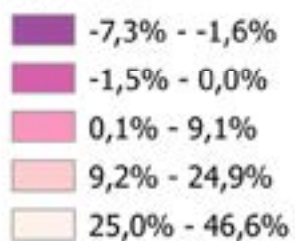

Figur 4: Befolkningsvekst i Stavangers bydeler i tiårsperioden 2015-2024. Kilde SSB.

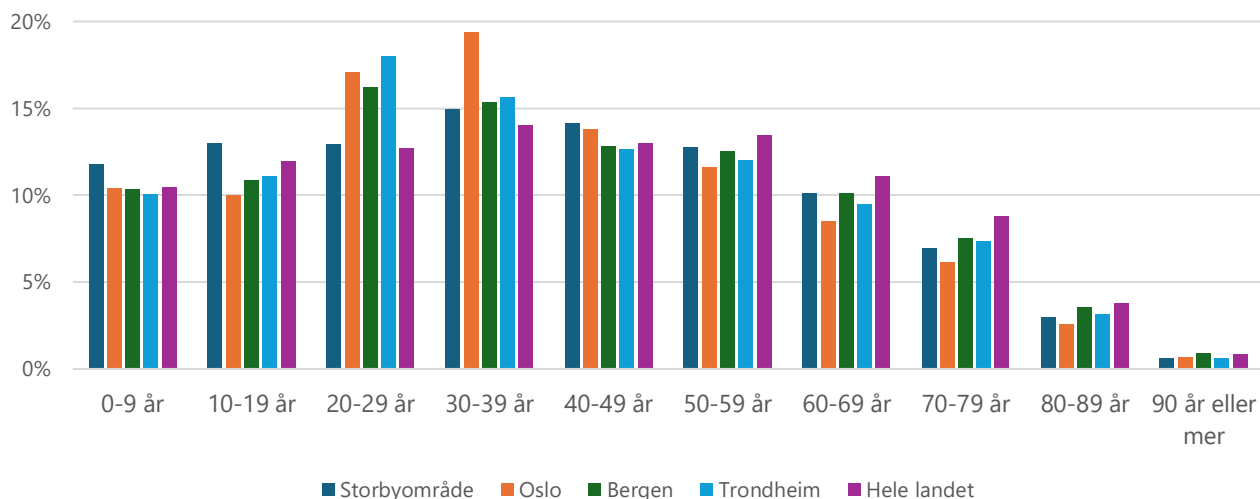
**% befolkningsendring
2014-2024**

Kartet viser prosentvis befolkningsendring fra 2014 til 2024. Den største folkeveksten i den siste tiårsperioden har funnet sted i Lervig, Smiene og Tastarustå. Siste ti år har det vært befolkningsnedgang i 20 soner. Størst nedgang finner vi i levekårssonene Kalhag og Øyane i Hundvåg bydel.

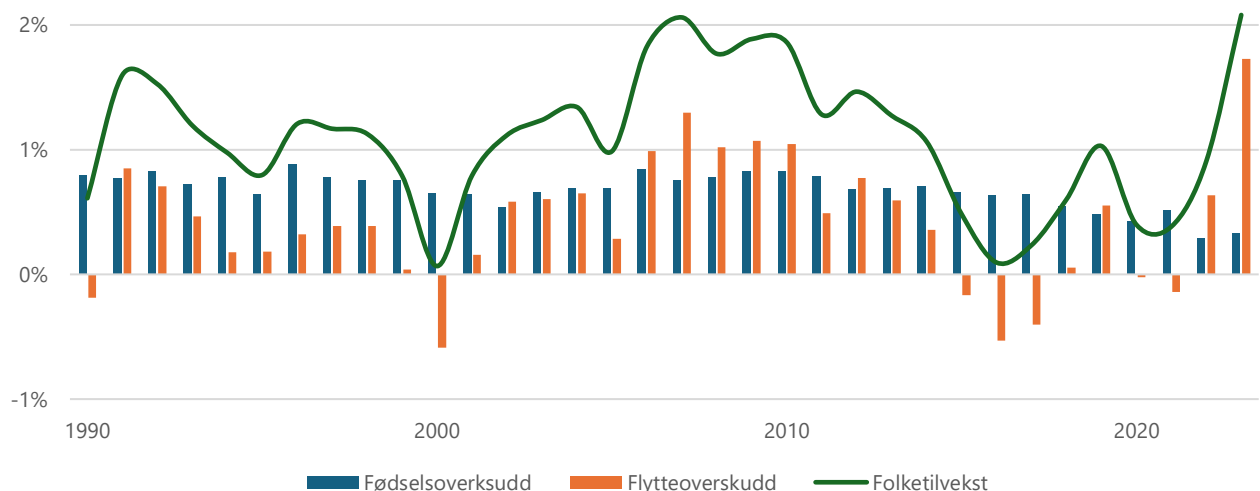
3.1.1 Alderssammensetningen i norske storbyer

Diagrammet under viser at andelen barn i storbyområdet Sandnes, Stavanger, Sola og Randaberg er høy sammenliknet både med de andre storbyområdene og hele landet. Oslo skiller seg ikke lenger ut med lav andel barn, men ungdomsandelen i Oslo er fortsatt lav. Trondheim, Oslo og Bergen har størst andeler i tjuetårene, mens Oslo er fortsatt storbyen som i størst grad fungerer som arena for unge voksne. For vårt storbyområde er andelen eldre relativt lav sammenliknet med landsnittet for alle aldersgrupper over 60 år.

Figur 5: Folkemengde etter aldersgrupper i prosent. Storbyområdet (Stavanger, Sandnes og Sola), andre storbyer og landet 1. januar 2024. Kilde: SSB.

Alderssammensetningen hører nøye sammen med befolkningsveksten sammensatt av fødselsoverskuddet og nettoinnflytting. Siden bunnoteringen på 0,1 prosent under oljekrisen i 2016 nådde befolkningsveksten i Stavanger en foreløpig bølgetopp på 1 prosent i 2019. Den påfølgende nedgangen under pandemien ble så etterfulgt av en økning fra 0,9 til rekordhøye 2,1 prosent i 2023. Den kraftige veksten de senere årene skyldes hovedsakelig bosetting av et høyt antall flyktninger og tilvekst fra innenlandsk flytting.

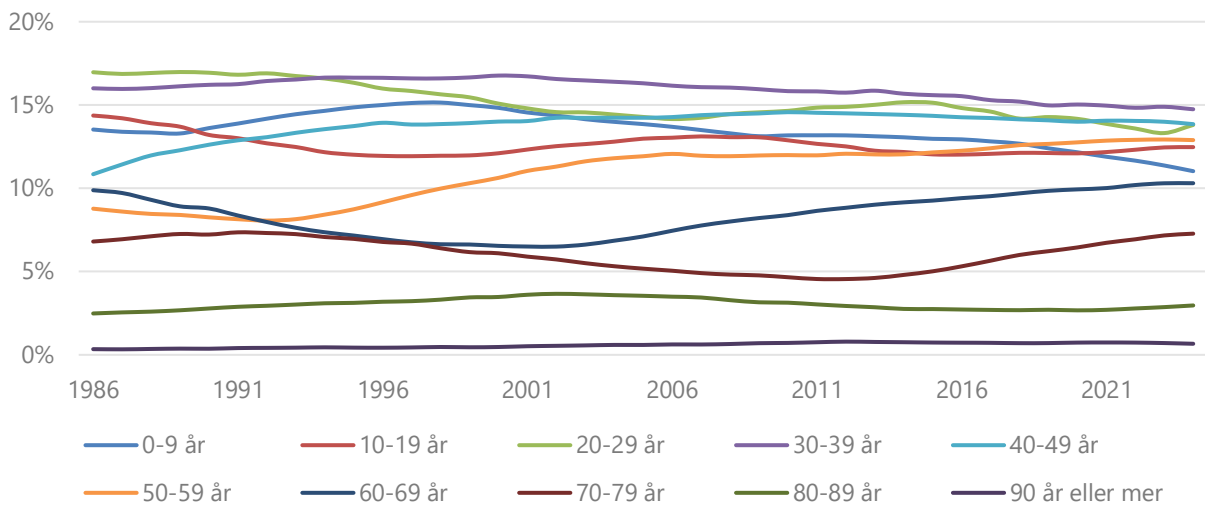

Figur 6: Folketilvekst, fødselsoverskudd og nettoinnflytting. 1990-2023. Kilde: SSB.

3.1.2 Aldersgruppens relative utvikling

Analysen av befolkningssammensetning på lavere geografiske nivå må baseres på kjennskap til hele befolkningens sammensetning og utvikling. Slik kan vi se om en endring i en levekårssone skyldes generell utvikling på kommunenivå eller spesielle forhold i levekårssonen.

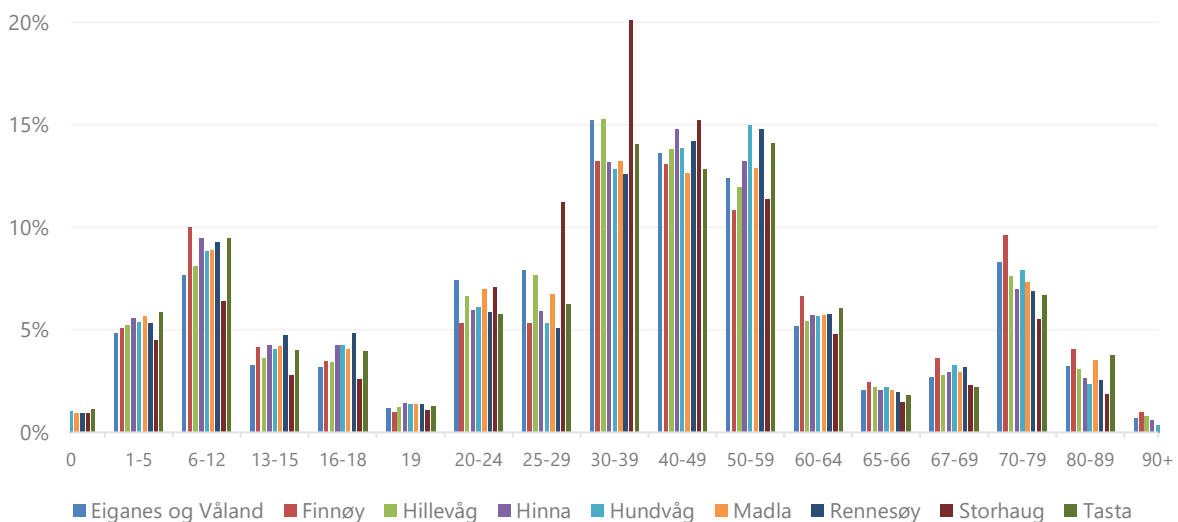
Diagrammet under viser den prosentvise aldersfordelingen i Stavanger de siste trettiseks årene. Personer i trettiårene er største aldersgruppe. De siste ti årene ser vi en tydelig vekst i de eldre aldersgruppene.

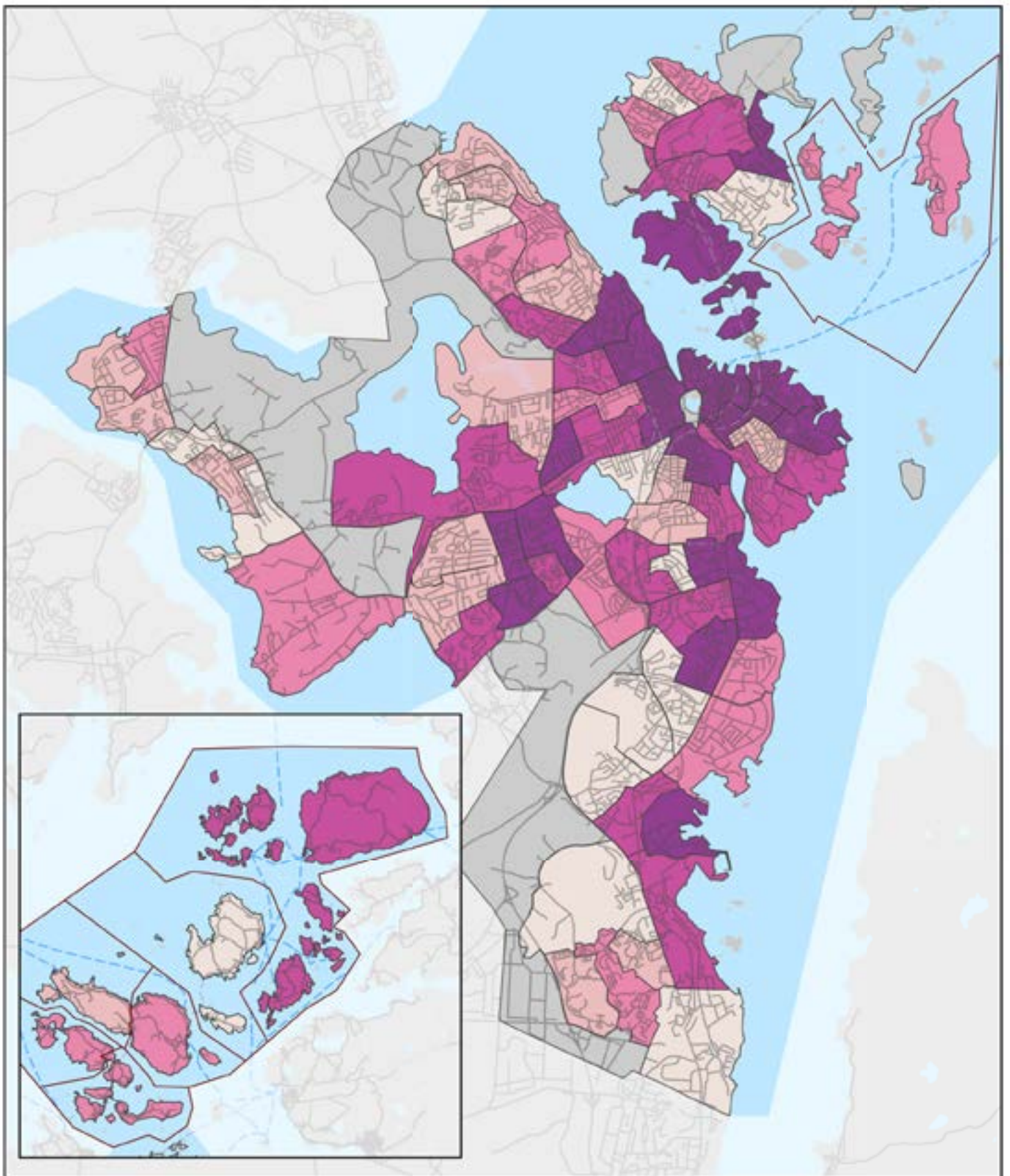
Figur 7: Folkemengden i Stavanger etter aldersgrupper per 1. januar 1986–2024. Kilde: SSB.

3.1.3 Alderssammensetning på bydelsnivå

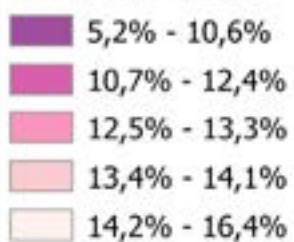
Før vi ser på de viktigste aldersgruppene på levekårsssonenivå, er det nyttig å få et grovt bilde på bydelsnivå. Barneandelen er høyest i bydelene Tasta og Madla. Storhaug har lav andel barn i skolealder til tross for at bydelen har hatt klart størst folkevekst de siste ti årene. Storhaug har imidlertid en høy andel unge voksne i aldersgruppene 25–29 og 30–39 år. Andelen i de eldste aldersgruppene er høyest i Finnøy bydel.

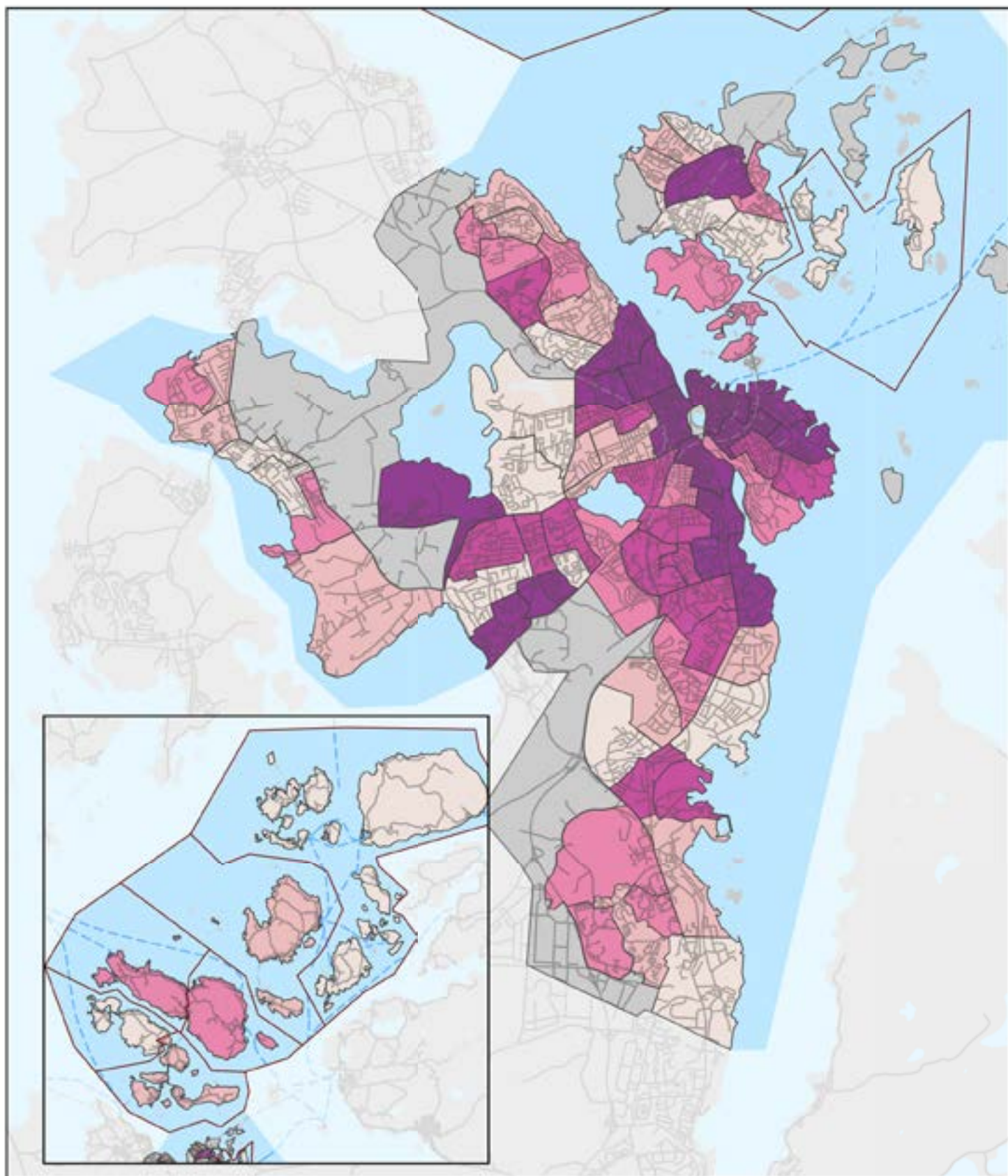
Figur 8: Folkemengden i Stavangers bydeler fordelt på aldersgrupper. 1. januar 2024. Kilde: SSB.

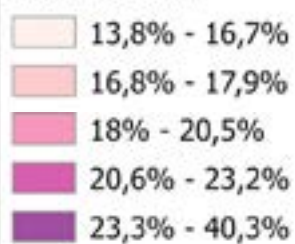
Barneandel 3-12 år

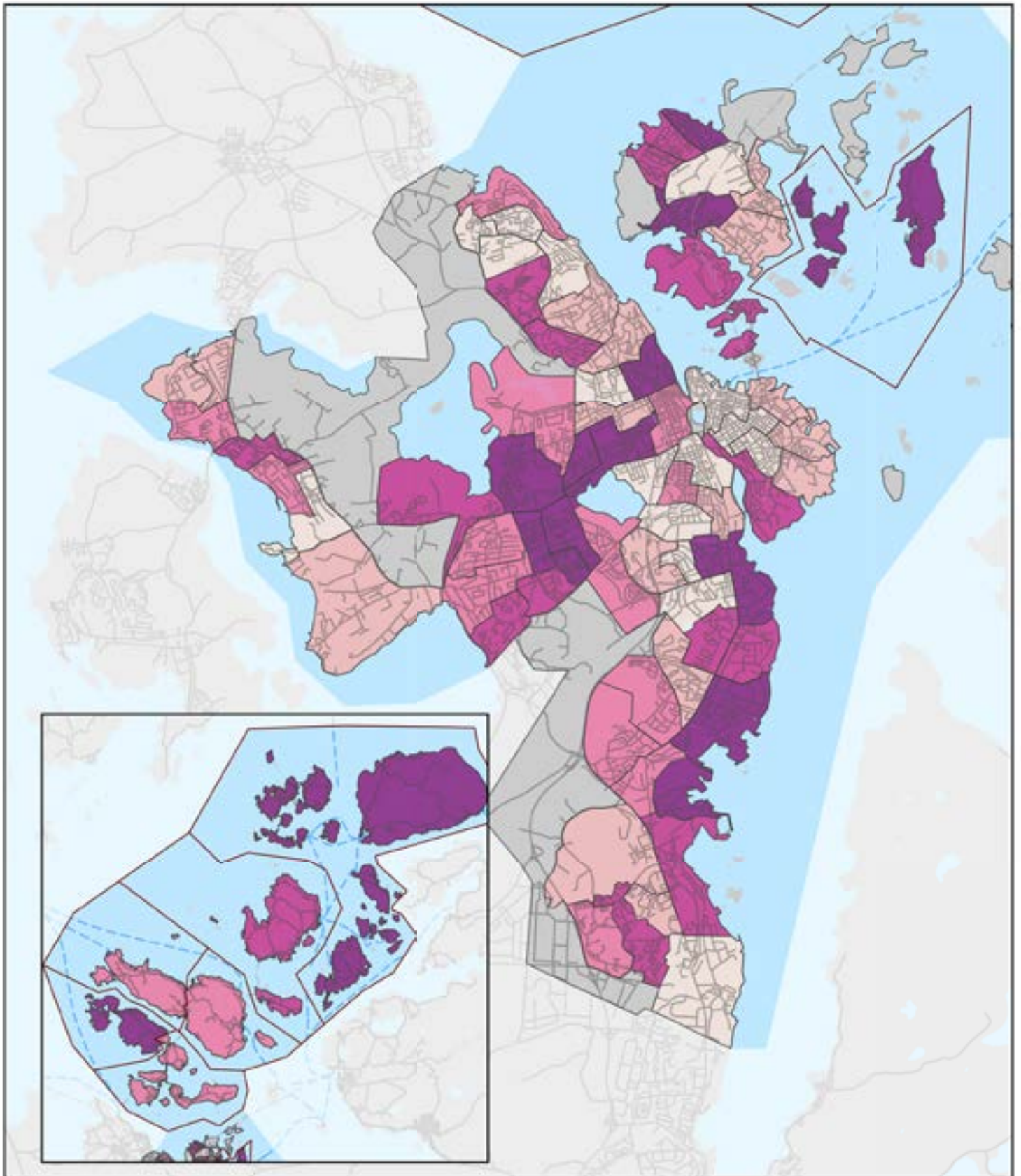
Levekårssonene med lavest andel barn i aldersgruppen 3-12 år, er Badedammen, Kannik, Sentrum og Jåttåvågen. Andel barn på kommunenivå er 12 prosent (1.januar 2023).

Andel 20-34 år

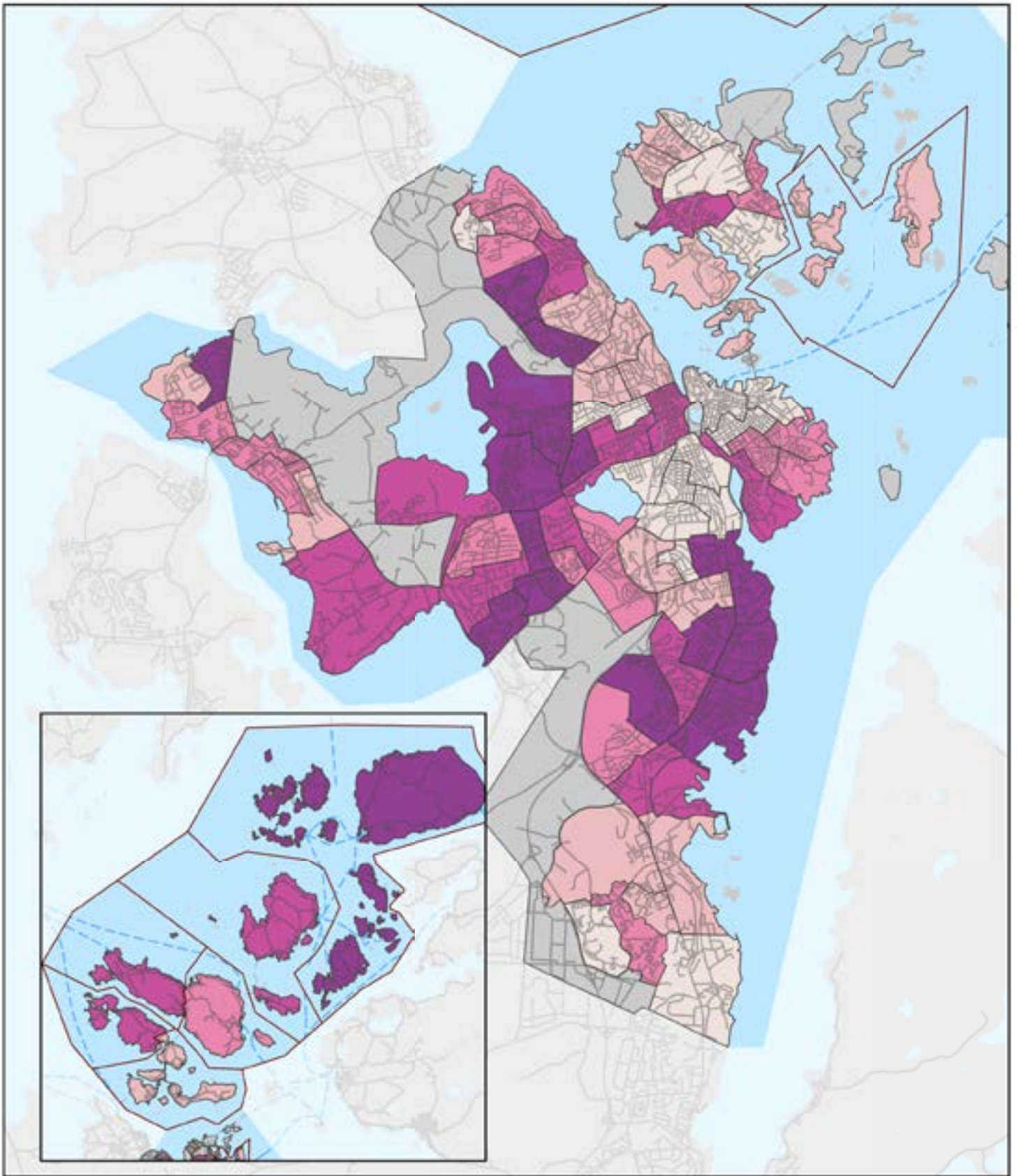
Med unge voksne menes her personer i alderen 20-34 år. Unge voksne er mer enn noen annen aldersgruppe knyttet til sentrum og sentrumsnære områder. Sentrum og Badedammen har høyest andel unge voksne. De laveste andelene finner vi i Stokka og Sjernarøy, Ombo, Fogn. Kommunens andel unge voksne er 21 prosent (1.januar 2024).

Andel 65 - 79 år

- 6,3% - 9%
- 9,1% - 10,8%
- 10,9% - 12,6%
- 12,7% - 15,1%
- 15,2% - 23,2%

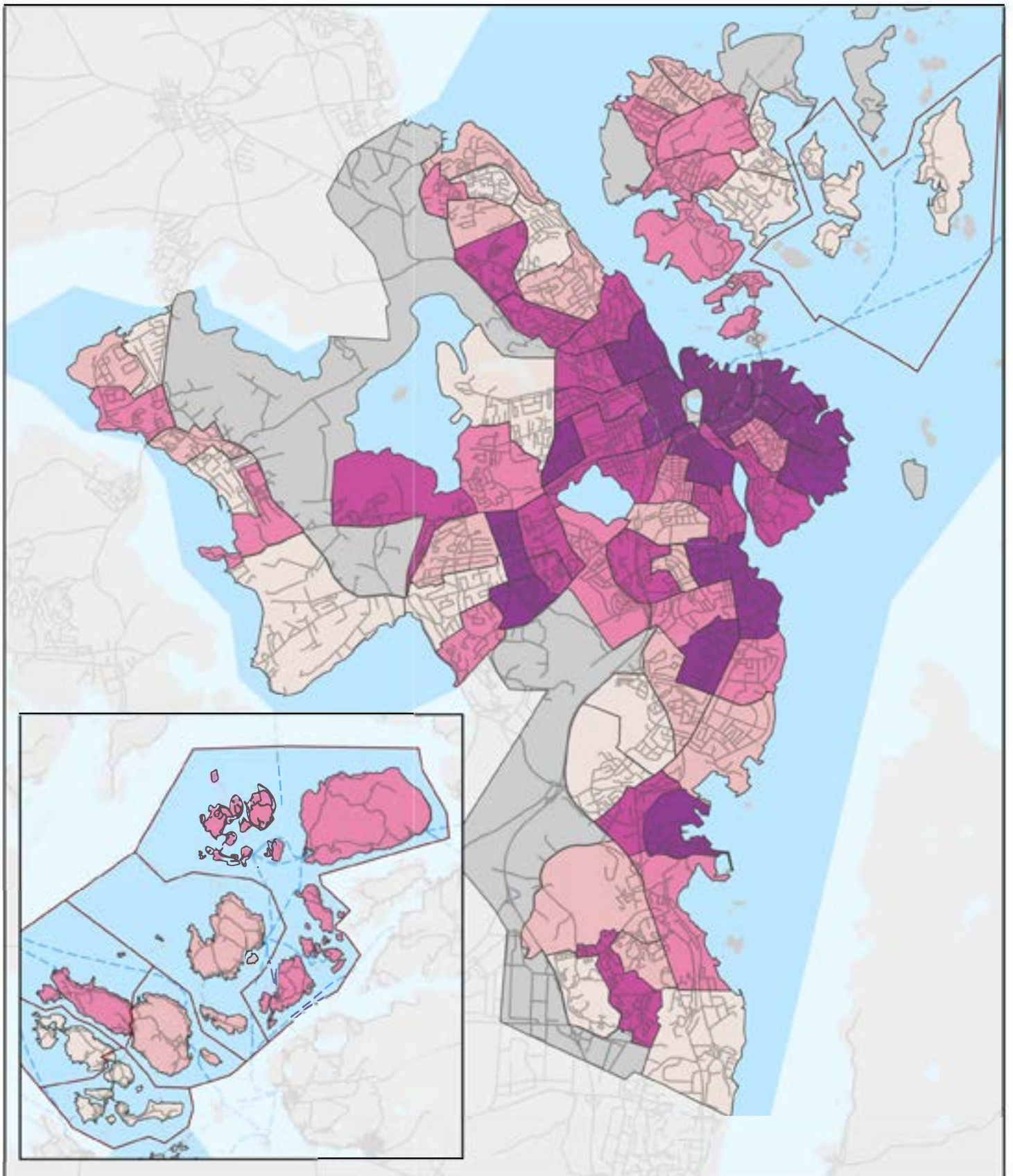
Kartet viser andel eldre i aldersgruppen 65-79 år. Andelen av eldre mennesker er høyest Ytre Eiganes, Jåttåvågen og Sjernerøy, Ombo, Fogn. Sentrum og Husabø lavest andel i aldersgruppen 65-79 år. Kommunens andel innbyggere 65-79 år er 12 prosent (1. januar 2024).

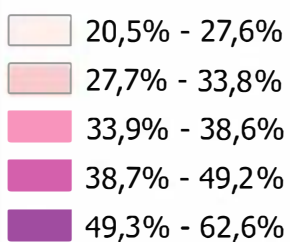
Andel eldre 80 +

- 0,7% - 2,2%
- 2,3% - 3%
- 3,1% - 3,9%
- 4% - 5,1%
- 5,2% - 9%

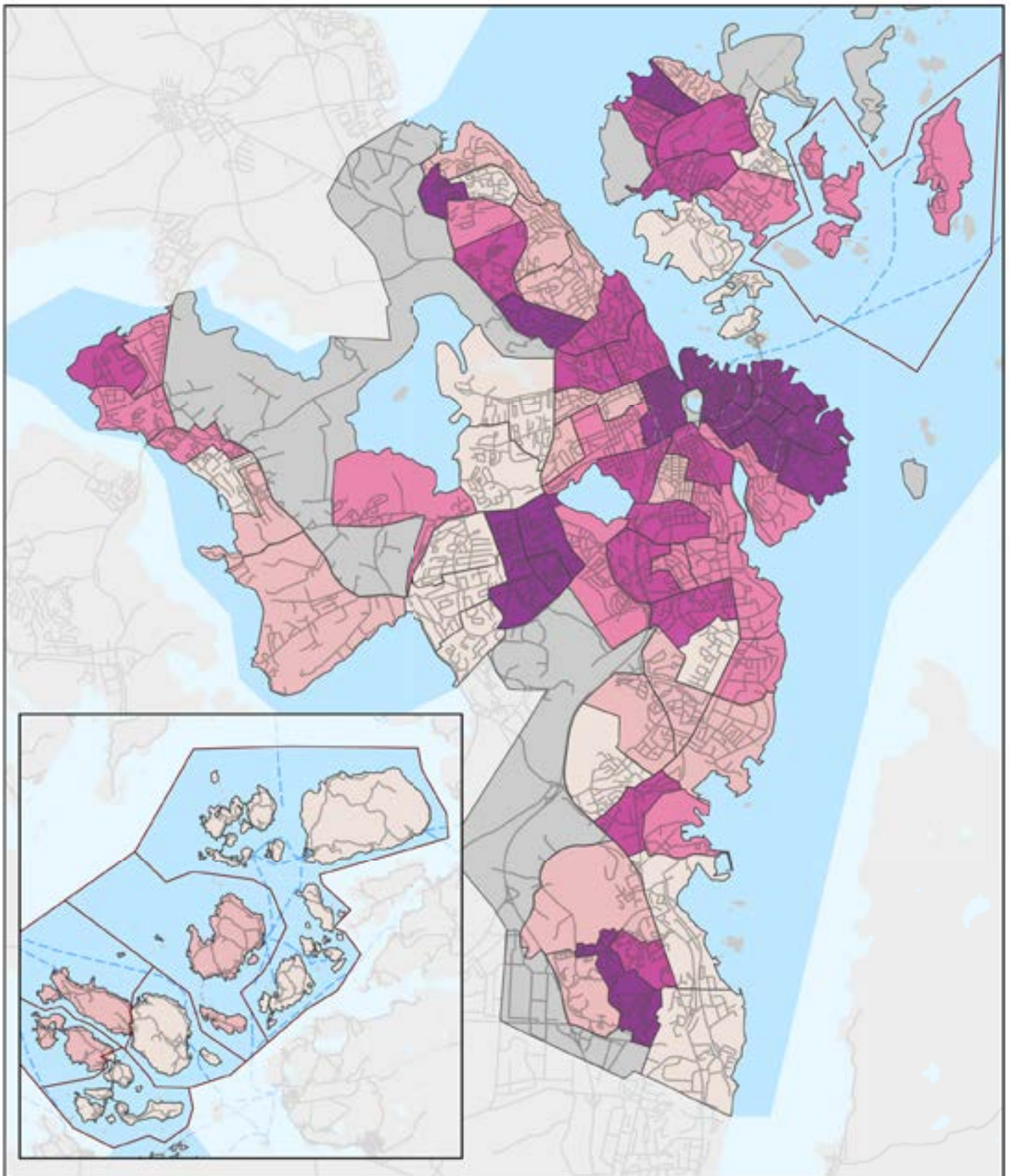
Kartet viser andel eldre 80 år +. Høyest andel av den eldste aldersgruppen finner vi i Ytre Eiganes, Byhaugen og Sandal soner. Godeset og Tastaforen har lavest andel eldre 80 år +. Kommunens andel innbyggere 80 år og over er 12 prosent (1. januar 2024).

Andel aleneboende

En privathusholdning består av alle personer som er bosatt i samme privatbolig. Aleneboere er personer som er bosatt alene i en privathusholdning. Statistikken er i hovedsak laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1.januar 2023. I Badedammen og Sentrum levekårssoner utgjør husholdninger med aleneboende henholdsvis 62,6 og 62,1 prosent av privathusholdningene. I Stavanger kommune er andelen 41 prosent.

Barn med enslige foreldre

	5,9% - 10,4%
	10,5% - 12,5%
	12,6% - 17,1%
	17,2% - 19,9%
	20% - 28,3%

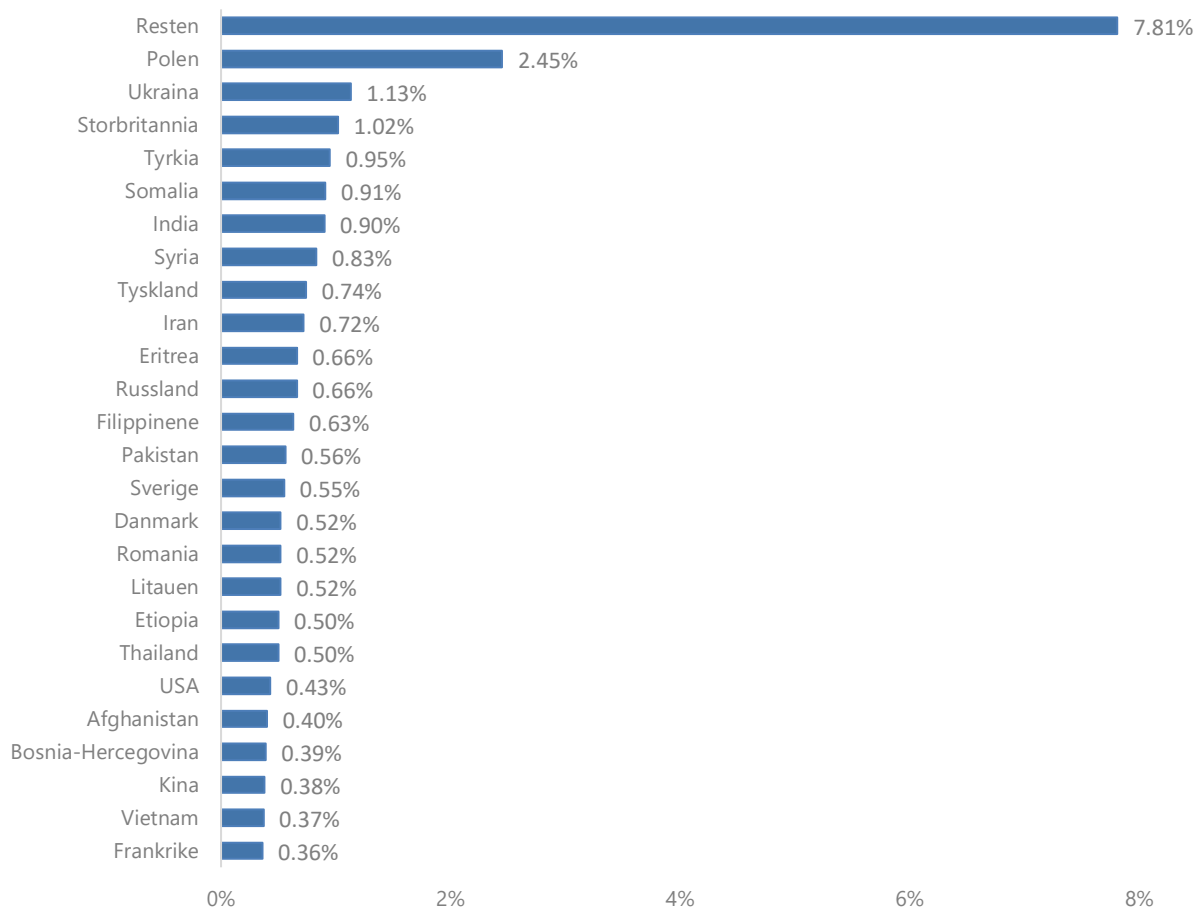
Barn er personer som er (registrert) bosatt sammen med minst én av foreldrene (biologiske- eller adoptivforeldre), og som ikke er i samliv og/eller har egne barn. Barn omfatter biologiske barn og adoptivbarn, men ikke fosterbarn. Statistikken er i hovedsak laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1.januar 2023. I Sentrum, Tastaforen og Jernaldergården levekårszoner utgjorde andelen barn i alderen 0-17 år med enslige foreldre 28, 28 og 27 prosent av barn i samme alder. Andelen i hele kommunen er 14 prosent.

3.1.4 Innvandrerbefolkningen

Stavanger er en by med 193 ulike nasjonaliteter. Innvandrere bidrar til byens politiske, økonomiske og kulturelle utvikling. Mangfold øker konkurransekraften i virksomhetene, og har betydd mye for urbaniseringen av Stavanger. Innvandring gir tilgang til arbeidskraft, men også et mer variert erfarings- og kunnskapsgrunnlag. Det store flertallet av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre deltar i arbeidslivet, snakker norsk og er økonomisk selvstendige.

Krigen i Ukraina har ført til ekstraordinære ankomster av fordrevne som søker tilflukt i Norge. Tallene i denne levekårsundersøkelsen er fra 2022, altså fra starten av denne siste bølgen av flyktninger. Det store antallet ankomster er en utfordring særlig for kommunene som har ansvar for førstelinjetjenestene i velferdstilbudet, og som i tillegg har et særlig ansvar for bosetting og integrering. Flyktninger som ikke kan forsørge seg og sin familie gjennom arbeid eller ved gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk sosialhjelp. I 2022 og 2023 var det en økning i mengden mottakere av økonomisk sosialhjelp. Økningen har sammenheng med økt antall flyktninger fra Ukraina.

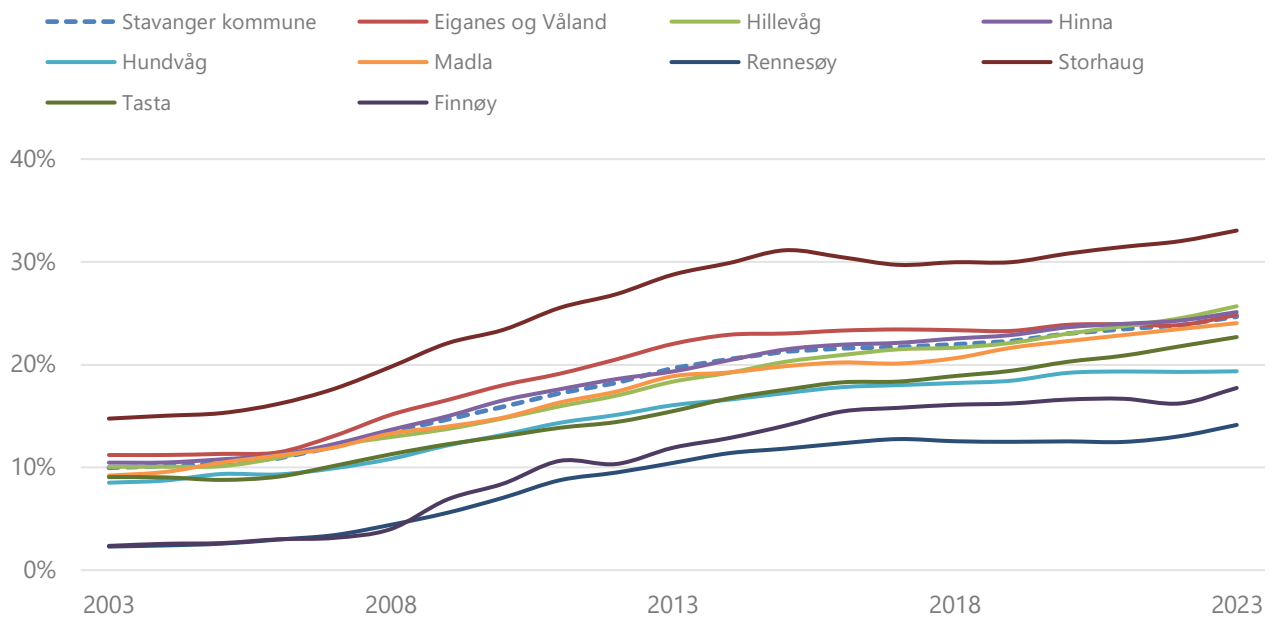
Innvandrere har dårligere levekår enn resten av befolkningen på sentrale områder. Derfor vil levekårssoner med lavinntekt i stor grad falle sammen de områdene der vi finner mange innvandrere. Unge med innvandrerbakgrunn er overrepresentert blant dem som ikke fullfører videregående opplæring.

Figur 9: Innvandrerbefolkningen fordelt på landbakgrunn. 1. januar 2024. Kilde: SSB.

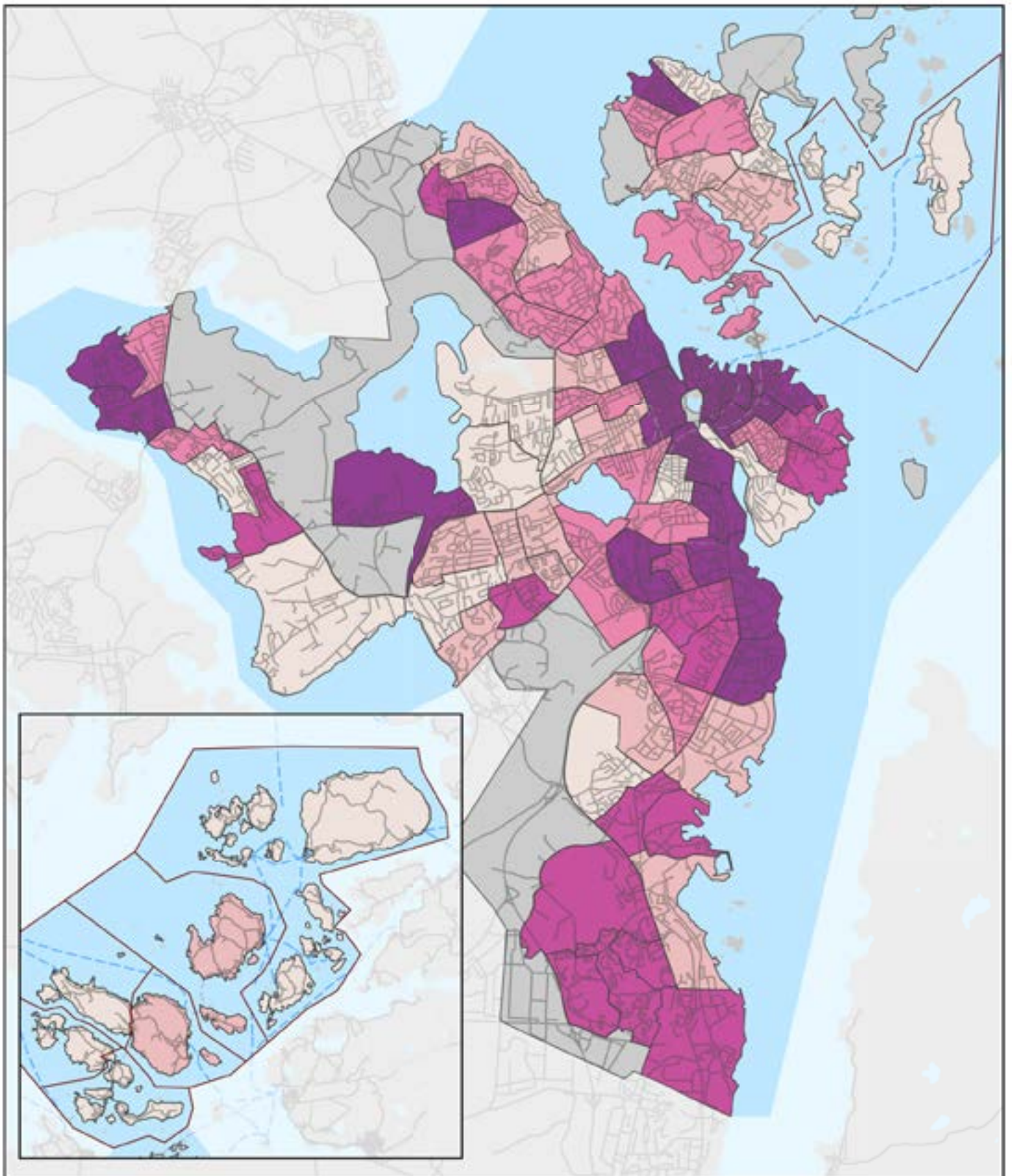
Innvandrerbefolkningens andel av folkemengden er økt fra 10 prosent i 2003 til 15,9 prosent i 2010 og 25,4 prosent i 2024. I 2024 utgjør innvandrerbefolkningen i Stavanger (innvandrere og norskfødte med

innvandrere foreldre) 37 893 personer. Andel innvandrere i Storhaug bydel har passert 30 prosent, mens Rennesøy har lavest innvandrersandel med 14 prosent.

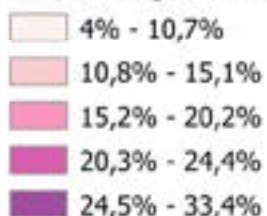

Figur 10: Innvandrersandelen av hele befolkningen fordelt på bydeler. 2003 – 2023. Kilde: FHI.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika

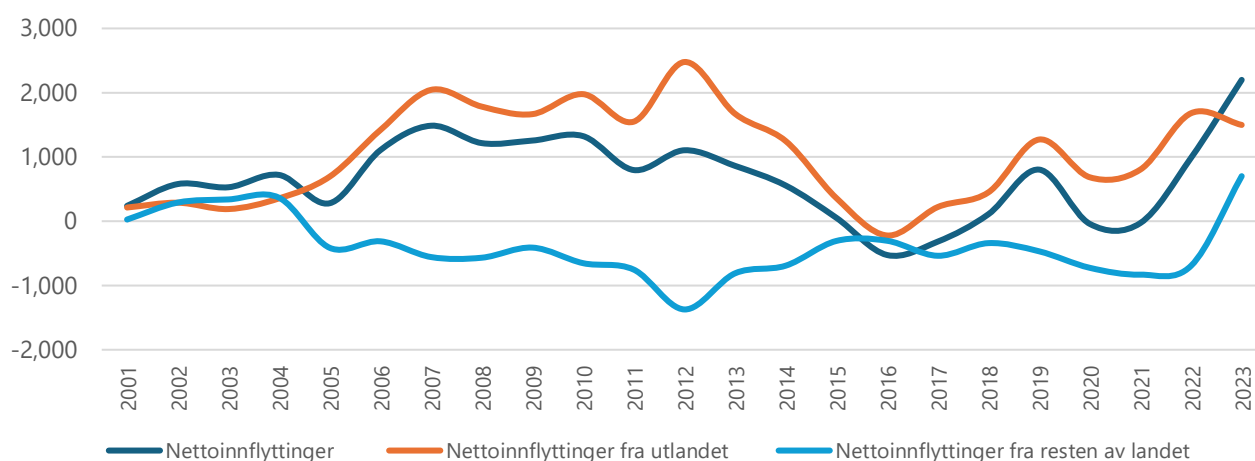
I levekårssammenheng har en først og fremst vært opptatt av innvandrere fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika. Disse har større levekårssammenheng enn befolkningen for øvrig. Dette kartet omfatter innvandrere med bakgrunn fra Øst-Europa (inkludert land fra Øst-Europa som nå er med i EU), Asia, Afrika og Latin-Amerika. Disse innvandrere utgjør 18,3 prosent av folkemengden i kommunen. I Sentrum og Kvalberg levekårssoner utgjør disse 33 prosent av befolkningen (1.januar 2023).

3.2 Flytting

Det er store bevegelser i flyttestrømmene hvert år, hvor 15-20.000 personer flytter inn eller ut av kommunen. Enda flere flytter internt i kommunen. Innflytting og innvandring til Stavanger henger tett sammen med konjunktorene i oljebransjen. En viktig årsak og motivasjon for å flytte, er jobb.

Figur 11 viser nettoutflytting for Stavanger fra 2001-2023. Nettoutflyttinger er forskjellen mellom antall innflyttinger og antall utflyttinger. Positiv nettoutflytting gir befolkningsvekst, mens flyttetap vises som negative tall. Vi skiller også mellom innvandring og utvandring, samt flytting til og fra resten av landet. For Stavanger har innvandring til kommunen vært en viktig årsak til befolkningsvekst. Fra begynnelsen av 2000-tallet til konjunkturedgangen i oljebransjen i 2015 utgjorde innflytting om lag 60 prosent av veksten. Fra 2004 har Stavanger hatt innenlandsk flyttetap eller nettoutflytting til resten av landet.

Driverne bak den uvanlig høye befolkningsveksten i 2023 var bosetting av 872 flyktninger i tillegg til innenlandsk innflytting. Sistnevnte hang trolig sammen med gratis kollektivtransport til Stavangers innbyggere i perioden mellom 3. juli og 31. desember. En stor andel av de innenlandske innflytterne var unge voksne i alderen 18 til 29 år. Dette tyder på at mye av den innenlandske innflyttingen gjaldt personer som var bosatt i Stavanger, sannsynligvis studenter og pendlere, uten plikt til å være folkeregistrert i kommunen før tiltaket med gratis kollektiv trafikk ble innført. Gratis kollektivtransport motiverte til å melde flytting til Stavanger.

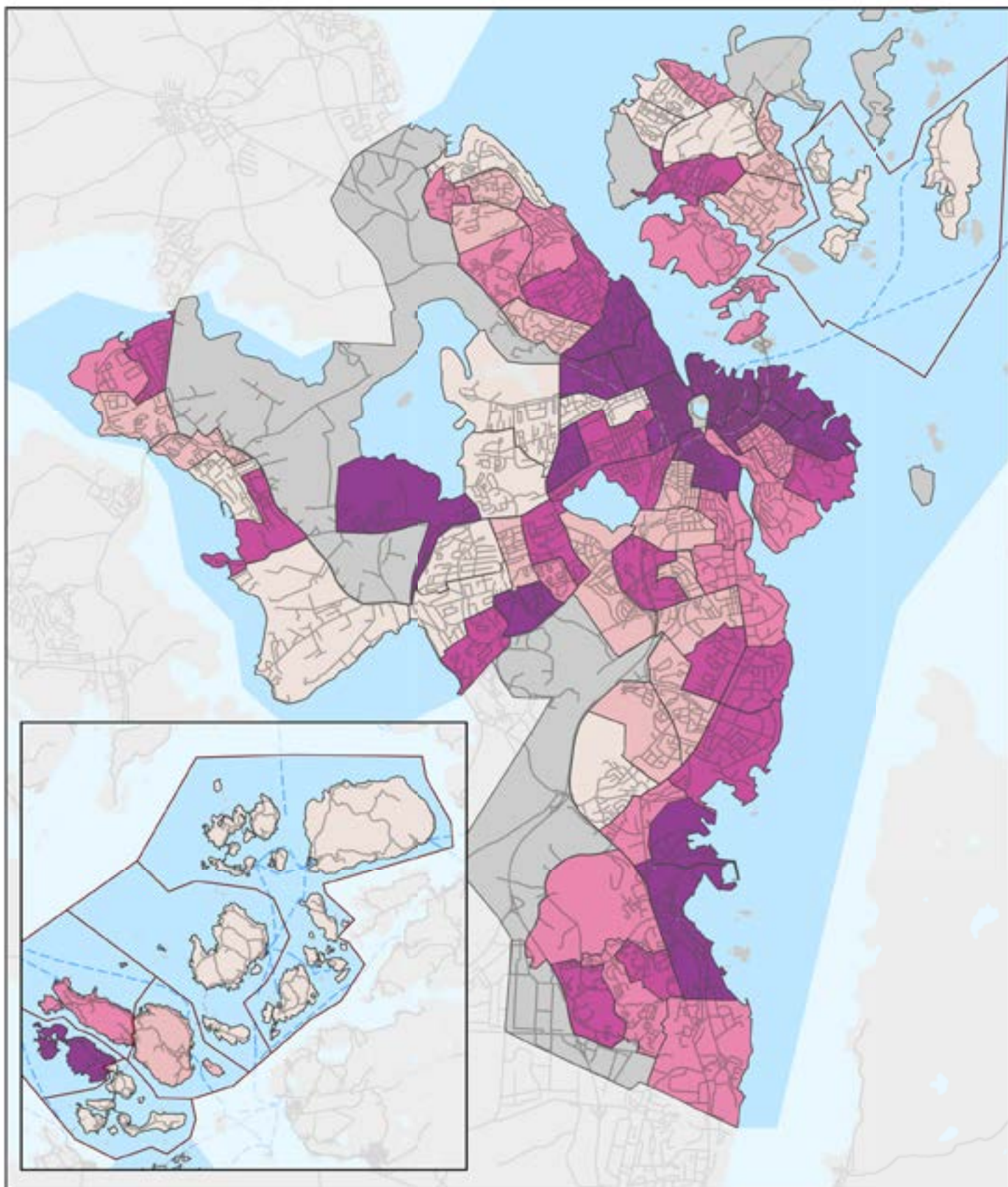

Figur 11: Nettoinnflyttinger i alt, fra resten av landet og utlandet. 2001-2023. Kilde: KOMPAS.

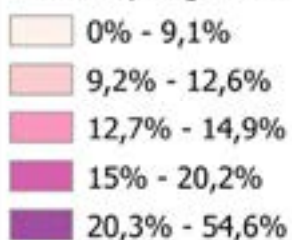
Flyttinger er ofte knyttet til mange sammensatte og kompliserte motiver og årsaker der følgende grunner kan inngå: utdanning og jobb, boligkarriere og endring av familiesituasjon. Flyttinger kan føre til bedre levekår gjennom bedre bolig og bomiljø. På den andre siden kan flytteønsker bli hindret av økonomiske grunner, noe som kan oppfattes som et levekårsproblem for dem det gjelder. Økonomiske grunner kan også framtvinge uønsket flytting til dårligere boligstandard.

I denne undersøkelsen er flyttingers betydning for nærmiljøet viktig. Områder med mye flytting er til hinder for utvikling av sosiale nettverk og har gjerne svakere forutsetninger for å hevde og forsvare egne interesser enn områder med sterke sosiale nettverk. Høy flyttehyppighet er særlig negativt for barn som bruker nærmiljøet mer enn andre. Høy flyttehyppighet kan indikere at levekårssonen har kvaliteter som oppfattes som dårlige.

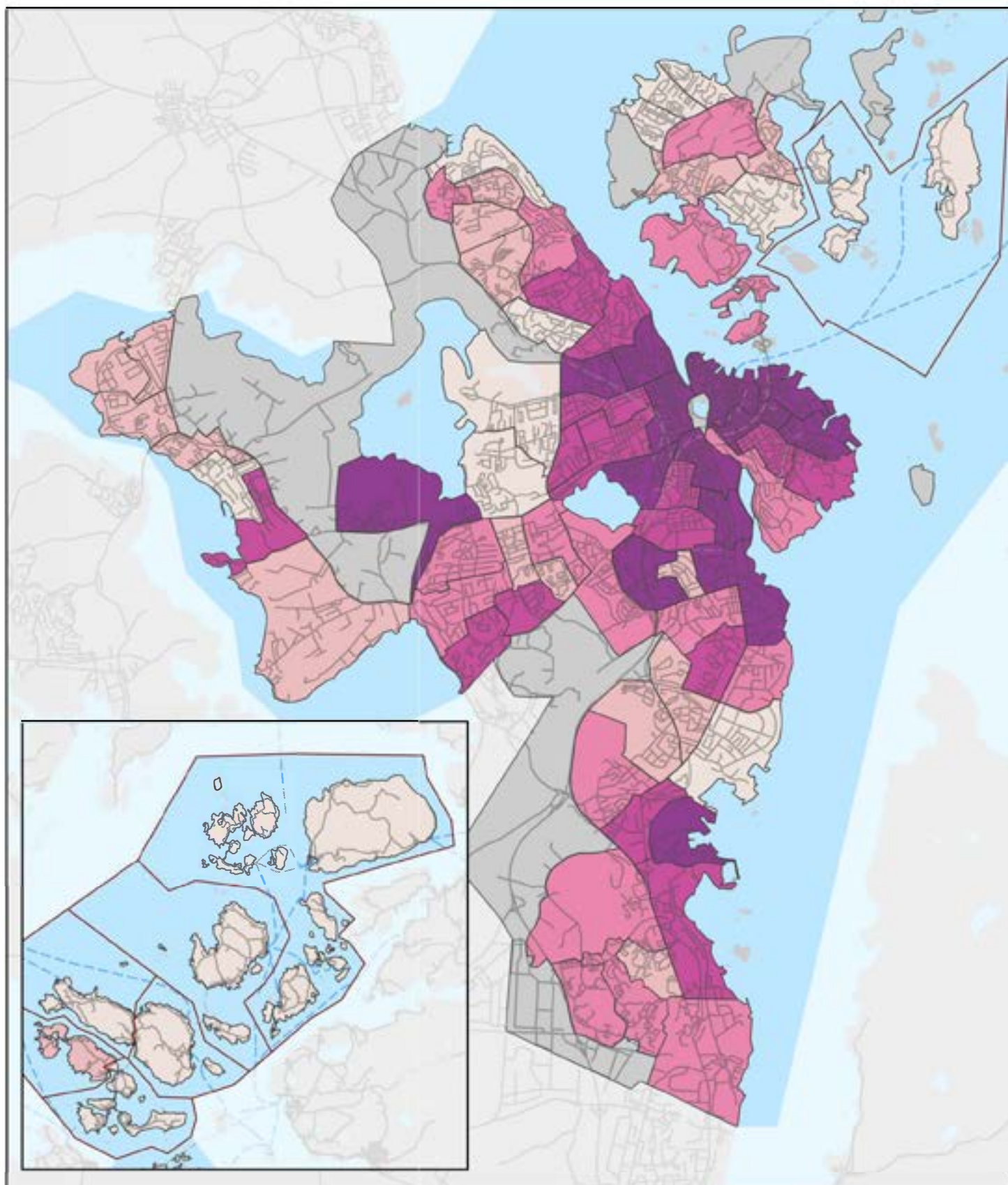
Mange flyttinger internt i et nærområde kan indikere at flytterne er fornøyde med nærområdet, og søker mer passende bolig lokalt. Høy internflytting kan også indikere variert boligtilbud i området. Men internflyttinger kan også indikere at levekårssonen både har gode og dårlige kvaliteter, og at det er mulig å klatre i boligkarrierestigen innenfor levekårssonen.

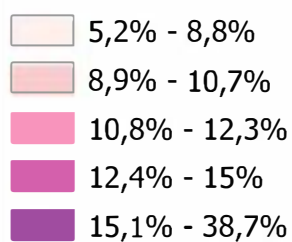
Barneutflyttinger 0-5 år

Kartet beskriver omfanget av utflyttinger av barn i alderen 0-5 år i forhold til alle barn i samme alder i 2022. På sonenivå regnes utflytting som flytting for en person fra én sone til en annen sone i samme kommune, og flyttinger til andre kommuner, og til utlandet. Flyttinger innenfor samme sone er utelatt. Dersom en person flytter flere ganger i det samme kalenderåret, teller hver gang som en flytting.

Utflyttinger

Kartet viser hyppighet av utflyttinger i forhold til folke­mengden i 2022. På sonenivå regnes utflytting som flytting for en person fra én sone til en annen sone i samme kommune, og flyttinger til andre kommuner, og til utlandet. Flyttinger innenfor samme sone er utelatt. Høy flyttehyppighet er knyttet til sentrumsnære områder. Sentrum har høyest flyttehyppighet i 2022 med 38,7 prosent av folke­mengden.

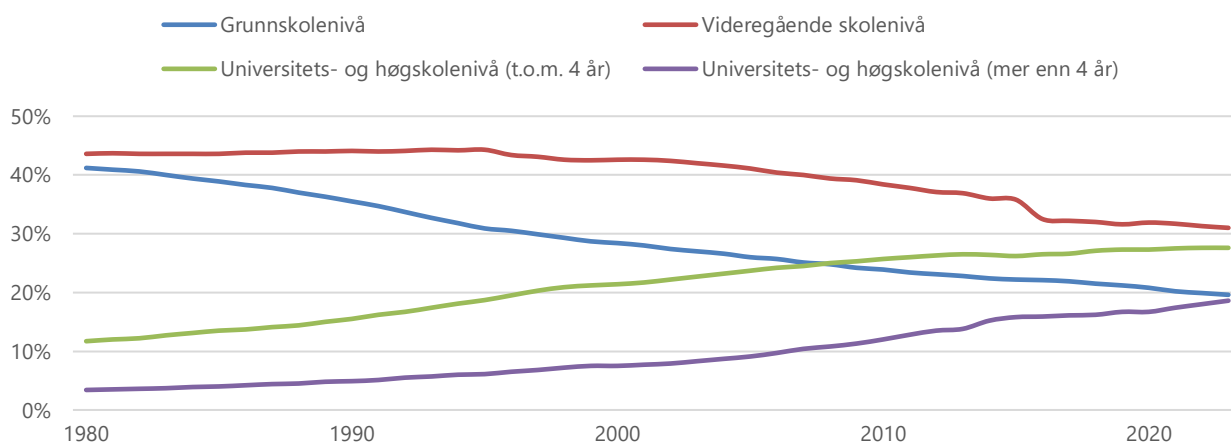
3.3 Utdanning

Utdanning for alle er et av de viktigste virkemidlene for å sikre sosial mobilitet i samfunnet. Målet er at barn uavhengig av bakgrunn skal få en grunntidning. Sammen med inntekt, er utdanningsnivået det viktigste målet for levekår og god helse. Personer med høyere utdanning har en mer helsefremmende helseatferd i form av at de røyker mindre, trener mer og konsumerer mindre alkohol, men har også i større grad tilgang på stabile jobber med færre økonomiske bekymringer og stress, og stabile boforhold i helsefremmede omgivelser.¹ Samtidig kan sannsynligvis mye av sammenhengen også forklares av at friske personer som har vokst opp med gode levekår, i større grad tar utdanning. Sammenhengen mellom utdanning, levekår og helse er også gradert ved at for hvert økte utdanningsnivå så ser man en positiv effekt. Det er dermed av vel så stor betydning at flere personer med grunnskole fullfører videregående skole som at flere med bachelorgrad tar en mastergrad.

Internasjonalt er utdanningsnivået i Norge blant de høyeste i verden. Norge, og de andre nordiske landene, trekkes frem i flere sammenhenger som land med god studiefinansiering og lave studieavgifter. Dette gjør tilgangen på høyere utdanning tilgjengelig for de fleste uavhengig av økonomiske forutsetninger. PISA-undersøkelsene fra 2023 viser imidlertid at norske elever presterer stadig svakere i både lesing, matematikk og naturfag sammenlignet med PISA 2018. Stadig flere elever presterer på det laveste mestringsnivået på alle de tre fagområdene.

Sammenliknet med landsgjennomsnittet, har en stor andel av innbyggere i Stavanger kommune fullført videregående skole og utdanning. Likevel fullfører ikke 17 prosent av elevene i Rogaland videregående opplæring, noe som kan ha betydning for denne gruppens fremtidige arbeidsmuligheter, sosiale mobilitet og helsetilstand.

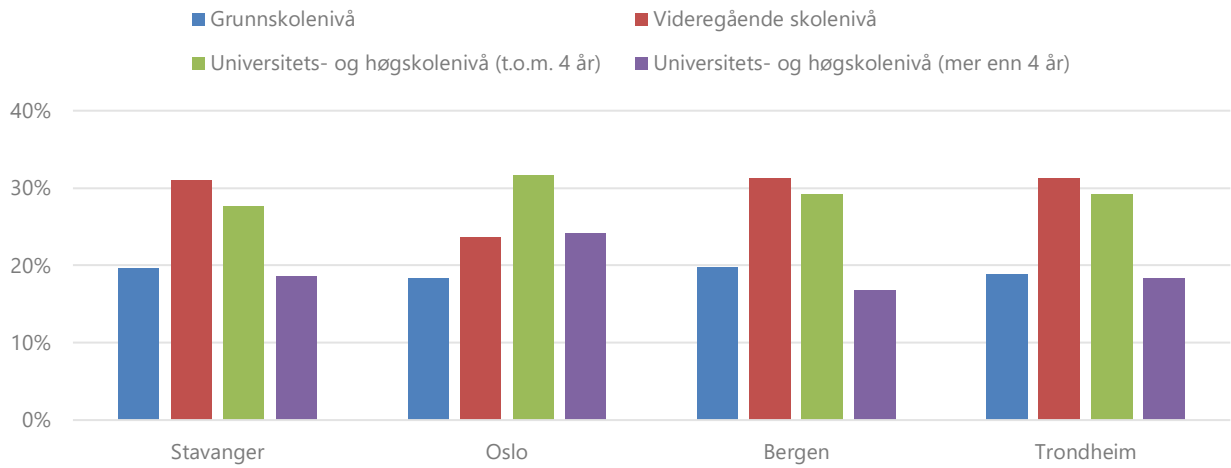
Figur 12, viser høyeste fullførte utdanning etter utdanningsnivå og kjønn for befolkningen over 16 år. Den viser at utdanningsnivået i Stavanger har økt. I 2016 ble fagskolenivå skilt ut som eget nivå, og forklarer nedgangen i videregående skolenivå fra 2016.

Figur 12: Høyeste fullførte utdanning for personer 16 år og over. 1980 – 2023. Kilde: SSB.

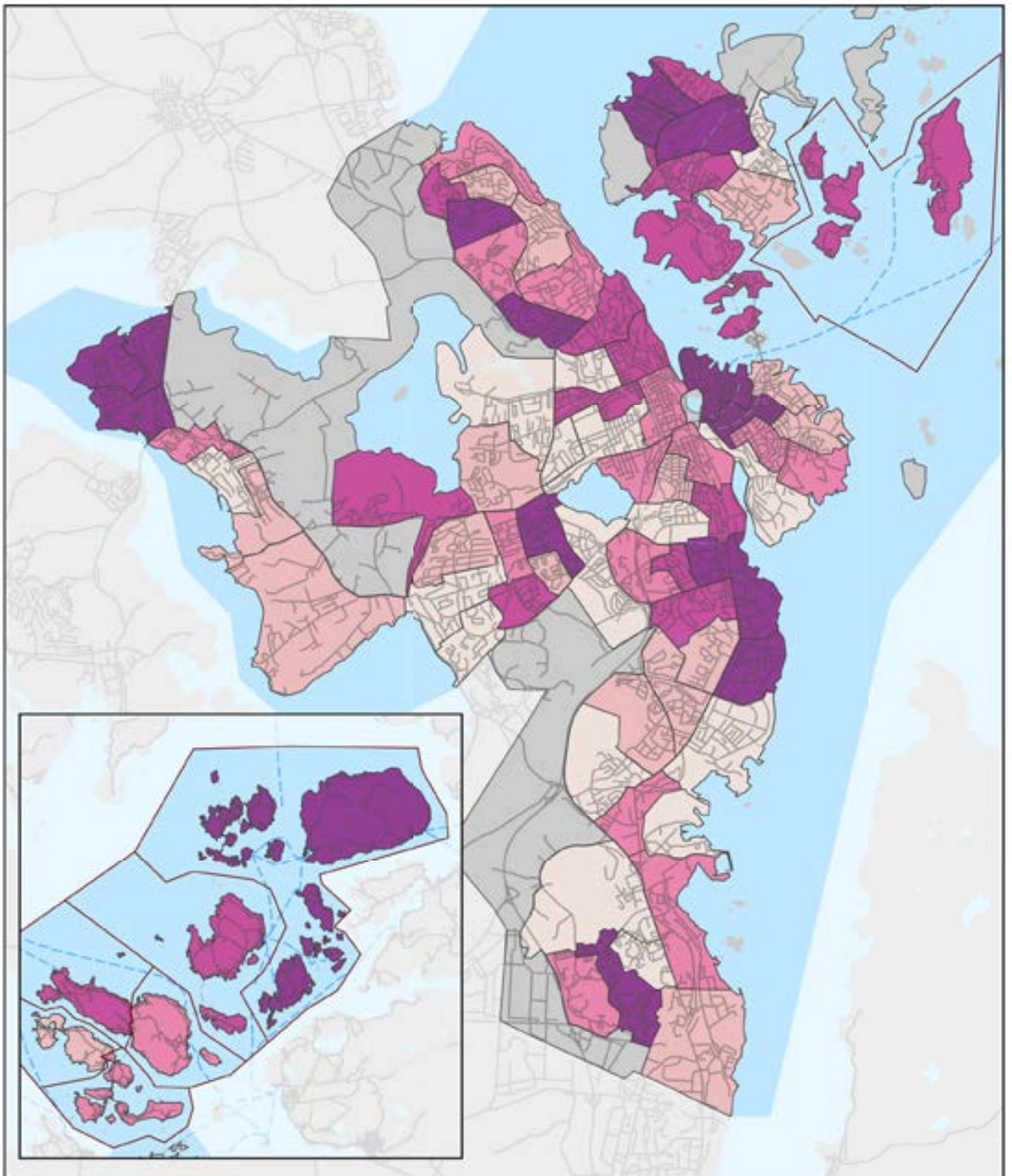
Figur 13 viser høyeste fullførte utdanning i storbyene. Oslo har høyere utdanningsnivå enn de andre storbyene. Utdanningsnivået i Stavanger er noenlunde likt som i Bergen og Trondheim.

¹ <https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/hva-betyr-utdanning-for-vaar-helseatferd>

Figur 13: Høyeste fullførte utdanning for personer 16 år og over for storbyene 2023. Kilde: SSB.

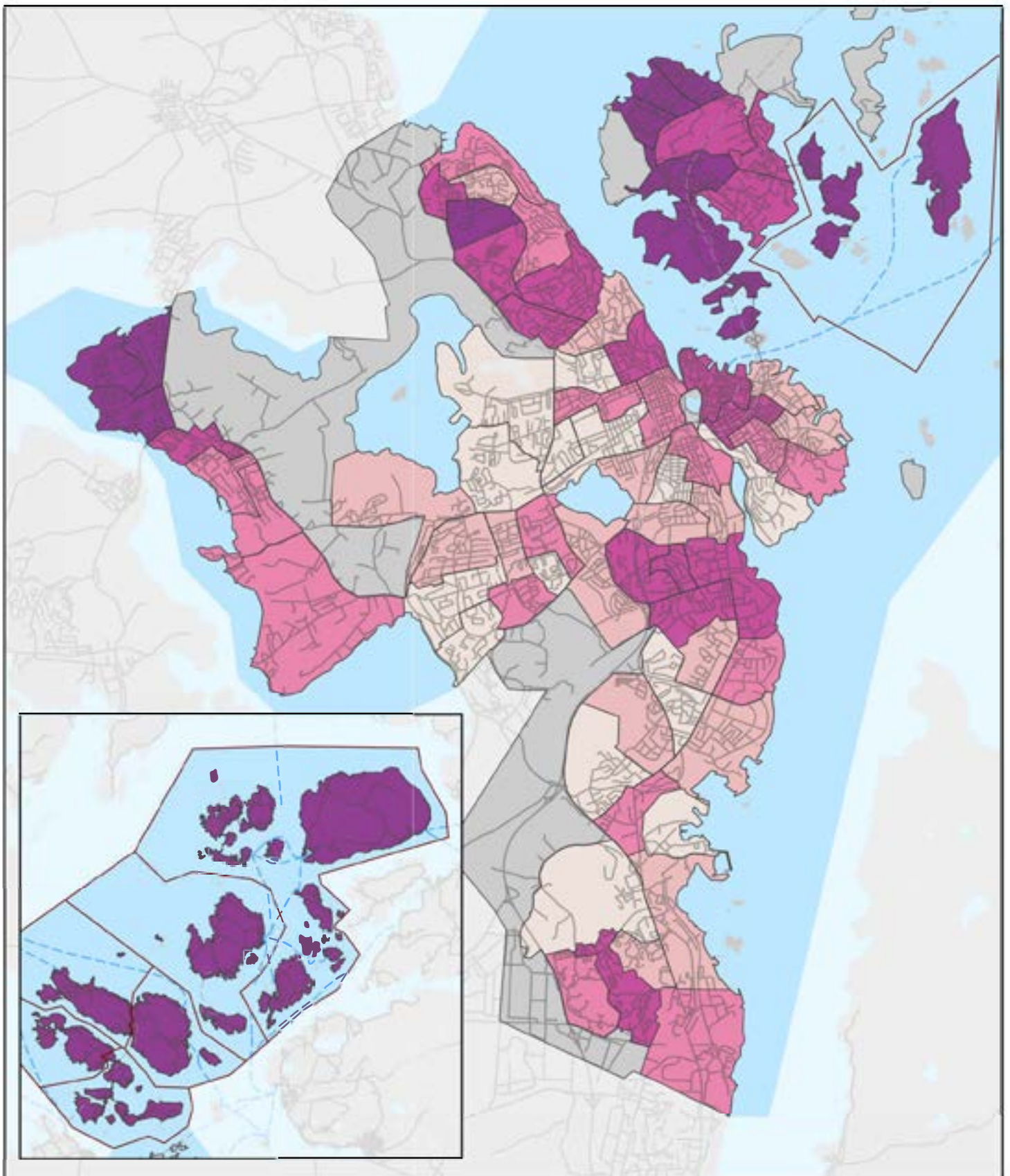

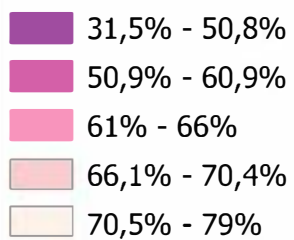
Lav utdanning 30-39 år

- 6,3% - 10,1%
- 10,2% - 13%
- 13,1% - 15,4%
- 15,5% - 17,4%
- 17,5% - 32,6%

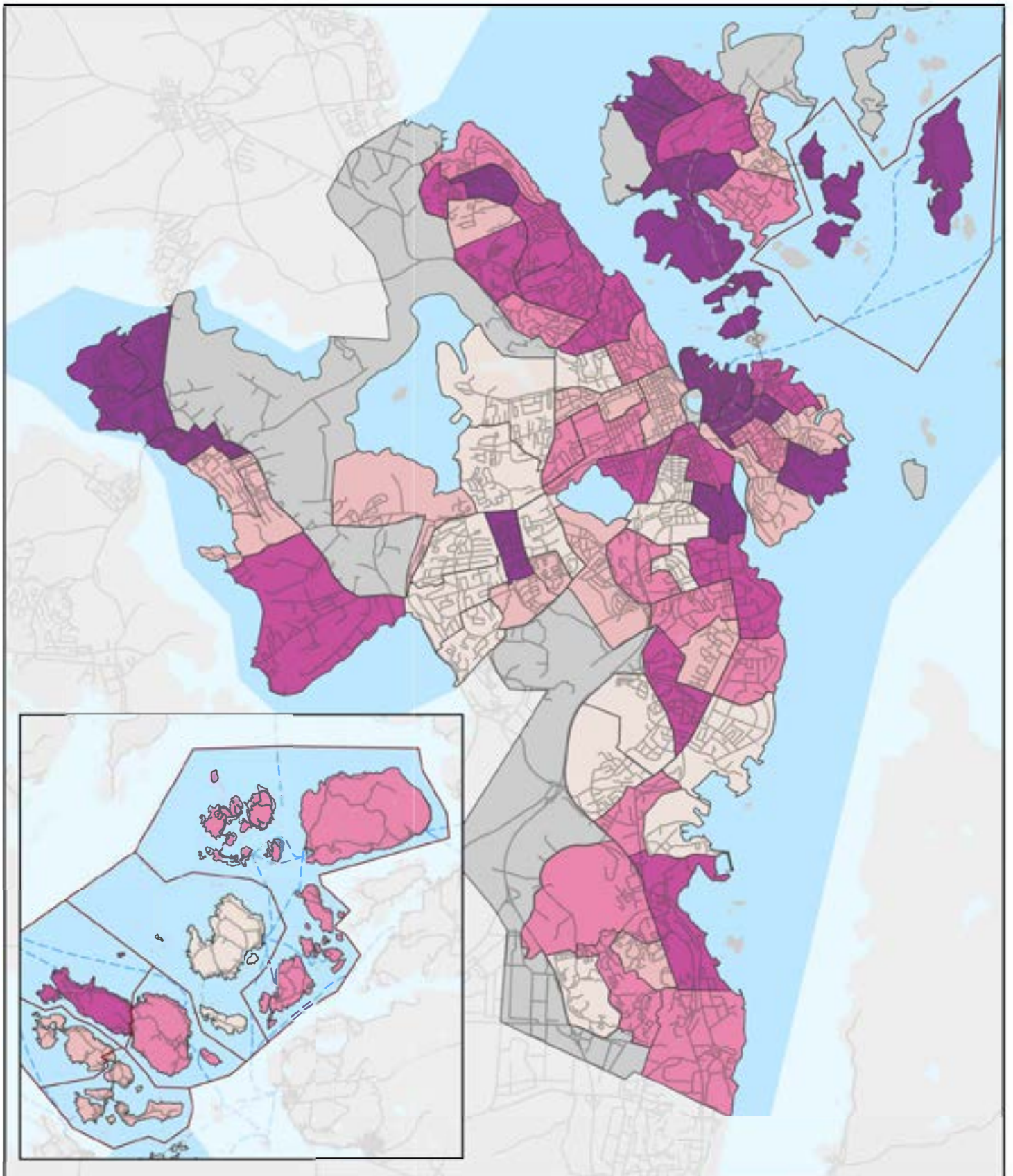
Behovet for arbeidskraft med bare grunnskoleutdanning er lav og kommer etter alt å dømme til å bli enda lavere i årene framover. At flere fullfører videregående opplæring er derfor viktig, både for den enkelte og for samfunnet. Kartet viser andel personer i alderen 30-39 år som kun har grunnskole som høyeste fullførte utdanning per 1.oktober 2022. Mørk farge angir levekårssoner der en stor andel personer har lavt utdanningsnivå.

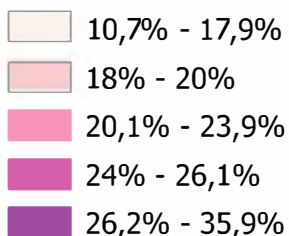
Høy utdanning 30-39 år

Kartet viser andel personer i alderen 30-39 år som har universitets- og høgskole som høyeste fullførte utdanning per 1.oktober 2022. Fargeskalaen er snudd i forhold til kartet på forrige side: lys farge angir levekårszoner der en stor andel personer har det aktuelle utdanningsnivået. Kartet viser blant annet at deler av Hundvåg, Kvernevik, Rennesøy og Finnøy har lav andel personer med høgere utdanning.

**Ikke oppnådd kompetanse
21-29 år**

Statistikken omfatter bosatte personer 21-29 år per 1.januar 2023 som har startet i videregående utdanning, uten å fullføre i løpet av 5 år. Fullføring er oppdatert per 1.oktober 2022. Tilsvarende tall er ikke publisert på ssb.no. Publisert statistikk følger bestemte kull over en fem-årsperiode, mens denne indikatoren omfatter alle personer som har startet videregående opplæring og ikke fullført i løpet av fem år, uavhengig av når de startet.

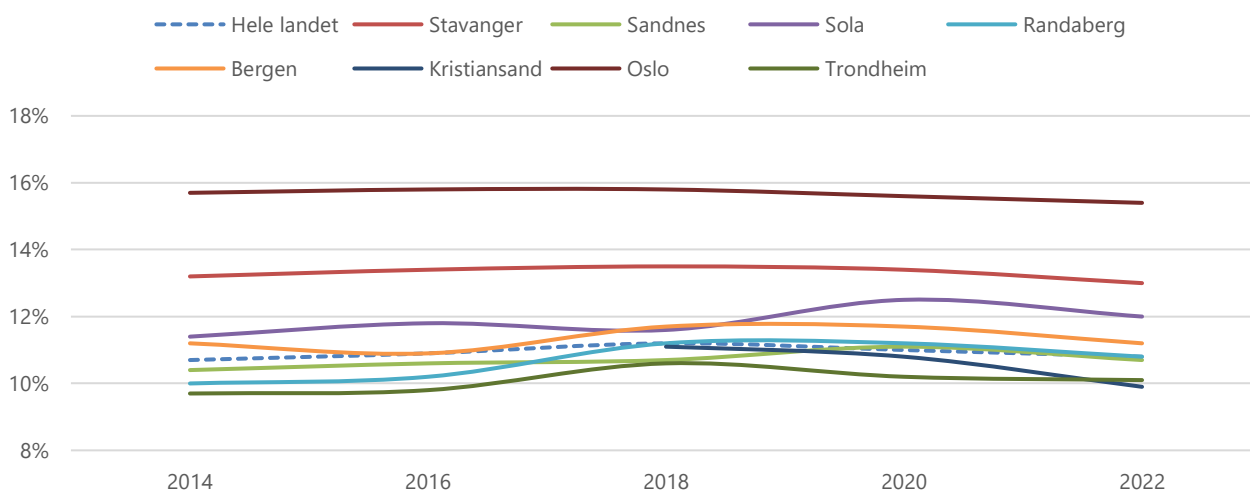
3.4 Inntekt

Norge har lenge hatt relativt jevn inntektsfordeling sammenlignet med andre land. De siste 20 årene har imidlertid inntektsveksten vært klart svakest for dem med lavest inntekt og sterkest i toppen av inntektsfordelingen.¹

Som tidligere nevnt, er levekårene i Stavanger gode og levestandarden generelt høy. Inntekt er den indikatoren som sier mest om levekår fordi det er en ressurs som påvirker tilgangen til mange andre arenaer. Fattigdom i denne konteksten handler ikke så mye om fysisk overlevelse, men heller om muligheter til å delta på lik linje med andre, og få impulser til å skape og delta i arbeidslivet. Inntektsnivået har betydning for tilgang på bolig, helsetilbud, utdanning og fritidsaktiviteter.

I denne levekårsundersøkelsen tar vi utgangspunkt i EU sin definisjon av lavinntekt, som sier at husholdninger som har mindre enn 60 prosent av medianinntekten er lavinntektshusholdninger (median er tallet/verdien som er i midten når tallrekken er ordnet etter størrelse og deles i to like store deler). Vi ser på lavinntekt per år og ikke vedvarende lavinntekt, og må derfor ta høyde for at inntekten en person har ett enkelt år ikke nødvendigvis gir et representativt bilde av personens økonomi eller levestandard. Som inntekt regnes alle yrkesinntekter, kapitalinntekter og diverse overføringer som pensjoner, barnetrygd, bostøtte, statlig kontantstøtte og sosialhjelp. Utlignet skatt, negative overføringer og betalt barnebidrag trekkes fra. Videre kan husholdninger være av ulike størrelser. Når vi da skal sammenligne inntekten til husholdninger av ulik størrelse og sammensetning, bruker vi SSB sin måte hvor inntekten til husholdningen deles på antall forbruksenheter. På denne måten tar vi høyde for at en husholdning som består av flere personer trenger en høyere inntekt for å opprettholde den samme levestandarden. Samtidig er det noen fordeler ved å bo flere sammen da en del utgifter ikke dobles, men heller fordeles. Vi regner derfor første voksne husholdningsmedlem som 1 forbruksenhet, andre voksne 0,5, og barn 0,3. På denne måten får vi et bilde av hvor mange som lever i lavinntekt.

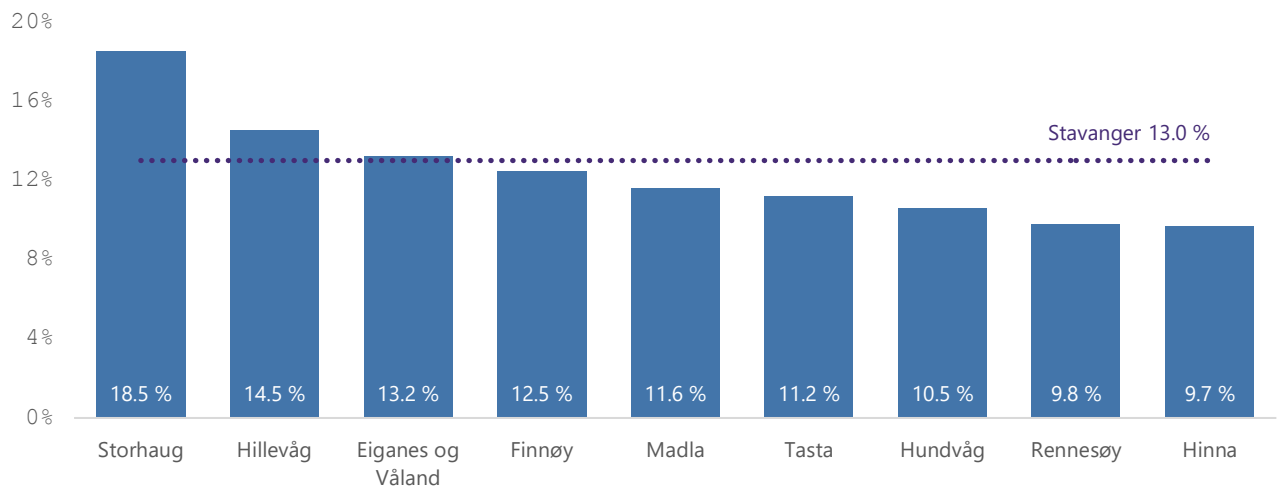
Av storbykommunene hadde kun Oslo høyere andel personer i lavinntektshusholdninger i 2022. Stavanger har også høyere andel personer i lavinntekt enn nabokommunene på Nord-Jæren. Samtidig ser vi en nedgang de siste to årene både lokalt og nasjonalt.

Figur 14: Personer i lavinntektshusholdninger EU60 for storbykommuner og kommuner på Nord-Jæren. Kilde: SSB

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-31-20232024/id3049290/>

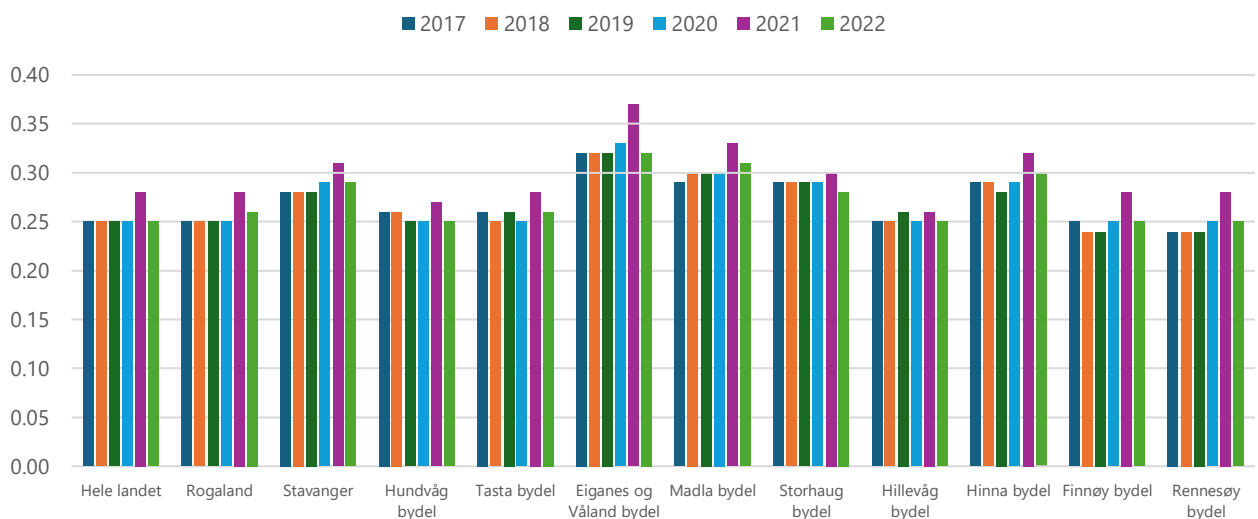
Når vi sammenligner bydeler har noen levekårssoner flere kommunale boliger enn andre. Dette påvirker hvor vi finner flest i lavinntekt. I Stavanger har Storhaug bydel størst andel lavinnteksthusholdninger.

Figur 15: Personer i lavinnteksthusholdninger EU60 i kommunens bydeler. Kilde: SSB

Når vi skal se på ulikhet i inntekt i et område eller befolkning, måler vi hvor mye inntekt og formue det totalt sett finnes i området og hvordan dette er fordelt i befolkningen. Tallet man kommer frem til kalles en Gini-koeffisient. Dersom et område har Gini-koeffisient på 0 betyr det at alle i området har akkurat like mye inntekt og formue. En Gini-koeffisient på 1 betyr at én enkelt person har all inntekt og formue i området.

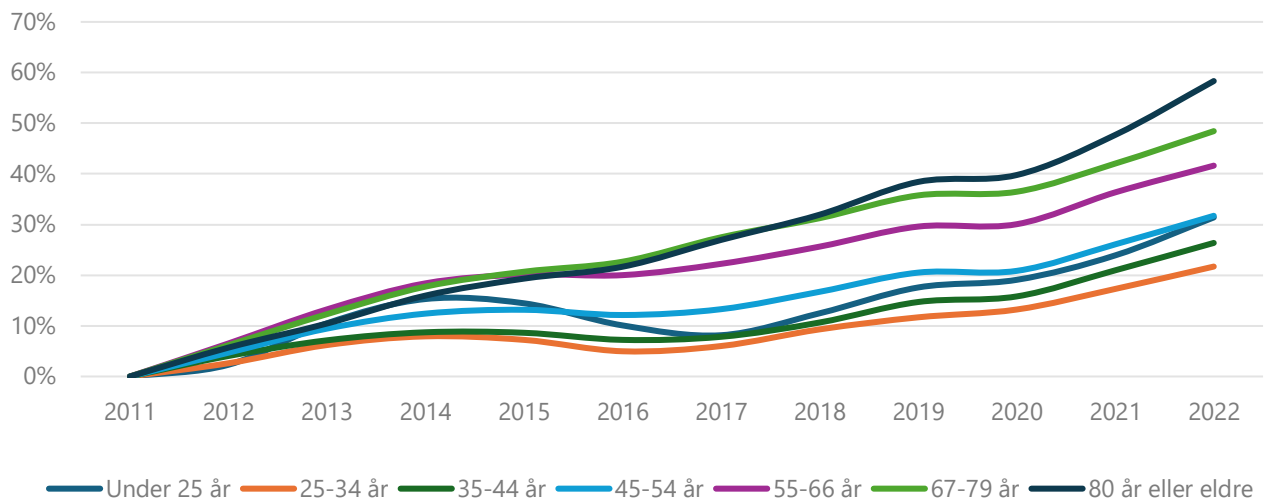
Den økonomiske ulikheten er ofte høyere i store byer enn i landet som helhet. I Stavanger har den tidelen av befolkningen med høyest inntekt 2,9 ganger høyere inntekt enn tidelen med lavest inntekt. Dette er over nivået til landet som helhet, og kun Oslo har større økonomisk ulikhet av storbyene. I figuren under ser man at 2021 var et spesielt år med særlig høy inntektsulikhet både på nasjonalt og lokalt nivå, noe som kan forklares med spesielle tilstander i arbeidslivet under koronapandemien. Bydelene Eiganes og Våland, Madla og Hinna er de tre bydelene med høyest grad av inntektsulikhet.

Figur 16: Inntektsulikhet på bydelsnivå presentert ved en Gini-skala.

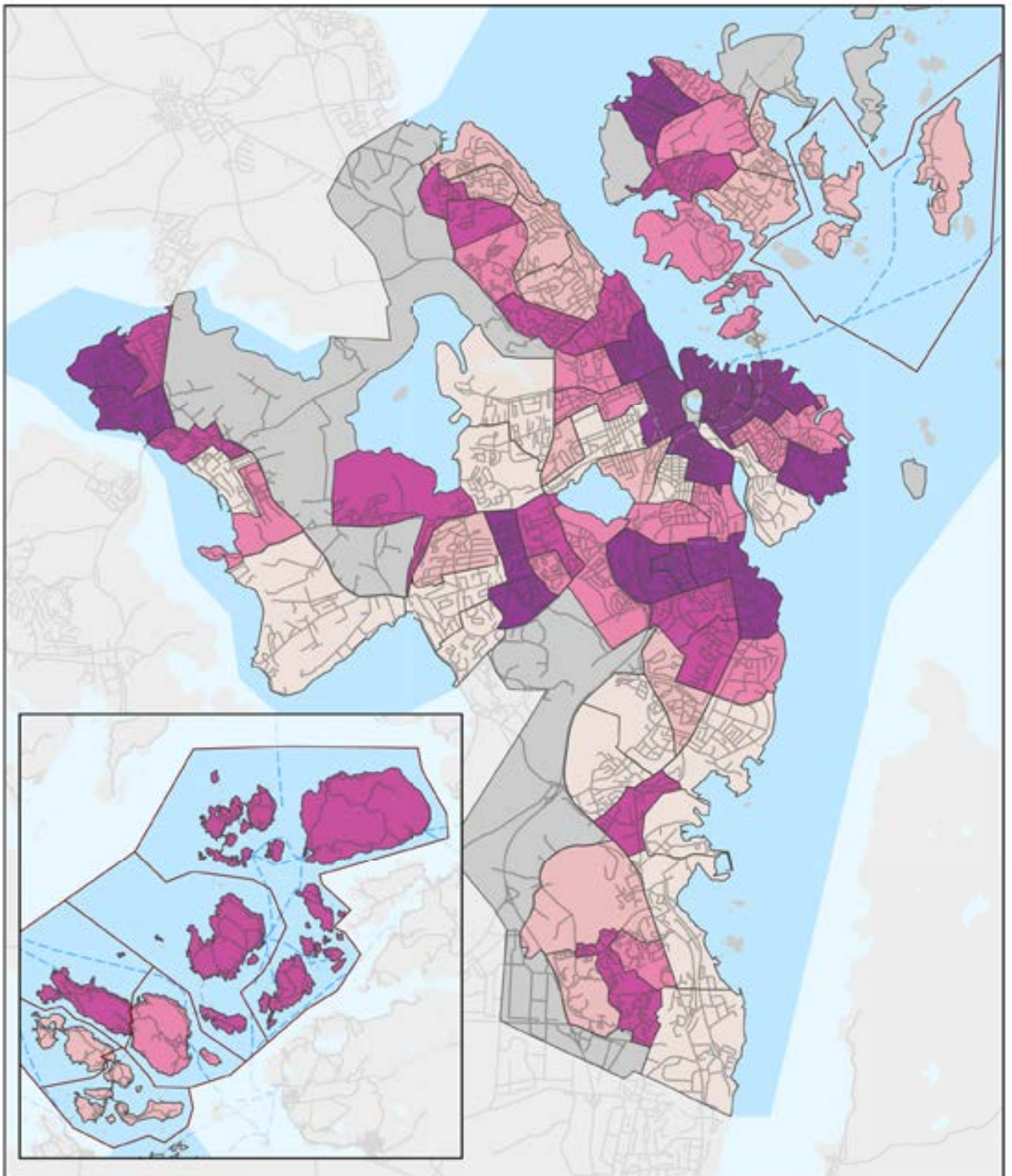
Et annet perspektiv innen inntektsulikheter er å se hvordan den fordeler seg mellom aldersgrupper og husholdningstyper. I figuren under ser man at de over 55 år har hatt høyest inntektsutvikling siden 2011, og aldersgruppen 25 –44 år har hatt dårligst inntektsutvikling. Den samme fordelingen ser man når man

inkluderer husholdningstyper, hvor aleneboende under 45 år skårer dårligst på inntektsutvikling og par over 65 år uten barn kommer best ut.

Figur 17: Inntektsutvikling for de ulike aldersgrupper i Rogaland siden 2011. Kilde: SSB.

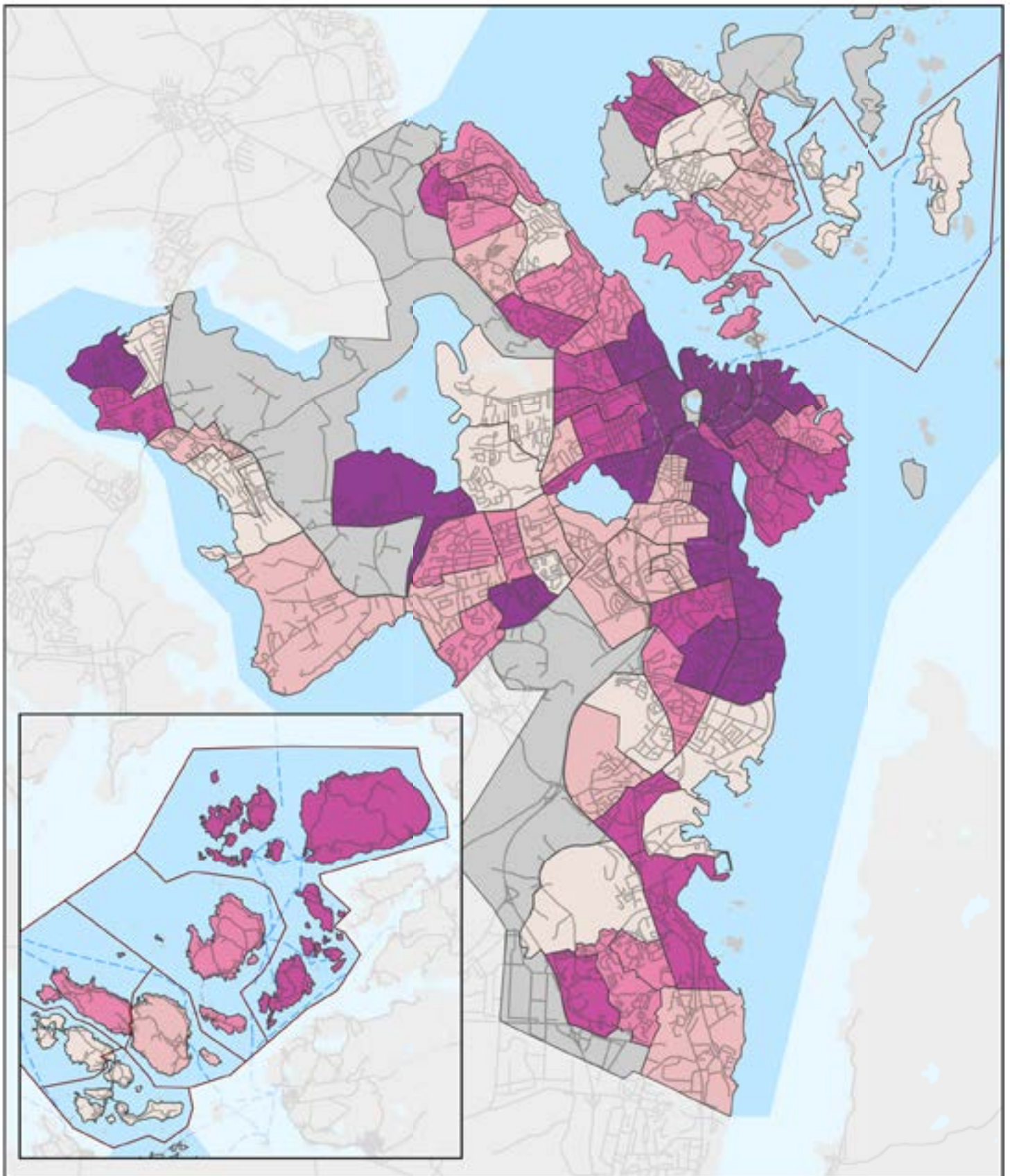

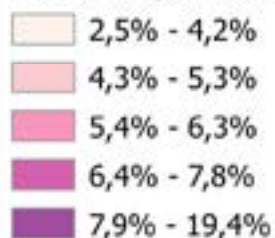
Median inntekt etter skatt

	360700 - 437700
	437701 - 460500
	460501 - 490900
	490901 - 522500
	522501 - 637600

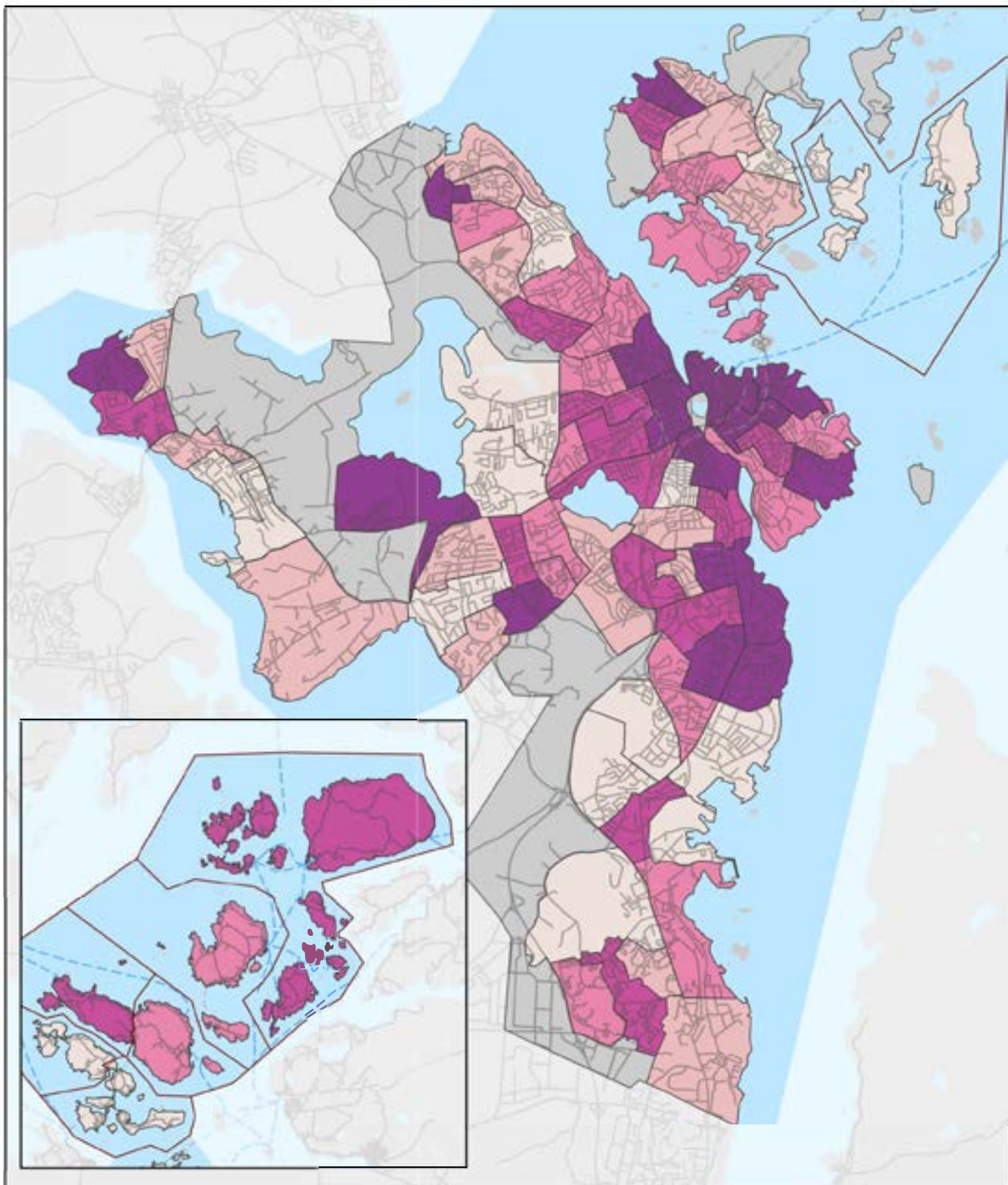
Kartet viser fordeling av medianinntekt per forbruksenhet 31. desember.2022. Studenthusholdninger er utelatt. Median er det tallet/verdien som er i midten når tallrekken er ordnet etter størrelse og deles i to like store deler. Sentrum levekårszone hadde i 2022 lavest medianinntekt med 360 700 kr- Deretter følger Jernaldergården, Smiodden, og Kvalaberg. Stokka har høyest medianinntekt med 637 000 kr.

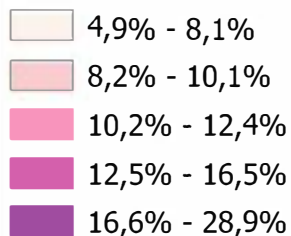
**Personer i lavinntekts-
husholdninger EU-50**

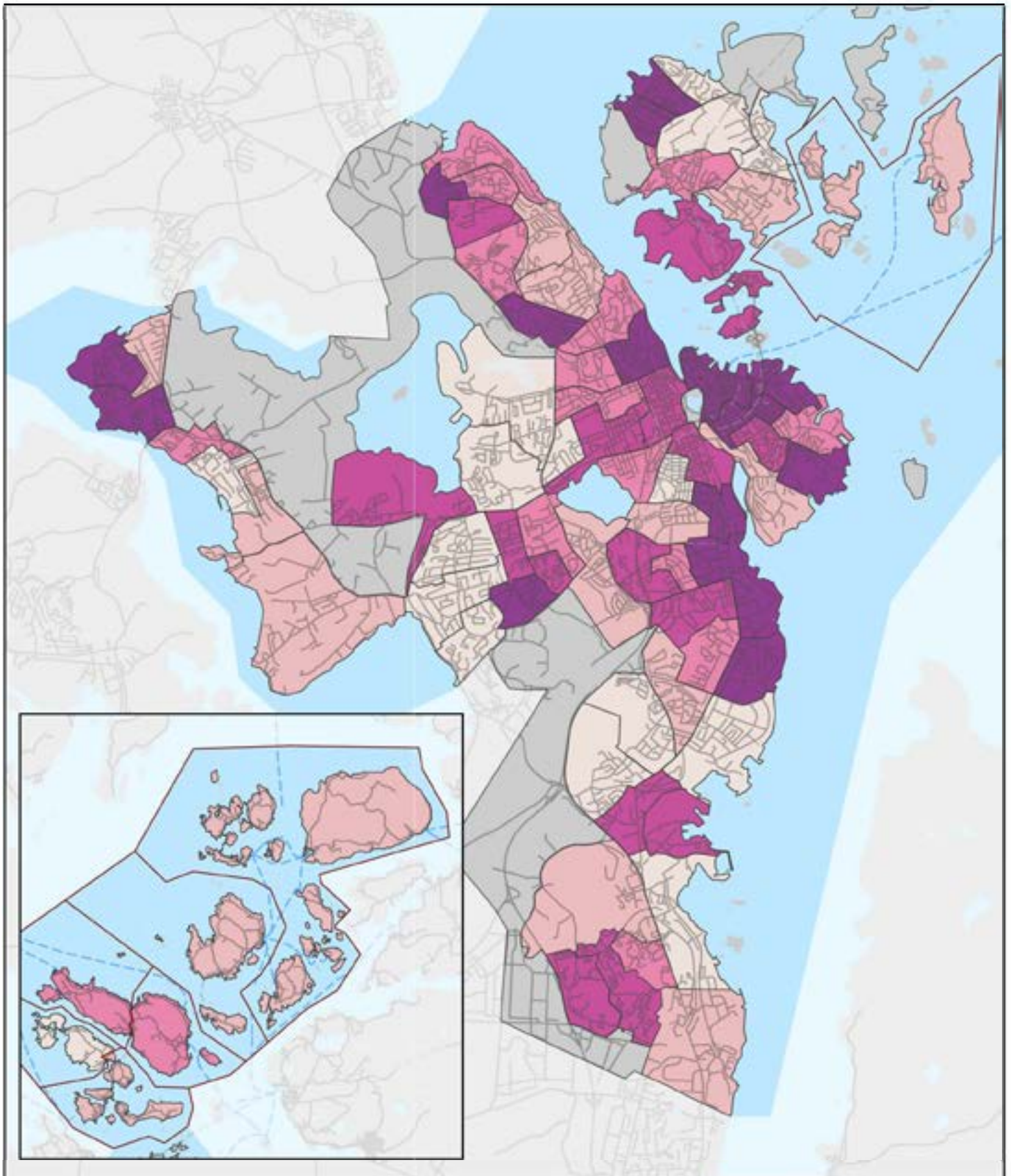
EU har to ulike mål på lavinntekt: EU-50 og EU-60, som vil si å ha en inntekt på enten under 50 eller 60 prosent av medianinntekt. I utgangspunktet er det mest vanlig å sette grense for lavinntekt på 60 prosent. I midlertidig har medianinntekten økt i stor grad de siste årene, og det kan derfor være hensiktsmessig å avgrense gruppen med de laveste inntektene. Dette kartet viser andel personer i lavinntekts-husholdninger etter EU-50 for 2022. Studenthusholdninger er utelatt.

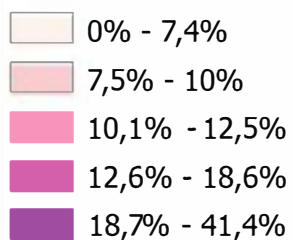
Personer i lavinntektshusholdninger EU-60

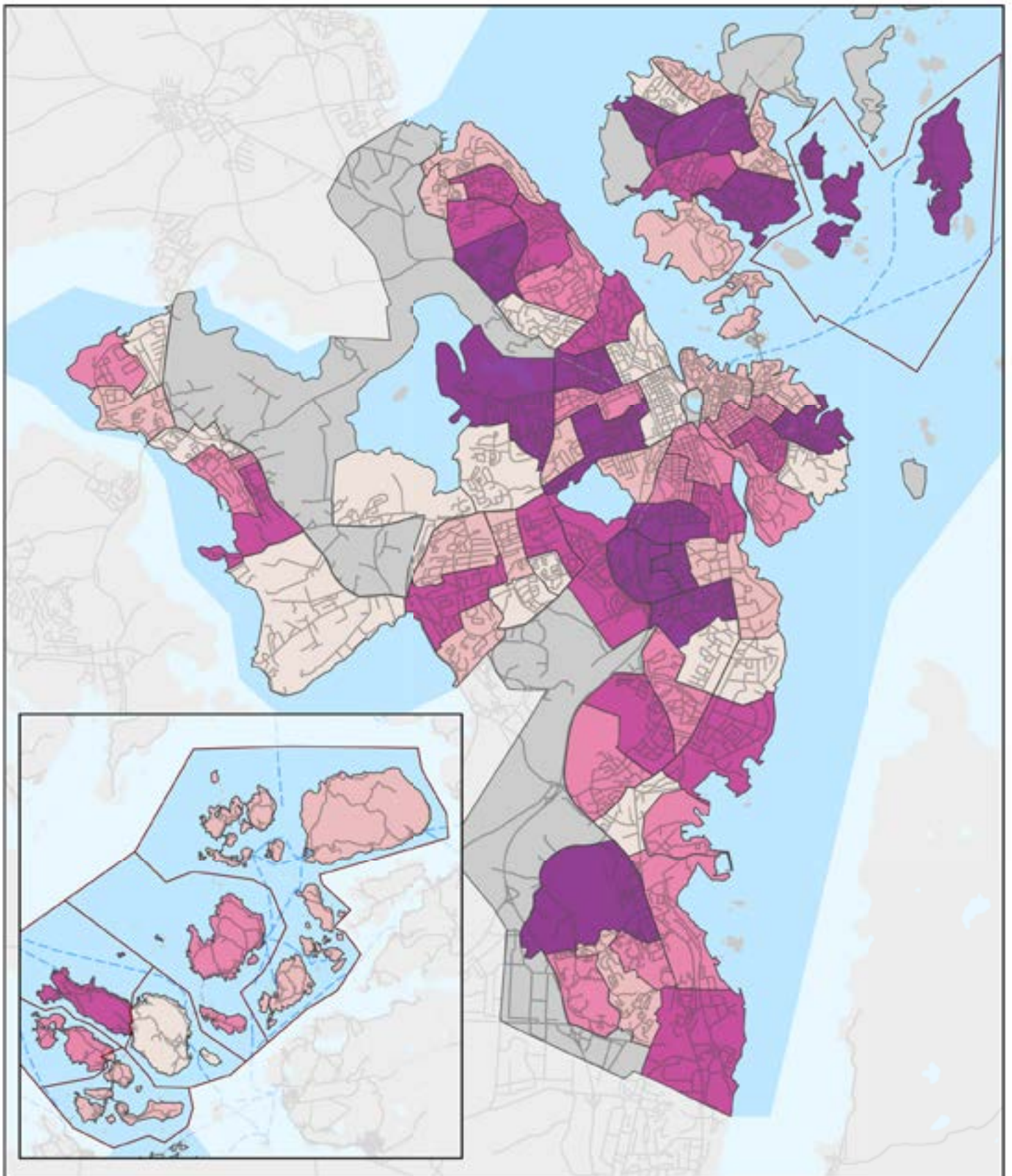
Kartet viser andel personer i lavinntektshusholdninger i levekårssonene. Her tar vi utgangspunkt i EU sin definisjon av lavinntekt, som sier at husholdninger som har mindre enn 60 prosent av medianinntekten er lavinntektshusholdninger. Studenthusholdninger er utelatt. I 2022 var 13 prosent av befolkningen i Stavanger under denne lavinntektsgrensen. Sentrum levekårssoner er levekårssonen med høyest andel personer i lavinntekt, med 28,9 prosent. Deretter følger Bergeland med 23,2 prosent og Jernaldergarden med 22,2 prosent.

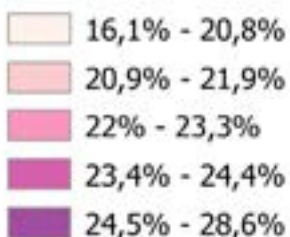
Barn i lavinntektshusholdninger
EU-60

Kartet viser andel barn i lavinntektshusholdninger i levekårssonene. Husholdninger som har mindre enn 60 prosent av medianinntekten defineres som lavinntektshusholdninger. I 2022 var 12,8 prosent av barna i Stavanger i husholdninger under denne lavinntektsgrensen. Kun Oslo har høyere andel barn under lavinntektsgrensen av storbykommuner med 16,1 prosent. I Sentrum levekårssonene var 41,4 prosent av barna under lavinntektsgrensen.

Gjeld over 3 ganger samlet inntekt

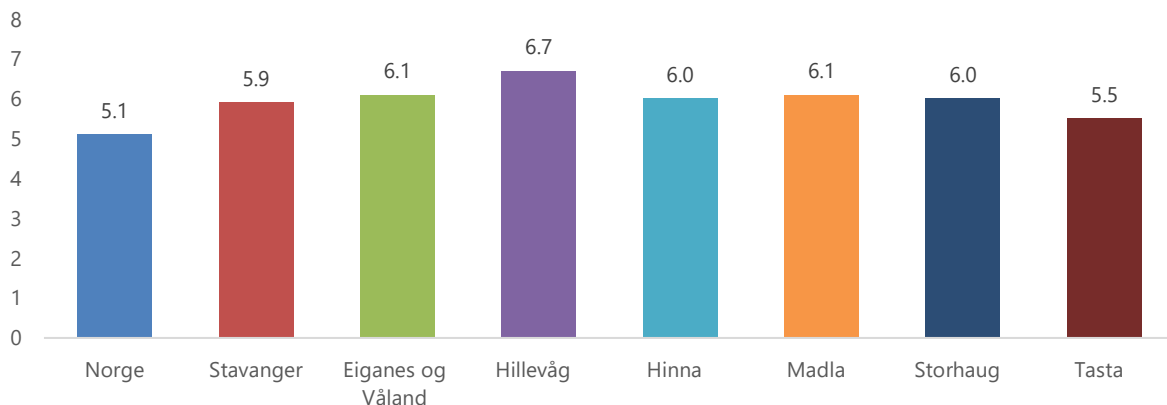
Norske husholdninger har høy gjeld i forhold til inntekt. Etter flere år med stigning ser man nå en nedgang i gjeldsbelastningen. Andel personer i husholdninger med en gjeld som er tre ganger større enn samlet husholdningsinntekt var for Stavanger 23,2 prosent. Sammenlignet med andre storbyer har Stavanger en lav andel med høy gjeldsbyrde, men ligger noe over landsgjennomsnittet på 21,8 prosent. Gjeldsbelastningen er størst i Smiene, hvor 28,6 prosent har høy gjeldsbyrde, deretter fulgt av levekårssonene Kvittepynten med 28,3 prosent og Stokka med 27,2 prosent.

3.5 Sosiale og helsemessige forhold

3.5.1 Levealder

Forventet levealder er et av de mest brukte måleenheter på helsetilstanden i en befolkning. At helsetilstanden i Stavanger er god, gjenspeiles derfor gjennom en høy forventet levealder som har økt betydelig de siste hundre årene. Forventet levealder ved fødsel i Stavanger er 82,4 år (Folkehelseinstituttet).

Samtidig vet vi at helsegevinsten har vært størst for de med lang utdanning og høy inntekt. *Figur 18* viser forskjell i forventet levealder mellom gruppen med lengst utdanning og gruppen med kortest utdanning. Alle bydelene i Stavanger ligger høyere enn snittet i Norge, som er på 5,1 år forskjell.

Figur 18: Forskjell i forventa leveår mellom to ulike utdanningsgrupper. Gjennomsnitt for perioden 2007-2021. Kilde: Kommunehelse statistikkbank/SSB

3.5.2 Arbeid og sosiale ytelser

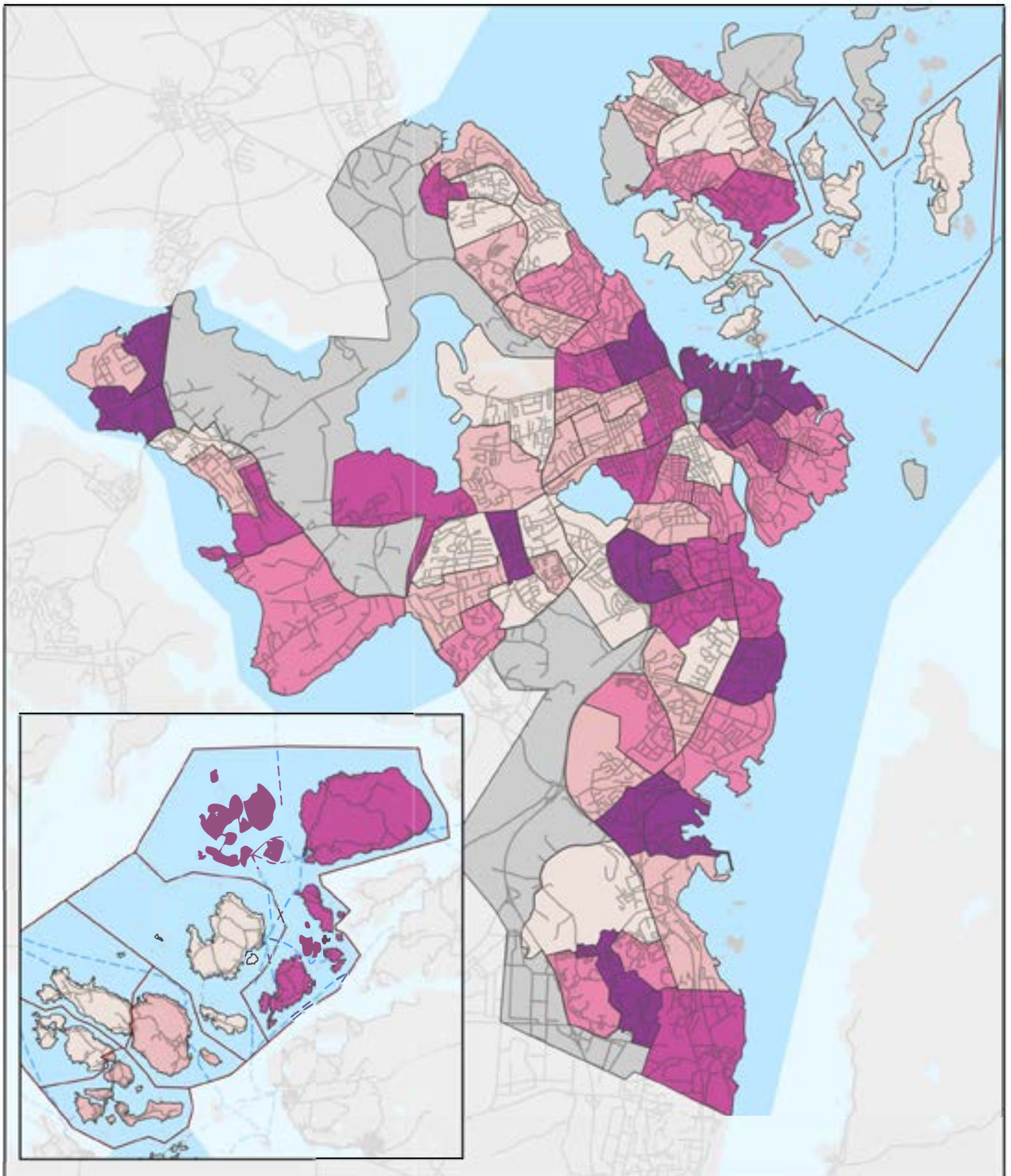
At flest mulig i arbeidsfør alder er i jobb, er avgjørende for verdiskaping og velferd. Arbeidslivet er en viktig arena for fordeling av økonomiske ressurser og sosial forankring. Hele velferdsmodellen står under press hvis flere blir stående utenfor utdanning og arbeid. Å være en del av et arbeidsfellesskap styrker den enkeltes sosiale relasjoner og identitet, og gir personlig vekst og økonomisk trygghet. Å stå uten arbeid kan derfor føre til helseproblemer knyttet til usikkerhet, stress, manglende ressurser og ensomhet. Samtidig kan helseutfordringer øke sannsynligheten for at man står uten arbeid. Sammenhengen mellom arbeidsledighet og helseutfordringer går begge veier og forsterker hverandre på samfunnsnivå.

Mange i gruppene med levekårsutfordringer har svak eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. Det blir stadig flere unge uføre, og sykefraværet har økt betraktelig de senere årene. Dette setter velferdsstaten under press.

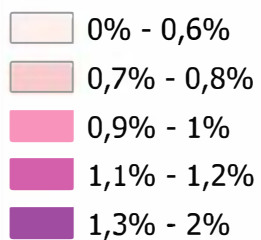
Selv om økt yrkesdeltakelse på samfunnsnivå har sammenheng med bedre levekår i befolkningen på flere parametere, er ikke det ensbetydende med at arbeidslivet alltid er helsefremmende. Arbeidslivet i Norge og Stavanger er generelt godt, men det finnes likevel arbeidstakere som blir utsatt for fysiske, kjemiske, organisatoriske og psykososiale faktorer som kan føre til både akutte og gradvis økende utfordringer med helsen. Muskel- og skjelettplager og psykiske helseplager utgjør til sammen 60 prosent av årsaken til alt sykefraværet i Norge. Tungt fysisk arbeid, passive og stillesittende arbeidsstillinger i ugunstige posisjoner og lav grad av kontroll, mestring og dårlig sosialt klima på arbeidsplassen kan bidra til dette.

I Norge har vi et godt velferdssystem med sosiale ytelser for dem som av ulike årsaker står utenfor jobb. Det er bred tverrpolitisk enighet om arbeidslinjen i Norge, som legger til grunn at det skal lønne seg økonomisk å stå i jobb. Selv om velferdssystemet med sosiale ytelser demper noe av de økonomiske tapet av å stå uten jobb, veier dette ikke opp for de nevnte konsekvensene av å stå utenfor arbeidslivet. Dette ser vi spesielt blant uføre og arbeidsledige som skiller seg ut som de gruppene som er minst tilfreds med livene sine.

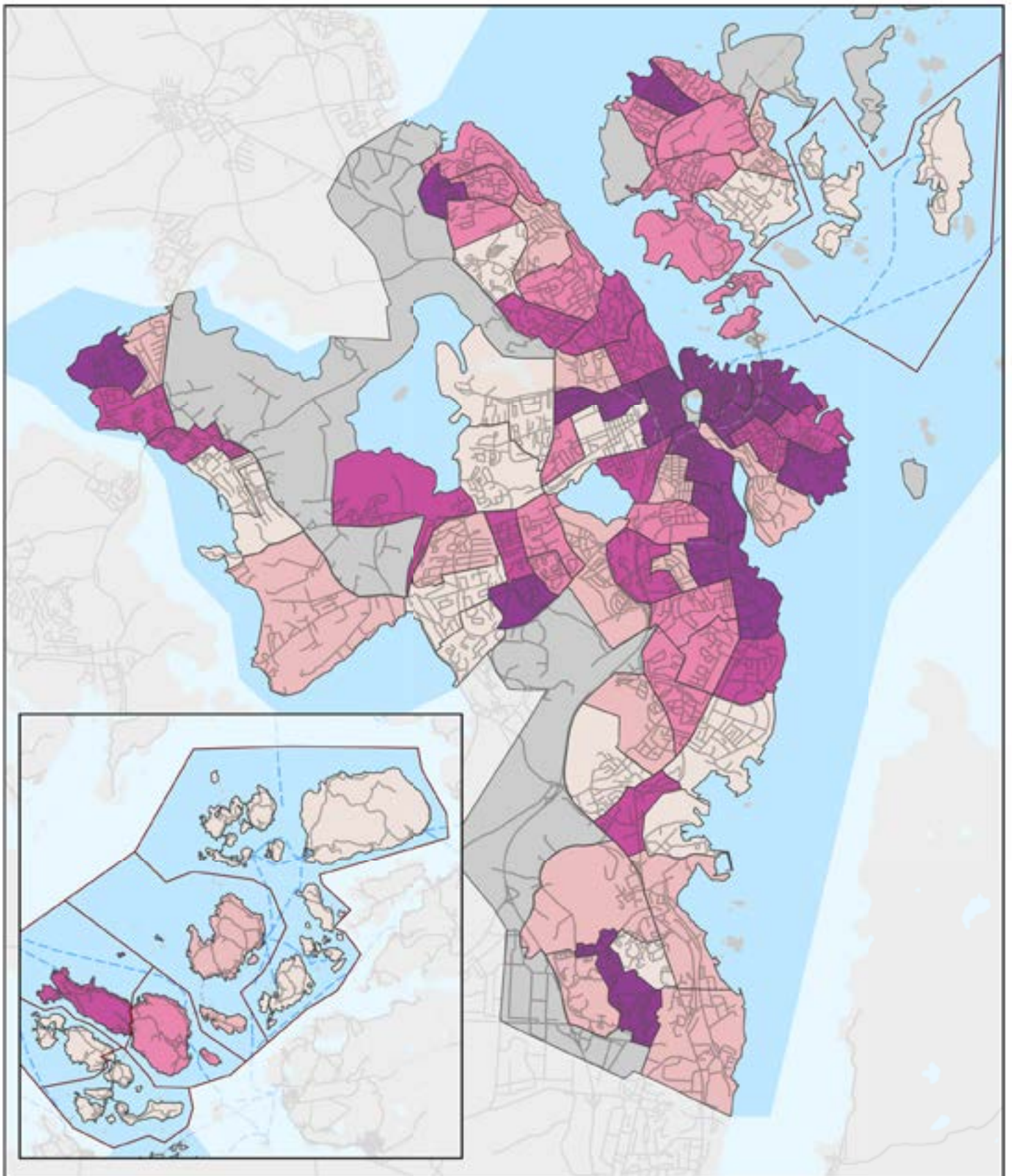

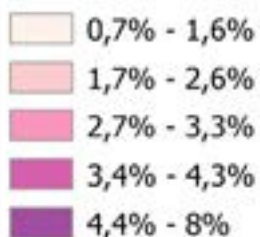
Registrert arbeidsledighet 15-74år

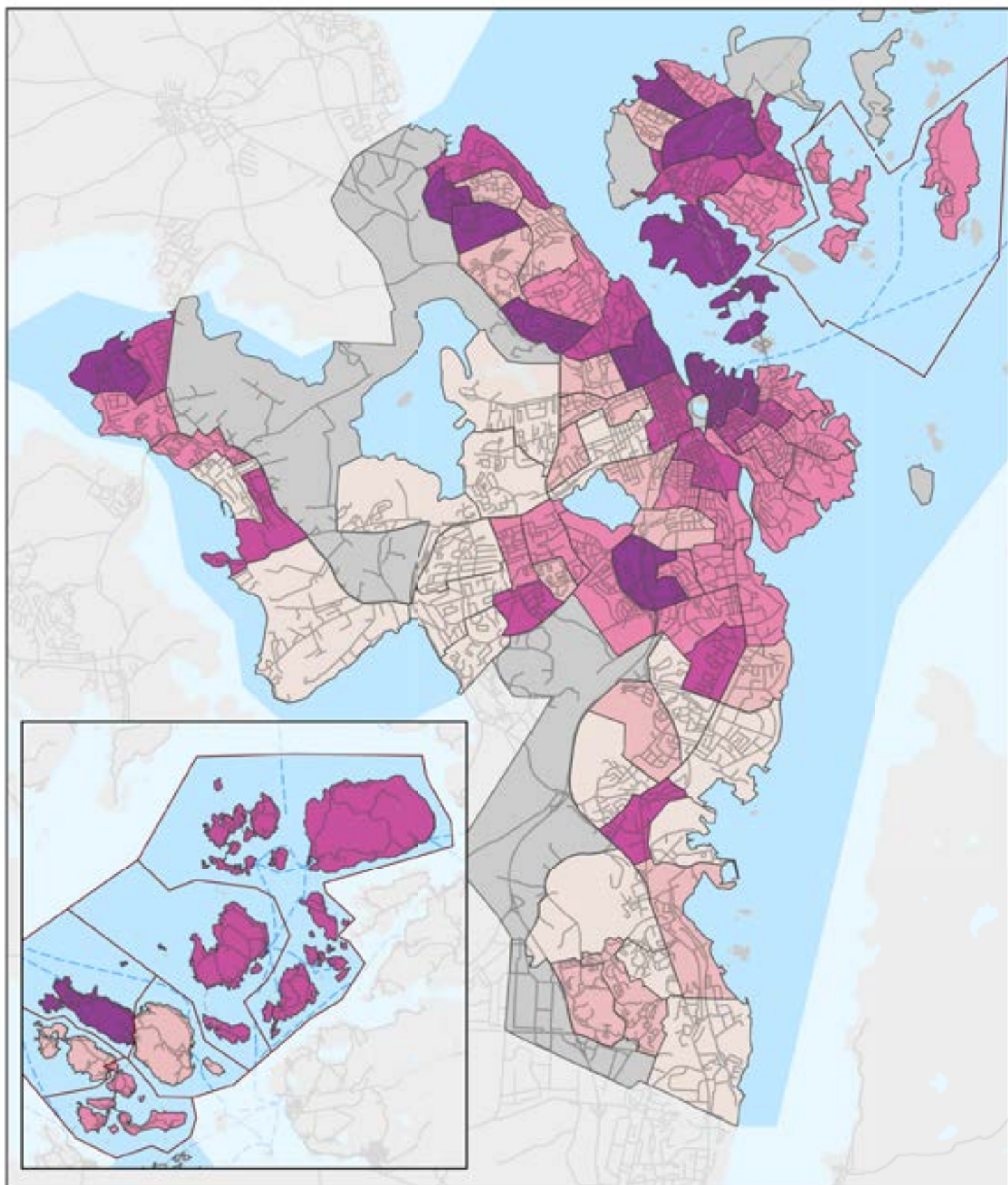
Stavanger har nå lav arbeidsledighet og etterspørsel etter arbeidskraft. Kommunen har de siste tiårene hatt svært skiftende arbeidsledighet, og har nå en lav arbeidsledighet på 0,9 prosent per 31. desember 2022. Arbeidsledigheten er størst i Sentrum (2 prosent), Mjug (1,9 prosent) og Hinnakrossen (1,8 prosent).

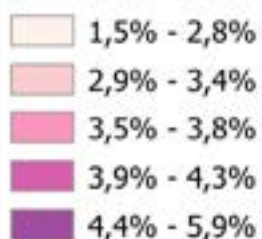
Sosialhjelpsmottakere 16+ år

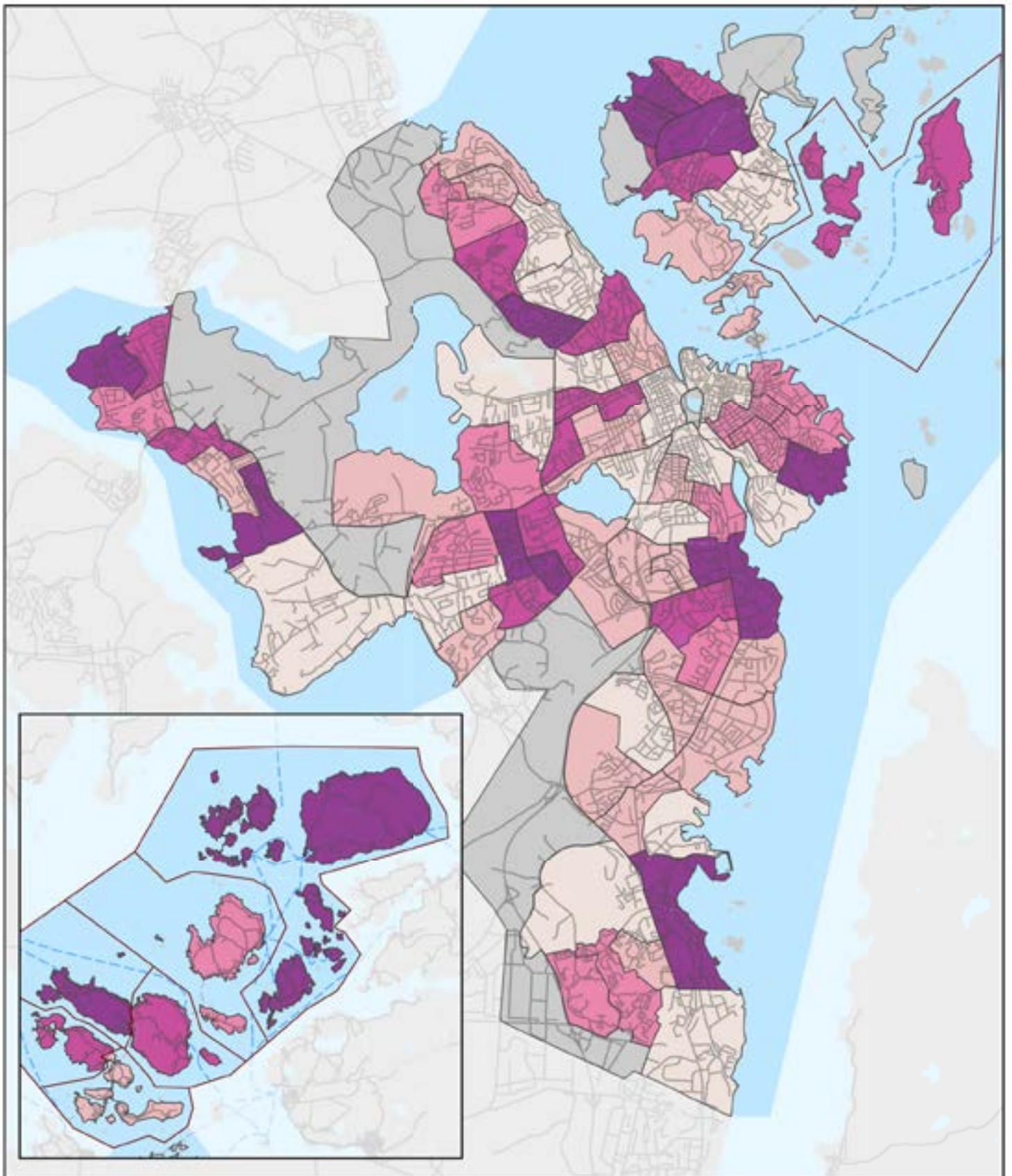
Økonomisk sosialhjelp går til personer som ikke er i stand til selv å sørge for livsoppholdet sitt. Sosialhjelp er en subsidiær ytelse. Alle andre muligheter for å sørge for seg selv må prøves før en får sosialhjelp. Sosialhjelpsmottakere skiller seg ut som ei gruppe som har blant de absolutt dårligste samla levekårene. Kartet viser andel personer som mottak sosialhjelp per 31.desember 2022. Sosialhjelpsmottakere er i stor grad knyttet til sentrumsnære områder. Andel sosialhjelpsmottakere varierer fra 8 prosent i Sentrum og 7,3 prosent i Bergeland levekårssoner til mindre enn 2 prosent i flere soner.

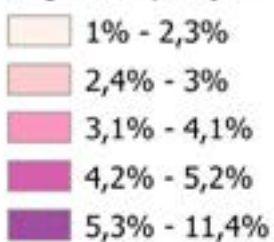
Mottakere av AAP 18-66 år

Kartet viser andel personer 18-66 år som mottok arbeidsavklaringspenger (AAP) per utgangen av desember 2022. Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personer som i perioder på grunn av sykdom eller skade har behov for bistand fra NAV for å komme i arbeid. Bistanden kan bestå av arbeidsrettede tiltak, medisinsk behandling eller annen oppfølging fra NAV. Stavanger har en litt lavere andel på AAP, med 3,5 prosent sammenlignet med landsnittet på 4,1 prosent. Høyest andel finner vi i Smiødden (5,9 prosent) og Tastaforen (5,6 prosent) levekårssoner.

Unge uførepensjonister 18-44 år

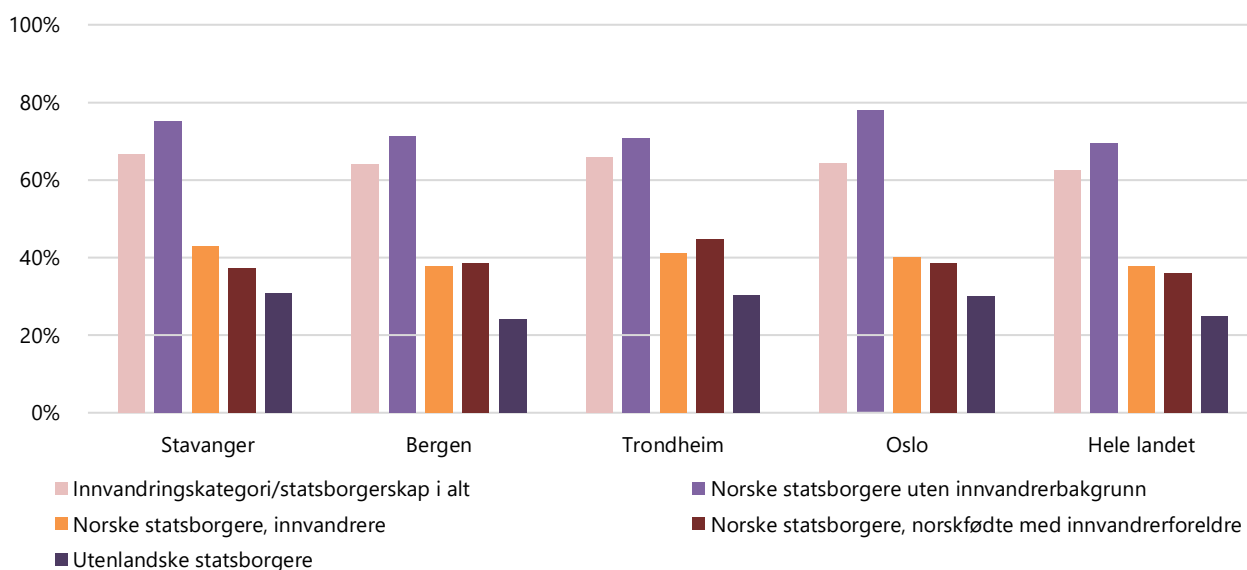
Kartet viser antall uføre per 1000 innbyggere i alderen 18 - 44 år per utgangen av desember 2022. Statistikken inkluderer også de som bor på institusjon.. Grunnen til at bare de yngste uføretrygdene er tatt med, er at vi anser det som et større levekårsproblem når en levekårszone har høy andel unge uføre. Uføretrygd skal sikre innbyggere inntekt når inntektsevnen er varig redusert på grunn av sykdom eller skade. Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser er den vanligste årsaken til uførhet blant unge.

3.5.3 Valgdeltakelse

Den laveste terskelen for politisk deltakelse er å stemme ved valg, og er viktig for å sikre at de folkevalgte speiler befolkningen. Valgdeltakelsen i Norge er høy, men med store variasjoner mellom ulike grupper: kvinner har høyere valgdeltakelse enn menn, eldre har høyere valgdeltakelse enn yngre, og vi finner høyere valgdeltakelse blant dem med høy utdanning. Statsborgerskap og innvandringsbakgrunn har stor betydning for valgdeltakelse.

Stortingsmelding nr. 13 *Muligheter for alle (2018-2019)* undersøker fordeling og sosial bærekraft i Norge, hvor ett av temaene er ulikhet i demokratisk og sosial deltakelse. Deltakelse skjer i ulike kanaler og på ulike måter, som å delta i organisasjoner eller styre, engasjere seg politisk eller delta i samfunnsdebatter. I et velfungerende demokrati er det viktig at alle har mulighet til delta aktivt, for å sikre at ulike meninger og verdier blir hørt. Et samfunn med høy sosial deltakelse fra ulike grupper bygger åpenhet, samhold og tillit, både mellom mennesker og til styrende samfunnsinstitusjoner. For innvandrere er deltakelse i samfunnet en viktig integreringsarena. Alle utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i tre år, har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg.

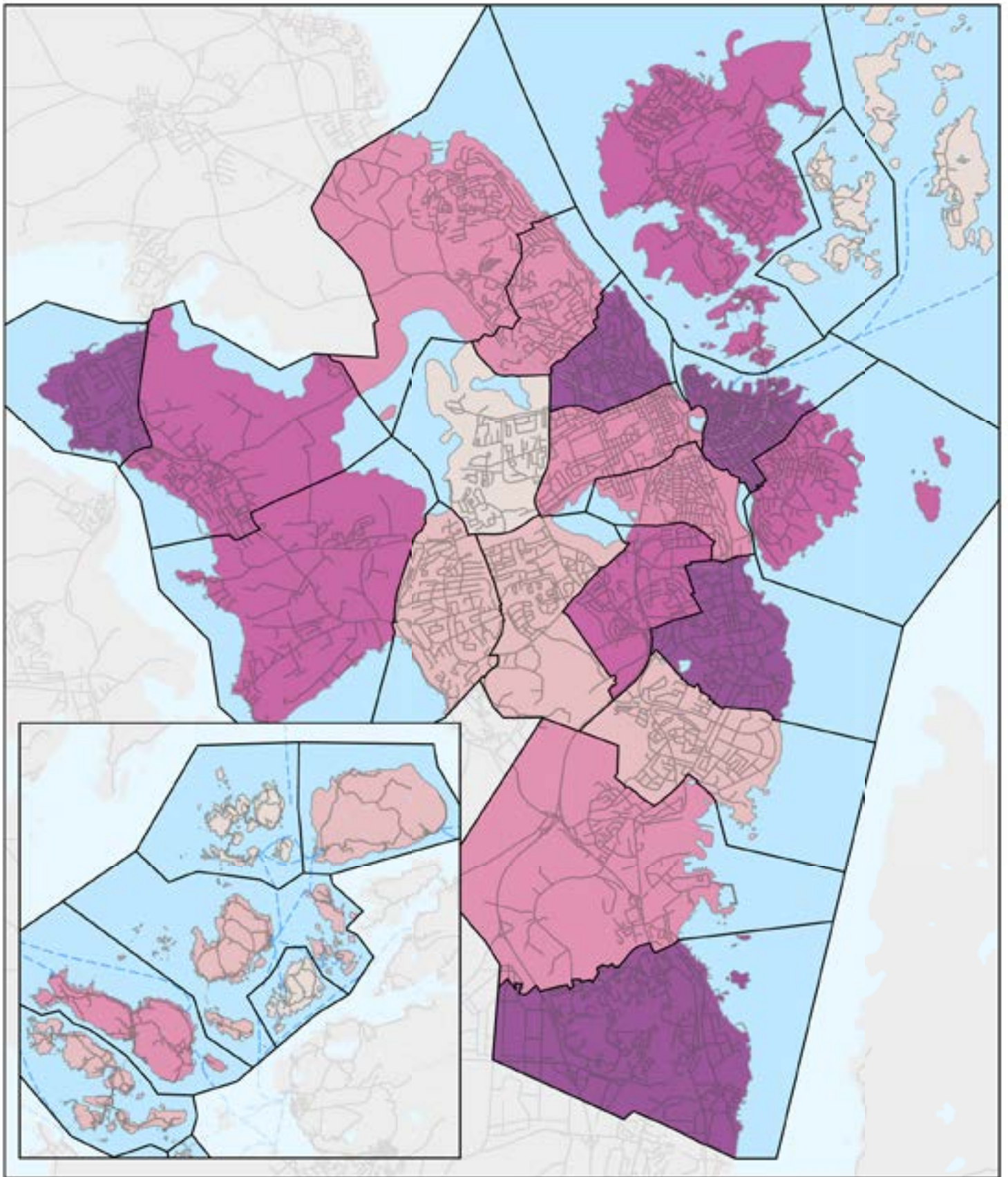
Ved forrige kommunestyre- og fylkestingsvalg i 2023, hadde Stavanger høyere valgdeltakelse (66,7 prosent) enn landet som helhet (62,4 prosent). Delt etter innvandringskategori og statsborgerskap ser vi tydelige forskjeller i Stavanger, med samme mønster som andre storbyer og landet som helhet. Høyest valgdeltakelse i Stavanger finner vi blant norske statsborgere uten innvandrerbakgrunn (75 prosent), og lavest deltakelse finner vi blant utenlandske statsborgere (31 prosent).

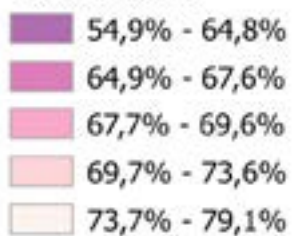
Figur 19: Valgdeltakelse ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 etter innvandringskategori/statsborgerskap (prosent). Kilde: SSB.

3.5.4 Barnevern

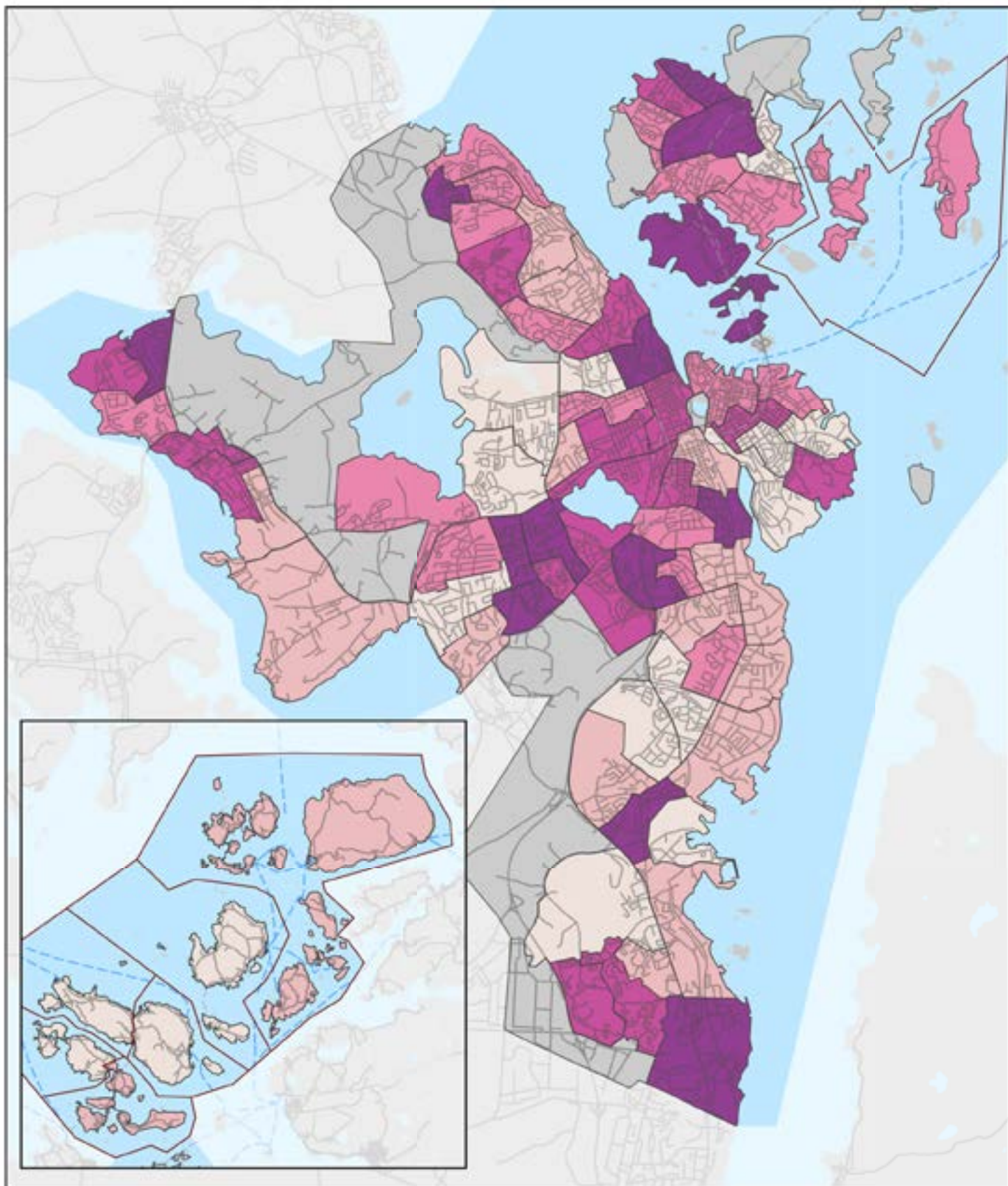
Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Tjenesten skal ta vare på de mest utsatte barna. Barneverntjenesten har et spesielt ansvar for å avdekke omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås. Barneverntjenesten skal først og fremst gi hjelp og støtte for at hjemmet skal kunne make sitt oppdrageransvar. Dersom hjelpetiltak ikke nytter, har barnevernet en plikt til å gripe inn med omsorgstiltak. Barneverntjenesten kan også iverksette omsorgstiltak overfor barn med alvorlige atferdsvansker.

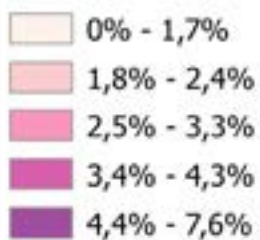
Valgdeltagelse

Kartet viser valgdeltakelse ved forrige kommunestyrevalg i 2023 etter stemmekrets. Det er 27 stemmekretser i kommunen. Lavest valgdeltakelse finner vi i Storhaug (54,9 prosent) og Kvernåvik (59,3) stemmekrets. Valgdeltakelsen for hele kommunen var 66,7 prosent, noe som er over landssnittet på 62,4 prosent.

Barn med barnevernstiltak

Kartet viser andel barn (0-17 år) som har hatt barnevernstiltak i løpet av 2022. Andel barn med barnevernstiltak i Stavanger var i 2022 3,0 prosent. Høyest andel barn med barnevernstiltak finner vi i Jernaldergarden (7,6 prosent), Hinnakrossen (7,2 prosent) og Husabø (6,8 prosent) levekårssoner.

3.5.5 Kriminalitet

Kriminalitetsbildet utvikler seg parallelt med samfunnets øvrige endringer. Internasjonale konflikter, flyktningkriser, økonomiske utfordringer, teknologisk fremskritt og klimaendringer skaper grobunn for sosial uro, polarisering, økt handlingsrom for kriminelle og sårbarhet blant unge, som lettere kan bli rekruttert til kriminelle miljøer.

Globalisert kriminalitet, preget av brutal vold, kriminelle nettverk og profittmotiverte handlinger, øker også i Norge. I 2023 ble det registrert det høyeste antallet straffbare forhold begått av barn og unge under 18 år siden 2009. Over en tredjedel av disse ble begått av barn under 15 år, noe som vekker stor bekymring, spesielt med tanke på økt bruk av vold blant de yngste. Denne trenden gjelder også i Stavanger. I tillegg har radikaliserings og voldelig ekstremisme økt de siste årene, spesielt blant unge, som ofte blir radikaliseret via internett.

Høy kriminalitet i visse grupper kan være tegn på levekårsutfordringer og marginalisering. Grupper som begår kriminelle handlinger har ofte dårligere levekår enn andre grupper, for eksempel er ungdom som verken er under utdanning eller i arbeid en av de gruppene som hyppigst begår lovbrudd. I tillegg kommer konsekvensene av kriminaliteten for de sosiale relasjonene i samfunnet, i form av frykt og mistillit. Det er viktig å sikre innbyggernes trygghet for helse og eiendom.

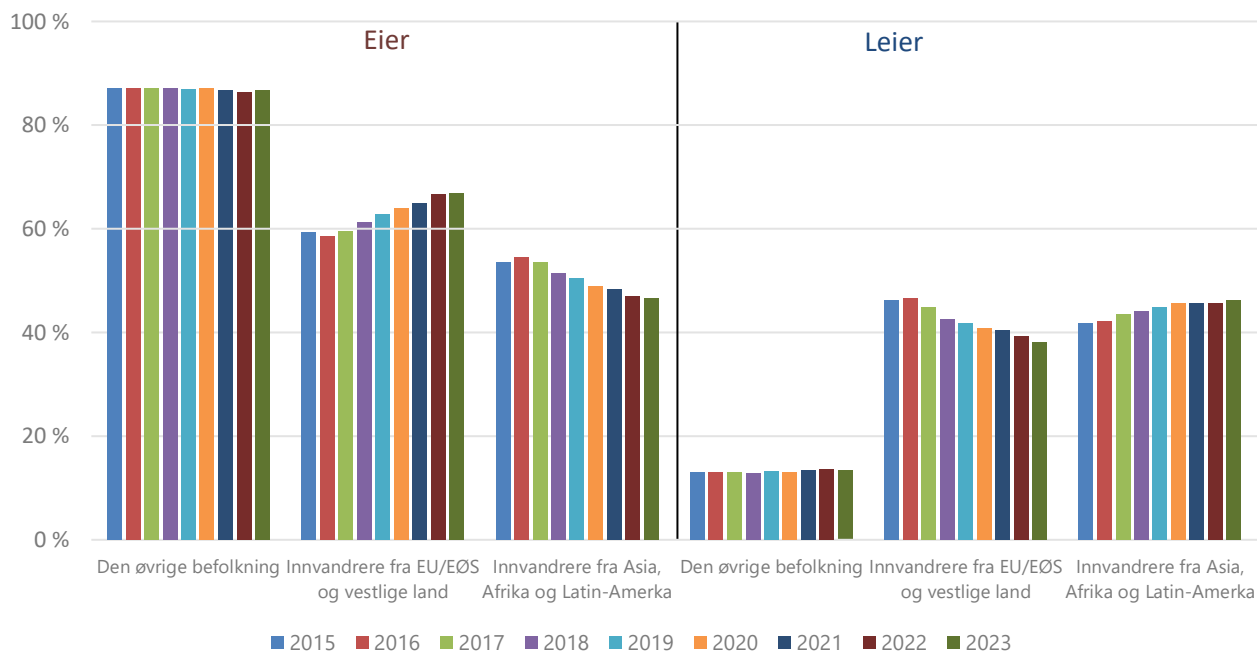
Når det gjelder kriminalitet på bydelsnivå har Stavanger kommune tidligere mottatt statistikk fra politiet. På grunn av skjerpede krav til personvern må analyser og framstilling følge et nytt regelverk. Det har derfor ikke latt seg gjøre å legge fram disse tallene i denne levekårsundersøkelsen.

3.6 Boliger

Bolig omtales ofte som den fjerde velferdspilaren, sammen med utdanning, arbeid og helse. En god bolig og stabil bosituasjon har stor betydning for innbyggernes helse. Dårlig boligstandard, usikker bosituasjon og dårlig bomiljø har negative effekter på folks liv og velvære.

I Norge er det lange tradisjoner for boligpolitikk som fremmer eierskap. Det er et mål at flest mulig, også vanskeligstilte, skal få mulighet til å eie egen bolig. Boforholdene er tryggere og mer stabile for de som eier sammenlignet med de som leier – noe som har betydning særlig for barnefamilier. Innvandrere og deres barn bor i større grad i leid bolig enn den øvrige befolkningen. Siden 2015 har ca. 87 prosent av innbyggere uten innvandringsbakgrunn eid egen bolig. I samme periode ser vi en økning i andel som eier blant innvandrere fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand, fra 59 til 67 prosent. Samtidig ser vi en nedgang i andel som eier blant innvandrere fra andre land, fra 57 til 54 prosent (*Figur 20*).

Figur 20: Boforhold etter eierstatus og innvandringskategori i Stavanger. Kilde: SSB

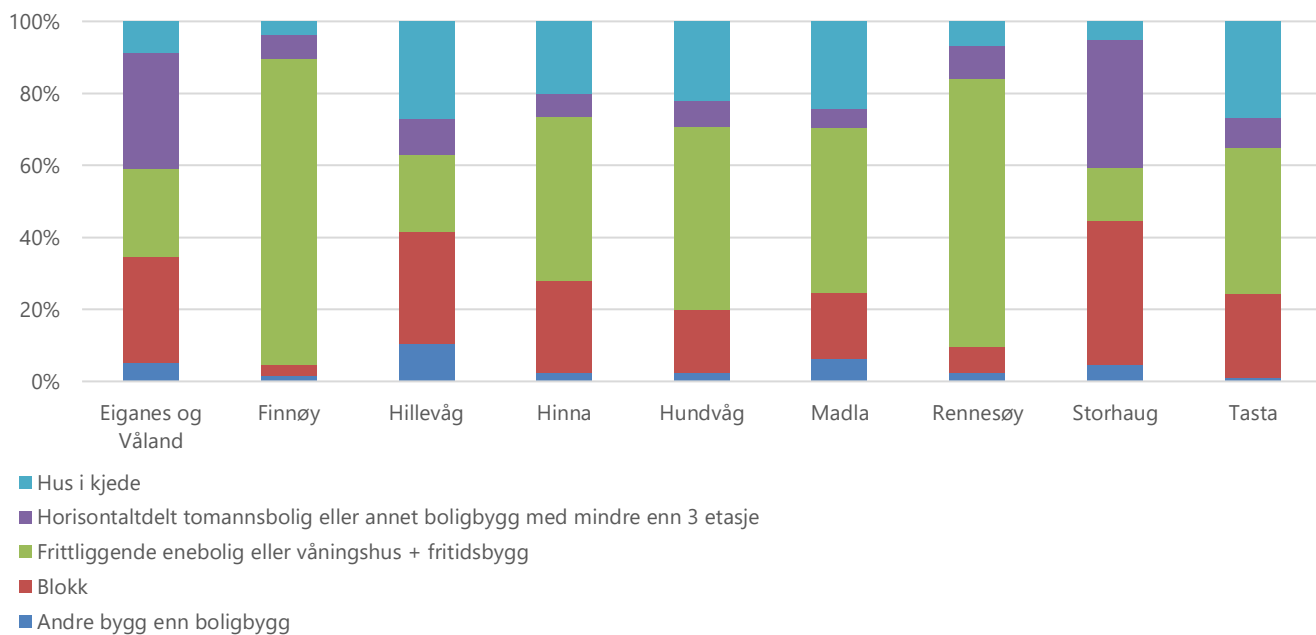
Boligbehovet endres over livsløpet; en ung enslig person har et annet behov enn barnefamilier, eldre eller personer med funksjonsnedsettelse. Trangboddhet kan i noen tilfeller være selvalgt i bestemte livsfaser, men kan også si noe om økonomiske og materielle forutsetninger for levekår. Flere studier finner at dårlige boforhold har en negativ effekt på barn og unges livssjanser. (“Muligheter og hindringer for barn i lavinntektsfamilier”, NOVA; 11/2018.¹)

Dårlige boforhold lar seg ikke analysere ved bruk av tilgjengelige registre på levekårssonenivå. Boligstandard og trangboddhet er dermed ikke med som egne indikatorer. I de neste kapitlene studeres likevel boligmassen for å gi et bilde av boligtypologi og leieandel for levekårssonene.

Per 31. desember 2023 var det 68 034 boliger i Stavanger. Eneboliger utgjør 35 prosent av Stavangers boligmasse. Blokkboliger utgjør 26 prosent. Sentrumsbydelene preges av horisontaldelte tomannsboliger, og boligblokker. Hinna, Hundvåg, Madla og Tasta har mye eneboliger. I Rennesøy og Finnøy utgjør andel eneboliger henholdsvis 75 og 85 prosent.

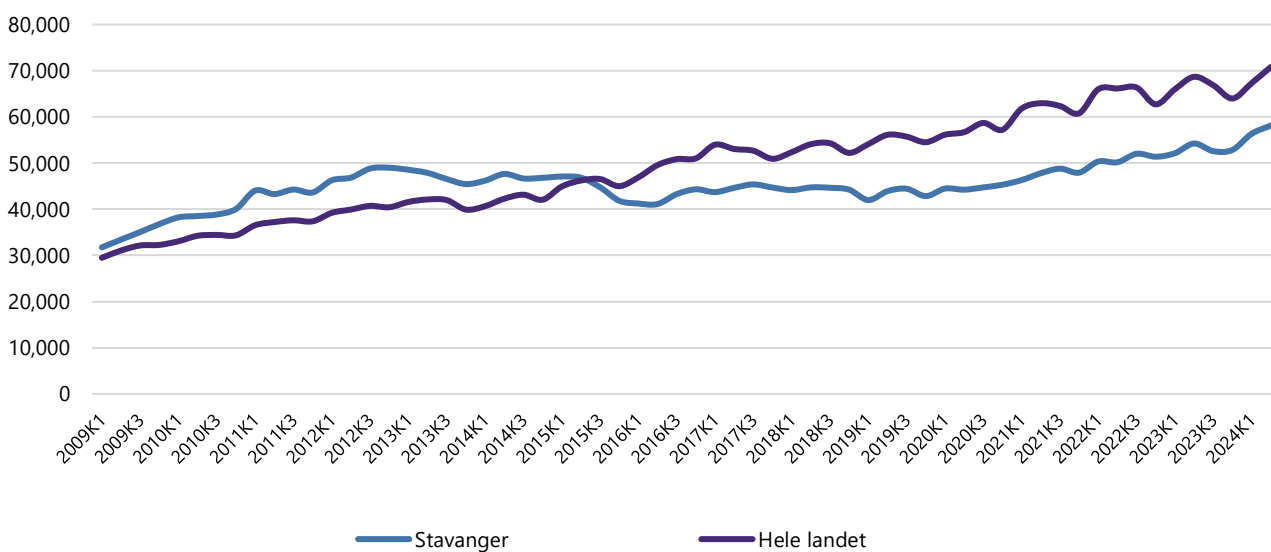

¹ <https://hdl.handle.net/20.500.12199/3499>

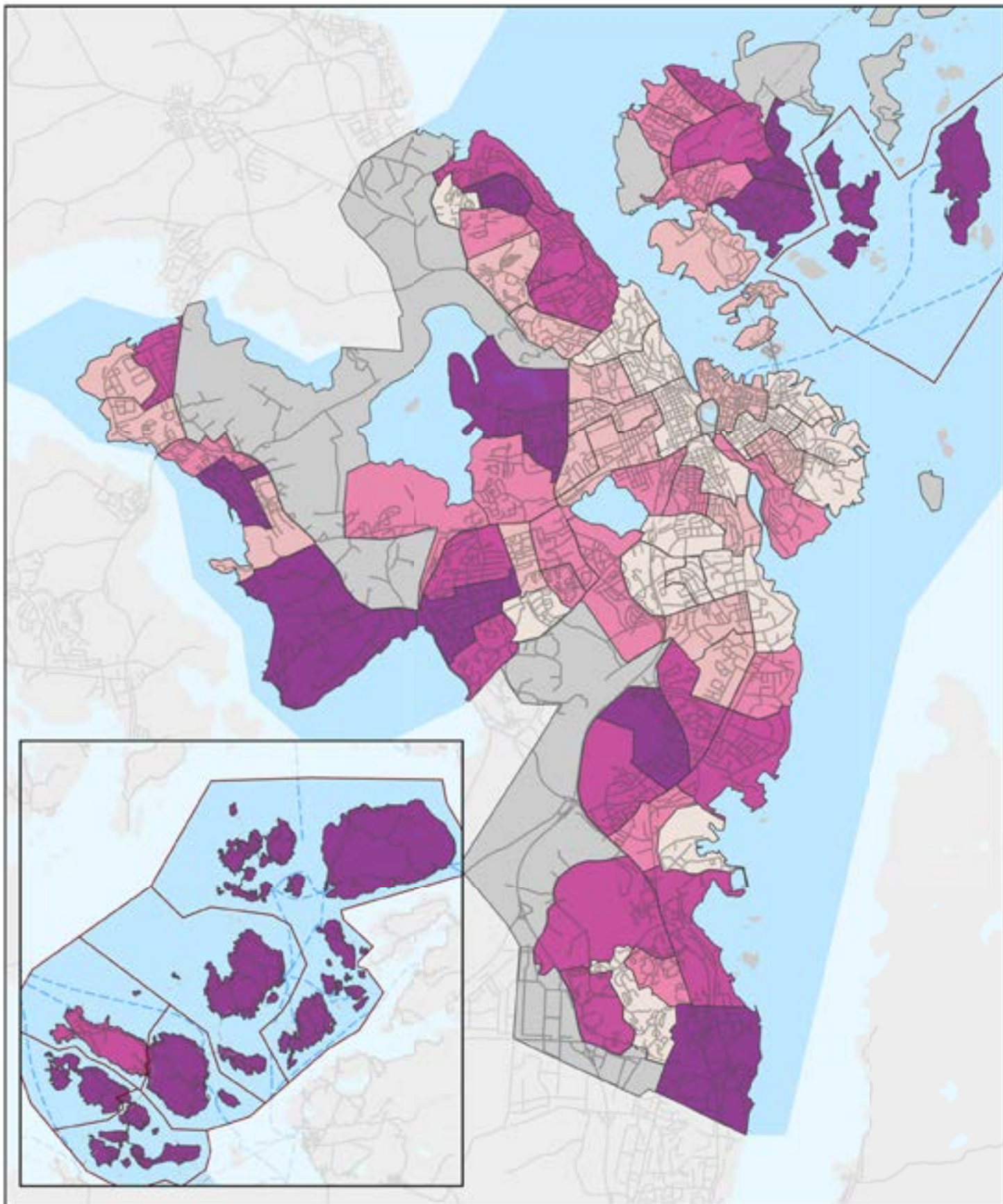

Figur 21: Boliger etter type og bydel 2023. Kilde: SSB

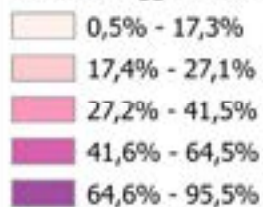
Figur 22 viser gjennomsnittlig kvadratmeterpris for selveide blokkleiligheter i Stavanger fra 2009-2024. Grafen viser den høye veksten i boligpriser Stavanger opplevde fram til 2015, da oljekrise førte til fallende priser og flat utvikling en periode. Siden da har boligprisveksten i kommunen vært lavere enn landssnittet.

Figur 22. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris (kr) for selveide blokkleiligheter. Kilde: SSB/FINN.no

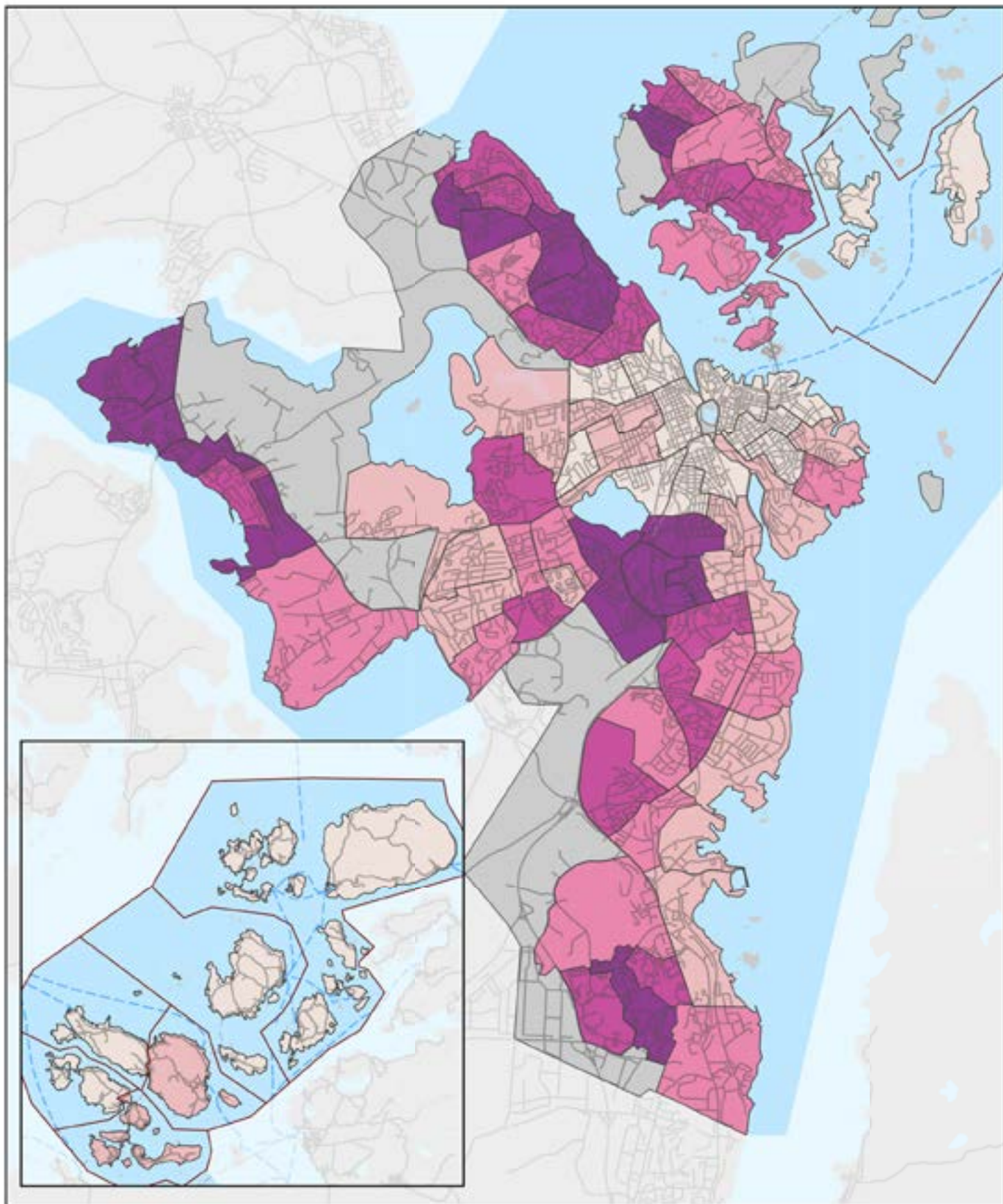

Andel Frittliggende enebolig eller våningshus

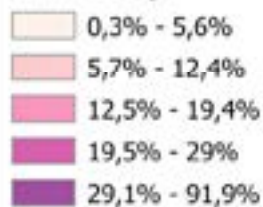

Eneboliger er særlig dominerende på Sjernarøy, Ombo, Fogn, Øyane, Mosterøy, Askje, Stokka

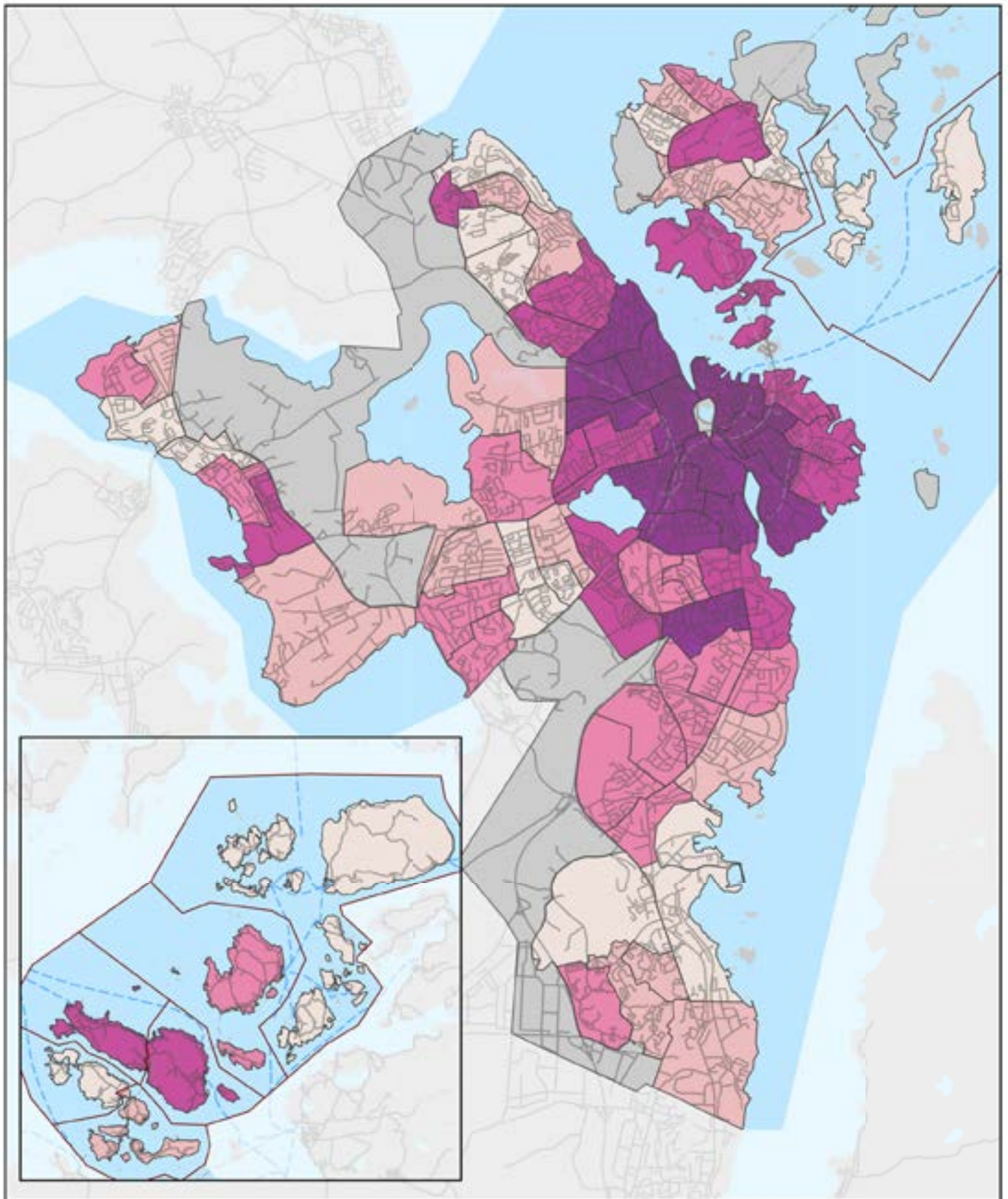
og Madlamark hvor eneboliger utgjør mer enn 80 prosent av boligtypologien (1.januar 2024).

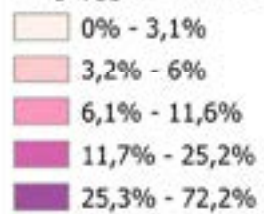
Andel Hus i kjede, rekke-/terasse-hus, vertikaldelt tomannsbolig

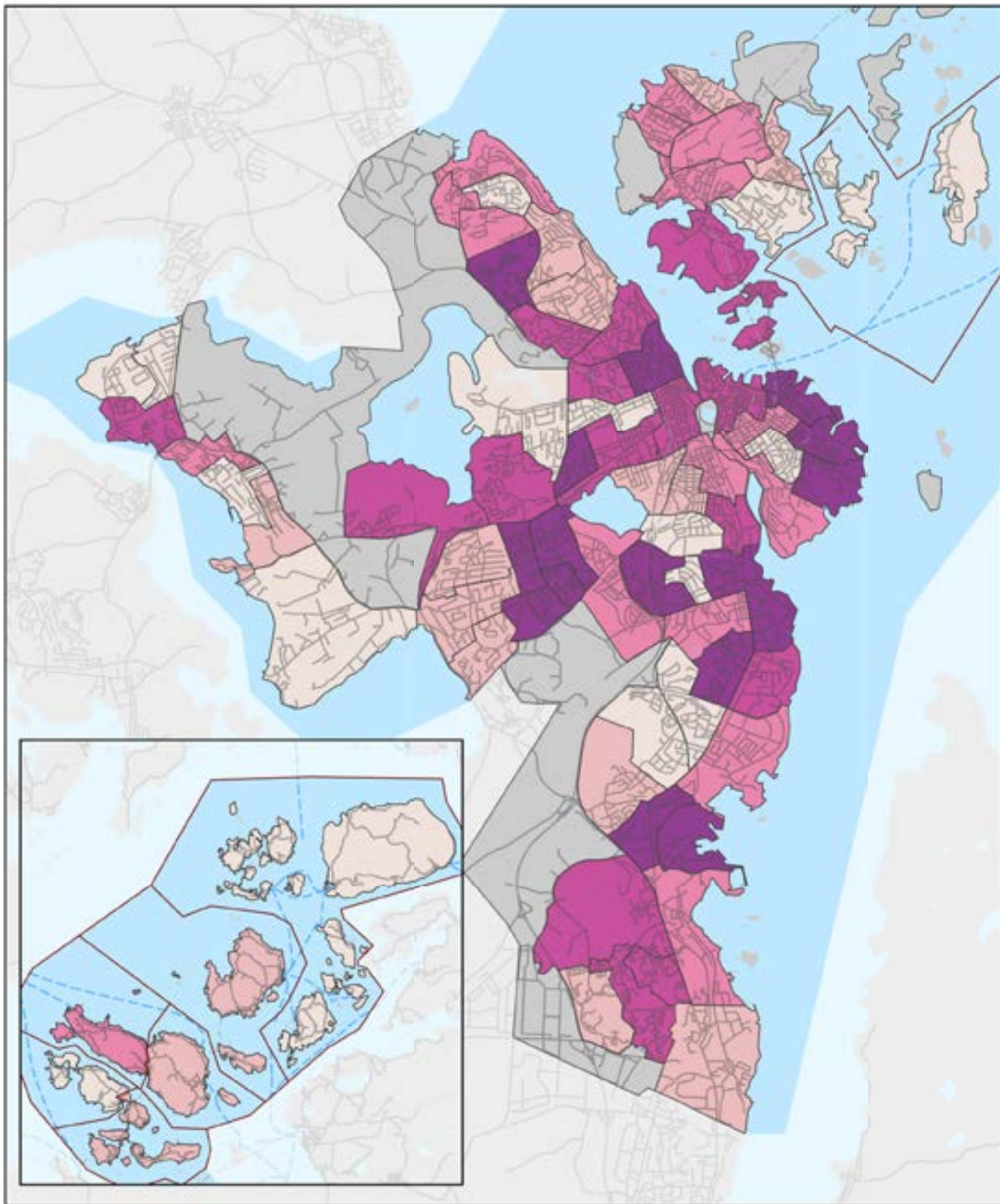
Under betegnelsen rekkehus hører hus i kjede, rekkehus, terrassehus eller vertikaldelt tomannsbolig. Bekkefaret og Smidodden er våre mest utpregede rekkehusområder (1.januar 2024).

Andel Horisontaldelt tomannsbolig eller annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer

Denne boligtypen preger den sentrumsnære trehusbyen (1.januar 2024).

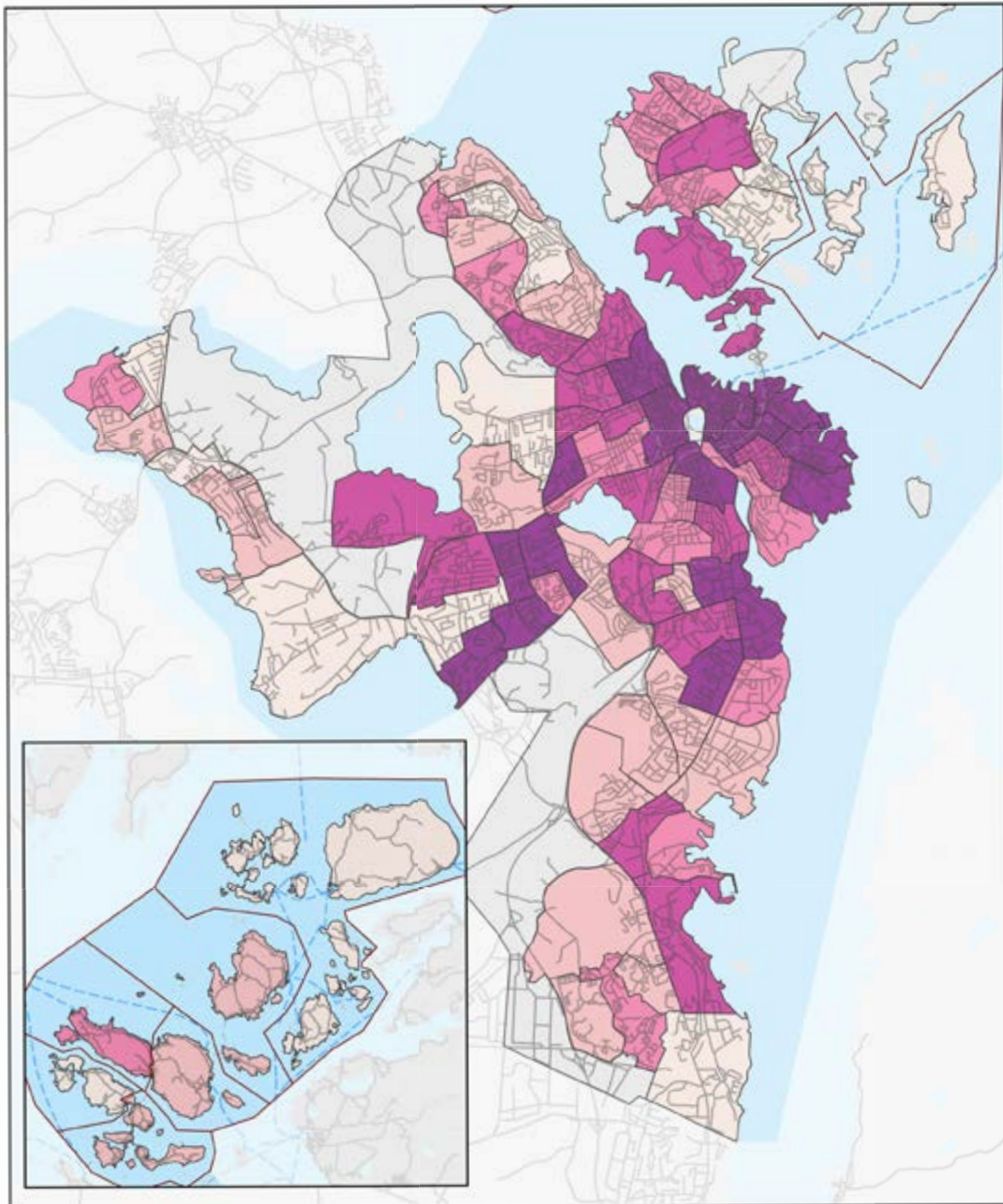

Andel Blokk, leiegård e.l.

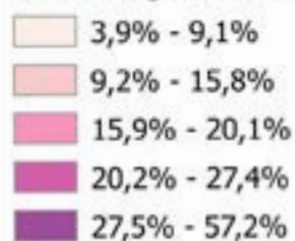

Stavangers blokkbebyggelse er spredt i store deler av byen. Størst andel av blokkbebyggelse

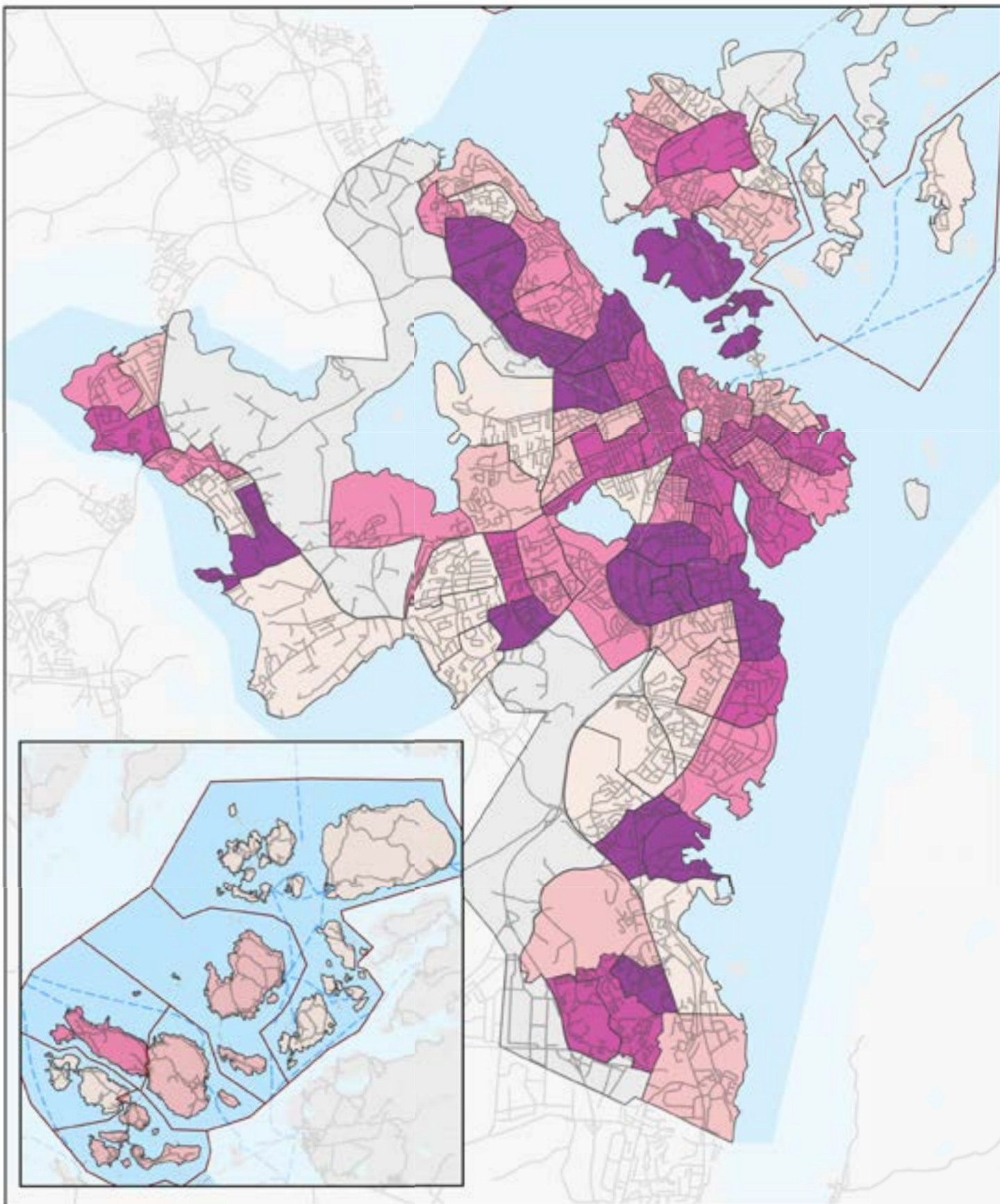
finner vi i Jåttåvågen med 91 prosent. Badedammen, Jernaldergården, Lervig og Kvalaberg har også høy andel blokkbebyggelse (1.januar 2024).

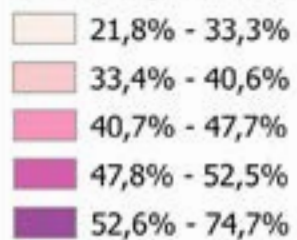
Andel 1- og 2- roms boliger

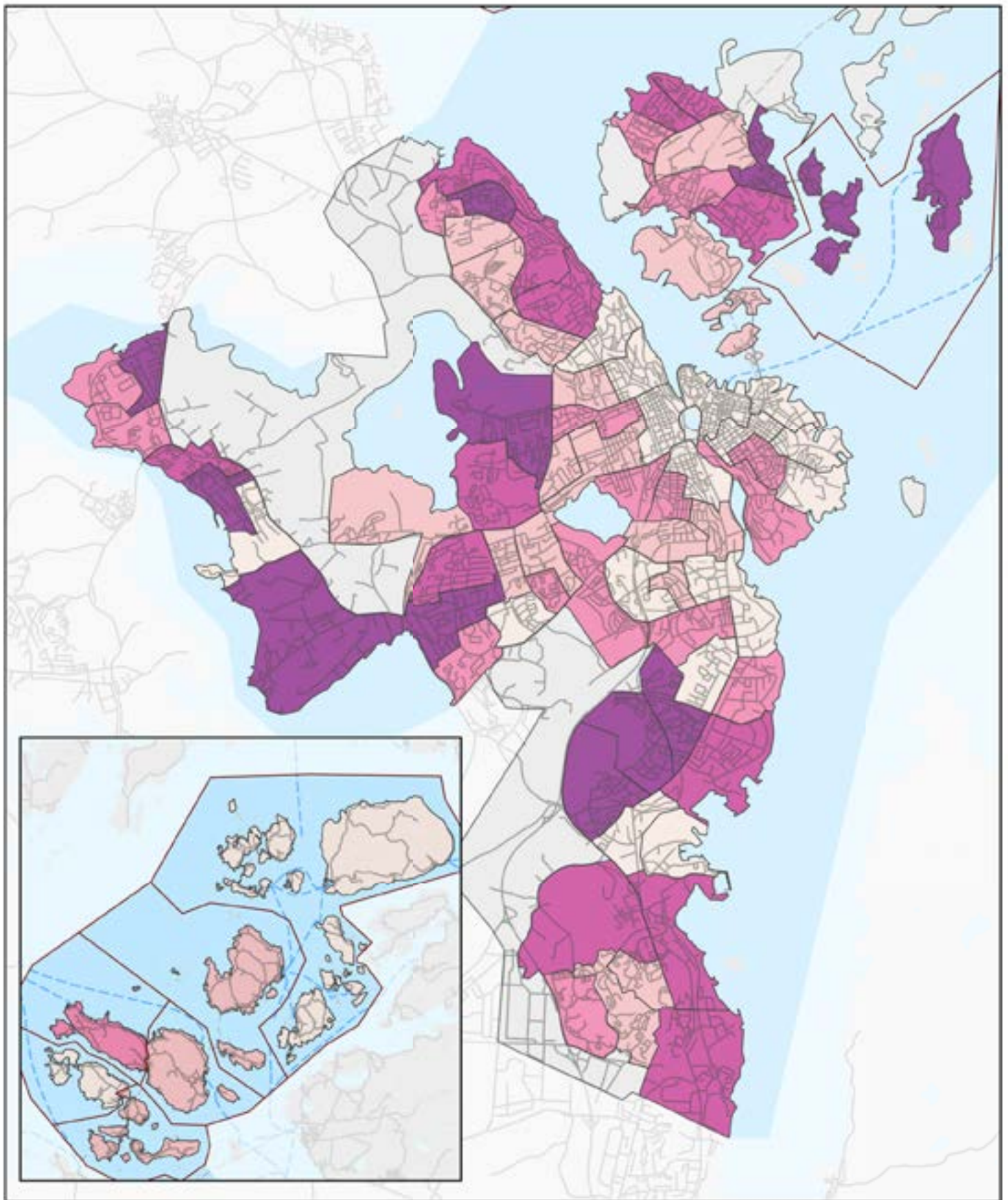
Mindre boliger er i stor grad knyttet til nordre og østre del av Storhaug bydel. Badedammen sone er i særklasse med 57 prosent mindre boliger. Deretter følger Sentrum, Kristianlyst, Lervig og Bjergsted med 46-40 prosent. (1.januar 2024).

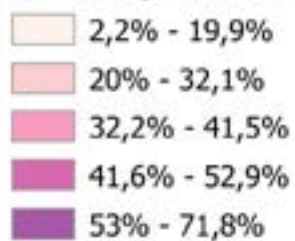
Andel 3- og 4- roms boliger

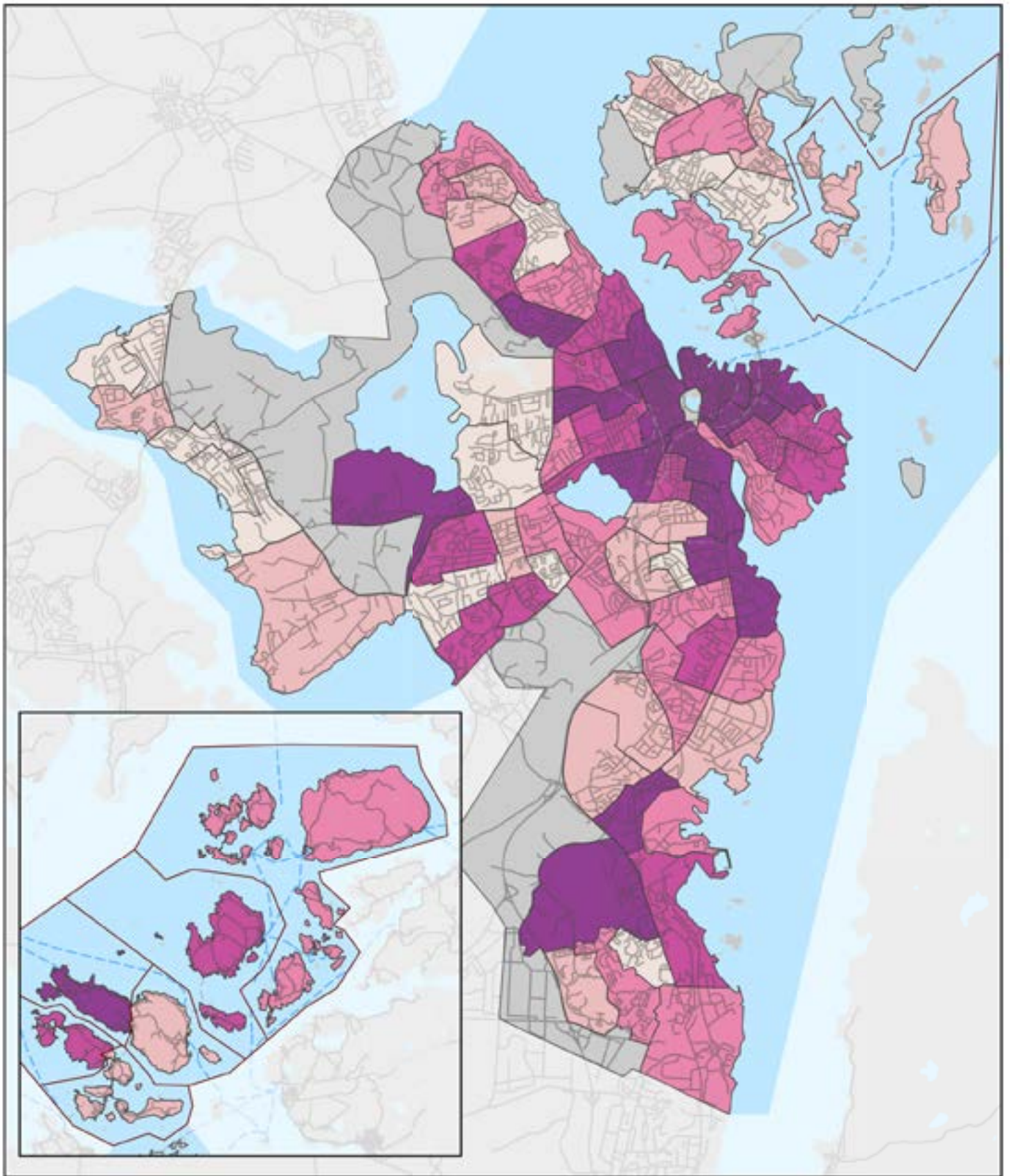
3- 4 roms boliger utgjør mer enn 60 prosent av boligmassen i Jåttåvågen, Søra Bråde, Husaberget, Smiene og Bekkefaret

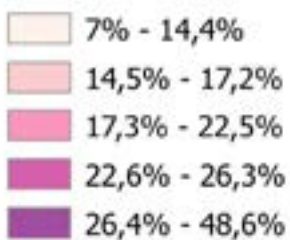
Andel boliger med 5 rom eller mer

De store boligene utgjør 72 prosent av boligmassen i Stokka levekårssone. Deretter følger Sjernarøy, Ombo, Fogn, Kalhag og Madlamark soner med rundt 66 prosent (1.januar 2024).

Leide boliger

Kartet viser andel husholdninger som leier bolig per 1.januar 2023. Størst andel leide boliger finner vi i Sentrum (48,3 prosent), Kannik (42,4 prosent), og Bjergsted (41,5 prosent) levekårssoner. Opplysninger om husholdningens eierstatus og type eierskap for boliger framkommer gjennom samordning av husholdnings- og boligdata. Når minst en av beboerne står som eier av boligen, regnes husholdningen som eier av boligen (selveier). Når minst en av beboerne står som eier gjennom boligaksjeselskap eller eier av boret, regnes boligen som eiet gjennom borettslag/aksjeselskap. Om ingen av disse kravene er oppfylt regnes husholdningen å ha et leieforhold til boligen.

4. Et samlet levekårsbilde

4.1 Levekårsutvikling de siste årene

Levekårene i Stavanger er gode, og har vært det over lang tid. Kommunen har ikke bydeler med store opphopninger av levekårsutfordringer. Imidlertid finner vi et mønster der noen levekårssoner skårer jevnt over godt, mens andre soner skårer jevnt over dårlig på mange indikatorer. Det er økende sosial ulikhet i Stavanger, noe som fører til svakere sosial mobilitet, og får betydning for barn og unges muligheter.

Sosial utjevning er viktig fordi barns muligheter kan bli begrenset av hvor de vokser opp, og samfunnet går glipp av den kompetansen og ressursen disse barna representerer. Bevissthet og kunnskap om dette har ført til prioritering av kommunal innsats for å motvirke en negativ utvikling. I tillegg er det satt inn områdesatsing i noen områder som et kompensierende tiltak. Selv om dette har effekt, er det likevel langt igjen for å se reelle trendbrudd og varig positiv utvikling/stabilisering. Det er derfor avgjørende å arbeide på tvers, og på nye måter for å skape resultater.

Utdanning

Det er en klar sammenheng mellom utdanningsnivå og levekår. Personer med høyere utdanning har i stor grad tilgang på stabil jobb som gir sikker og forutsigbar inntekt. Jobb og inntekt gir trygge rammer som stabile boforhold. Det er flere indikatorer knyttet til levekårskomponenten utdanning i undersøkelsen.

Det er en positiv utvikling at stadig flere fullfører videregående skole. Denne positive trenden gjelder alle soner, og forskjellene mellom sonene har over tid blitt mindre. Samtidig ser vi økende forskjeller for voksne i alder 30-39 år med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. For denne indikatoren er det en tendens til at det er de samme sonene som over tid har høyest og lavest andeler, og at forskjellene øker.

Inntekt

Inntekt påvirker levekår direkte, og har betydning for den enkeltes tilgang til en rekke ulike arenaer. Stavanger er blant de kommunene i landet med høyest medianinntekt. For indikatoren medianinntekt i levekårsundersøkelsen er det en klar tendens til økende forskjeller mellom levekårssonene. For alle levekårssoner har det vært en relativ økning i medianinntekt, og det er en tendens til at det er de samme sonene som over tid har høyest og lavest medianinntekt. De sonene som har lavest medianinntekt har hatt langt mindre økning i inntekt enn de sonene med allerede høy medianinntekt.

Andel barn i husholdninger som har mindre enn 60 prosent av medianinntekten i kommunen har falt fra 13,8 prosent i 2020 til 12,8 prosent i 2022. Samtidig er det mange av de samme sonene som over tid har høyest andel fattige barn, blant annet har sentrumssonene vært blant de sonene med høyest andel tilbake til 2014. I tillegg er det en tendens til at forskjellene øker. Selv om andelen barn i lavinntektshusholdninger samlet sett for Stavanger faller noe, er det en sterk økning i enkelte soner.

Sosiale og helsemessige forhold

Levekårskomponenten sosiale og helsemessige forhold inneholder indikatorer som gir innblikk i arbeidsdeltakelse, som andel arbeidsledige, andel mottakere av trygdeytelser som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, i tillegg til andelen som mottar kommunal sosialhjelp.

At flest mulig i arbeidsfør alder er i jobb, er avgjørende for verdiskaping og velferd. Arbeidslivet er en viktig arena for fordeling av økonomiske ressurser og sosial forankring. Hele velferdsmodellen står under press hvis flere blir stående utenfor utdanning og arbeid. Å være en del av et arbeidsfellesskap styrker den enkeltes sosiale relasjoner og identitet, og gir personlig vekst og økonomisk trygghet. Å stå uten arbeid kan derfor føre til helseproblemer knyttet til usikkerhet, stress, manglende ressurser og ensomhet. Samtidig kan helseutfordringer øke sannsynligheten for at man står uten arbeid.

I Norge har vi et godt velferdssystem med sosiale ytelser for dem som av ulike årsaker står utenfor jobb. Det er bred tverrpolitisk enighet om arbeidslinjen i Norge, som legger til grunn at det skal lønne seg økonomisk å stå i jobb. Selv om velferdssystemet med sosiale ytelser demper noe av de økonomiske tapet av å stå uten jobb, veier dette ikke opp for de nevnte konsekvensene av å stå utenfor arbeidslivet. I mange tilfeller er trygdeytelsene til livsopphold under det som er definert som lavinntekt i levekårsundersøkelsen.

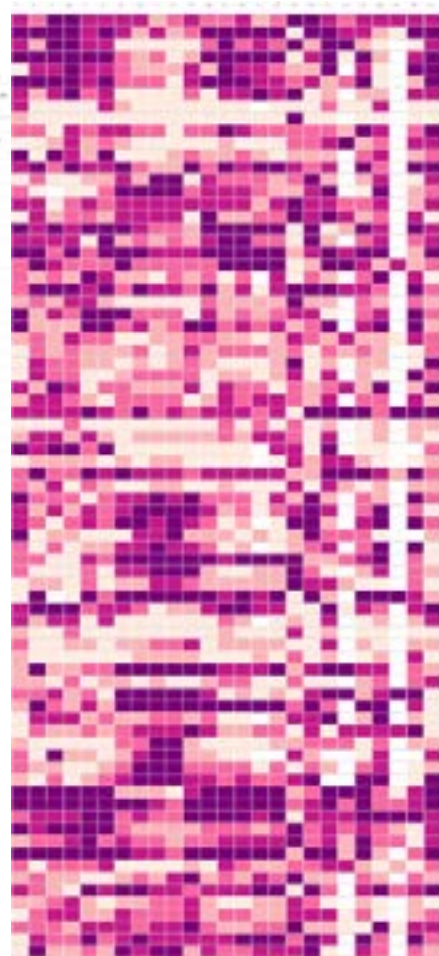
Andelen i alderen 18 til 44 år som mottar uføretrygd er på 3,5 prosent i Stavanger (2022). Det har vært en økning over tid, men Stavanger kommune har fremdeles en andel under gjennomsnittet for Norge. Andelen som mottar uføretrygd er relativt jevnt fordelt i alle bydelene i Stavanger, men bydelene Hundvåg og Finnøy ligger over gjennomsnittet for Stavanger.

Bolig er et viktig velferdsgode, samtidig er det først og fremst et privat ansvar å skaffe seg et sted å bo. Eierlinjen, den nasjonale målsettingen om at flest mulig skal eie sin egen bolig, står fremdeles sterkt. Åtte av ti nordmenn eier egen bolig, og leieandelen i Stavanger er litt høyere enn landsgjennomsnittet, men lavere enn leieandelen i Oslo og andre storbyer. For den enkelte kan det å leie bolig i en fase av livet være riktig, men for andre er det å ikke ha mulighet til å komme inn på eiemarkedet.

2014

2022

4.2 Analyse av levekårssoner i bydelene

4.2.1 Eiganes og Våland

Bydelen Eiganes og Våland består av 13 levekårssoner fordelt på delområdene Våland, Eiganes, Kampen og Stokka, og er den mest folkerike bydelen i Stavanger med sine 24 720 innbyggere. Det er stor variasjon mellom levekårssonene i bydelen, fra villastrøk og naturområder til tettbygde blokker og hus i sentrumskjernen. Bydelen har en jevn fordeling av blokkbebyggelse, eneboliger og tomannsboliger. Siden 2019 har befolkningen økt med 650 nye innbyggere, hvor utbyggingen av blokkene på Paradis Brygge har stått for den største tilflyttingen. Med flere leilighetsbygg har det blitt lagt til rette for både flere eldre og unge, og i 2024 utgjør 25–29-åringene den største aldersgruppen. Bydelen har nest høyest andel folk som bor alene, kun Storhaug har prosentvis flere aleneboende.

Sandal og Stokka skårer bra på levekårsvariablene i 2022. Utfordringer knyttet til lavinntekt er høyest i levekårssonene Bjergsted, Kannik og Lagård. Generelt er det store sosiale forskjeller innad i bydelen, mange leide boliger, og høy utflyttingsgrad.

4.2.2 Hinna

Hinna er med sine elleve levekårssoner den nest største bydelen i folketall i Stavanger, med sine 23 809 innbyggere. Bydelen har vært gjennom en stor transformasjon siden tidlig 2000-tallet, med mange store boligprosjekter som har bidratt til en høy befolkningsvekst. I løpet av de siste 20 årene har bydelen vokst med 46 prosent, hvor den største vekstperioden skjedde fra 2003 til 2015. Siden 2019 har det blitt bygget 427 boenheter, av disse utgjør rundt halvparten blokkbebyggelse og resten stort sett eneboliger og rekkehus. Hinna har generelt en høy andel eneboliger og rekkehus, og befolkningen består av en stor andel barnefamilier.

Bydelen generelt, og særlig levekårssonene Hinnalia, Øvre Vaulen og Vaulen, skårer bra på levekårsvariablene i 2022. Levekårssonene Hinnakrossen og Storaberget har flere utfordringer med generell arbeidsledighet, og ungdomsledighet. Jåttåvågen transformasjonsområde har lav barneandel og høy andel barneutflytting.

bedre ut her), og høyere på arbeidsledighet.

4.2.5 Storhaug

Storhaug er den minste geografiske bydelen, og består av 18 547 innbyggere fordelt over syv levekårssoner i tillegg til Øyane. Den sentrumsnære bydelen er preget av unge voksne, hvor den største aldersgruppen er 25–29 år, barneandelen er lavest av alle bydeler med kun 16 prosent, og 29 prosent av innbyggerne bor alene. Blokkbebyggelse og horisontaldelt tomannsbolig utgjør den største delen av boenhetene på Storhaug med 76 prosent. Siden 2019 har det kommet 1374 nye innbyggere, og 433 nye boenheter som hovedsakelig er blokkbebyggelse.

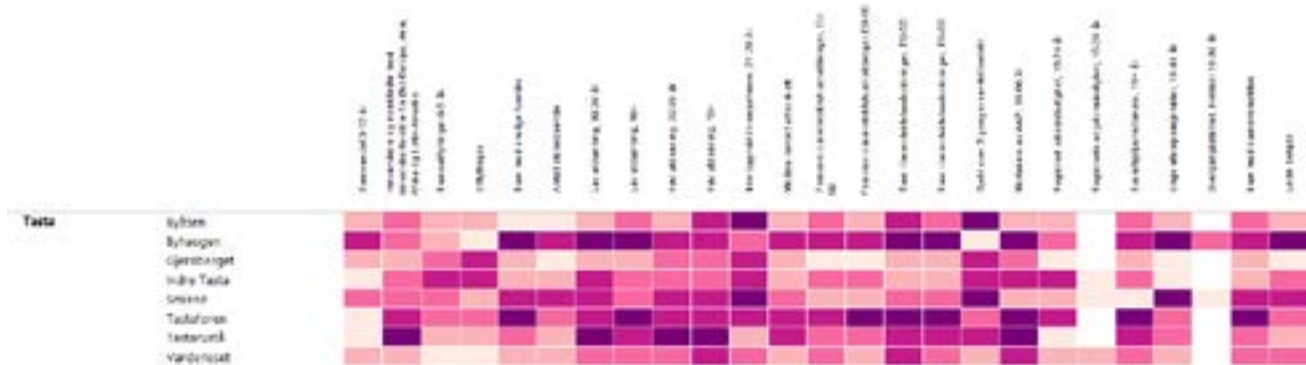
Varden levekårssone kommer godt ut på levekårsvariablene i 2022. Badedammen, Bergeland, Emmaus og Sentrum levekårssoner har utfordringer knyttet til lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og leide boliger. Alle levekårssonene utenom Varden har også høy andel barn med enslige foreldre.

4.2.6 Tasta

Tasta har 15 991 innbyggere fordelt på åtte levekårssoner. Bydelen har en jevn aldersfordeling, høy andel barn, og den største aldersgruppen er 35–39 år. Dette vises også igjen i boligsammensetningen som i stor grad er preget av eneboliger og rekkehus. Siden 2019 har det kommet 436 nye innbyggere, og det har blitt bygget 236 nye boenheter hvor 61 prosent av disse er blokkbebyggelse.

Oversikten over indikatorene viser en jevn fordeling mellom levekårssonene. Hele bydelen har lav ungdomsledighet. Byhaugen og Tastaforen har høyere andel barn med enslige foreldre og barn i lavinntekt, noe tall fra de siste ti år også viser.

4.2.7 Hillevåg

Hillevåg bydel består av tolv levekårssoner fordelt på områdene Hillevåg, Tjensvoll, Bekkefaret, Åsen, Mariero og Ullandhaug. Bydelens 20 733 innbyggere har en jevn aldersfordeling, hvor den største gruppen er 30–34 år. Siden 2019 har det kommet 580 nye boenheter, hvor blokkbebyggelse utgjør 62 prosent og bofellesskap utgjør 27 prosent. Totalt har bydelen 10 328 boenheter med jevn fordeling av enebolig, rekkehus og blokkbebyggelse.

Levekårssonene Ullandhaugskranningen og Sentralsykehuset skårer bra på levekårsvariablene i 2022. Jernaldergarden, Kristianslyst, Kvalaberg og Mariero har høy andel lavinntektshusholdninger. Bekkefaret, Kvalaberg, Mariero, Saxemarka og Tjensvoll har alle høy andel arbeidsledige. Halvparten av sonene i bydelen har høy andel aleneboende.

4.2.8 Rennesøy

Rennesøy bydel består av åtte bebodde øyer og har en befolkning på 5260 innbyggere per januar 2024. Mer enn halvparten av befolkningen i bydelen bor på selve Rennesøy. Den største aldersgruppen i bydelen er 10–14 år, et trekk kun Finnøy deler. 75 prosent av boligene i bydelen er eneboliger. Rennesøy har også den laveste andel aleneboende med kun 12 prosent, mot byens gjennomsnitt på 19 prosent. Siden Rennesøy ble en del av Stavanger kommune i 2020, har det kommet 170 nye innbyggere og 93 nye boliger har blitt bygget, hvor størstedelen er eneboliger.

Levekårssonene på Rennesøy kommer generelt bra ut på levekårsvariablene i 2022. Alle levekårssoner har imidlertid utfordringer med lav utdanning, og levekårssonene Østhusvik og Sørbø har i tillegg mange unge med lav utdanning.

Figurer

Figur 1: Tetthet i norske storbyttetsteder. Personer per km ² per 1. januar 2023. Kilde: SSB.....	11
Figur 2: Tetthet i Stavangers bydeler. Personer per km ² per 1. januar 2024. Kilde: SSB.....	11
Figur 3: Befolkningsvekst i norske storbyer m.m. i tiårsperioden 2015-2024. Kilde: SSB.....	12
Figur 4: Befolkningsvekst i Stavangers bydeler i tiårsperioden 2015-2024. Kilde SSB.	12
Figur 5: Folkemengde etter aldersgrupper i prosent. Storbyområdet (Stavanger, Sandnes og Sola), andre storbyer og landet 1. januar 2024. Kilde: SSB.....	14
Figur 6: Folketilvekst, fødselsoverskudd og nettoinnflytting. 1990-2023. Kilde: SSB.....	14
Figur 7: Folkemengden i Stavanger etter aldersgrupper per 1. januar 1986–2024. Kilde: SSB.	15
Figur 8: Folkemengden i Stavangers bydeler fordelt på aldersgrupper. 1. januar 2024. Kilde: SSB.	15
Figur 9: Innvandrerbefolkningen fordelt på landbakgrunn. 1. januar 2024. Kilde: SSB.	22
Figur 10: Innvandrerandelen av hele befolkningen fordelt på bydeler. 2003 – 2023. Kilde: FHI.....	23
Figur 11: Nettoinnflyttinger i alt, fra resten av landet og utlandet. 2001-2023. Kilde: KOMPAS.....	25
Figur 12: Høyeste fullførte utdanning for personer 16 år og over. 1980 – 2023. Kilde: SSB.....	28
Figur 13: Høyeste fullførte utdanning for personer 16 år og over for storbyene 2023. Kilde: SSB.....	29
Figur 14: Personer i lavinntektshusholdninger EU60 for storbykommuner og kommuner på Nord-Jæren. Kilde: SSB	33
Figur 15: Personer i lavinntektshusholdninger EU60 i kommunens bydeler. Kilde: SSB.....	34
Figur 16: Inntektsulikhet på bydelsnivå presentert ved en Gini-skala.....	34
Figur 17: Inntektsutvikling for de ulike aldersgrupper i Rogaland siden 2011. Kilde: SSB.	35
Figur 18: Forskjell i forventede leveår mellom to ulike utdanningsgrupper. Gjennomsnitt for perioden 2007-2021. Kilde: Kommunehelse statistikkbank/SSB	41
Figur 19: Valgdeltakelse ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 etter innvandringskategori/statsborgerskap (prosent). Kilde: SSB.....	47
Figur 20: Boforhold etter eierstatus og innvandringskategori i Stavanger. Kilde: SSB	51
Figur 21: Boliger etter type og bydel 2023. Kilde: SSB	52
Figur 22: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris (kr) for selveide blokkleiligheter. Kilde: SSB/FINN.no	52

Illustrasjoner: Berit Sømme.

Kart

Kart 1: Oversikt.....	10
Kart 2: Befolkningsendring.....	13
Kart 3: Barneandel 3-12 år.....	16
Kart 4: Andel unge voksne.....	17
Kart 5: Eldre 65-79 år.....	18
Kart 6: Eldre 80 år +.....	19
Kart 7: Aleneboende.....	20
Kart 8: Barn med enslige foreldre.....	21
Kart 9: Innvandrere.....	24
Kart 10: Barneutflyttinger.....	26
Kart 11: Utflyttinger.....	27
Kart 12: Lav utdanning 30-39 år.....	30
Kart 13: Høy utdanning 30-39 år.....	31
Kart 14: Ikke oppnådd kompetanse 21-29 år.....	32
Kart 15: Medianinntekt.....	36
Kart 16: Lavinntektshusholdninger (50 prosent etter EU-skala).....	37
Kart 17: Lavinntektshusholdninger (60 prosent etter EU-skala).....	38
Kart 18: Barn i lavinntektshusholdninger (60 prosent etter EU-skala).....	39
Kart 19: Gjeld over tre ganger samlet inntekt.....	40
Kart 20: Arbeidsledighet.....	42
Kart 21: Sosialhjelp.....	44
Kart 22: Arbeidsavklaringspenger.....	45
Kart 23: Unge uføretrygdede.....	46
Kart 24: Valgdeltakelse.....	48
Kart 25: Barn med barneverntiltak.....	49
Kart 26: Enebolig.....	53
Kart 27: Rekkehus m.m.....	54
Kart 28: Horisontaldelt tomannsbolig m.m.....	55
Kart 29: Blokk m.m.....	56
Kart 30: 1- og 2-romsboliger.....	57
Kart 31: 3- og 4-romsboliger.....	58
Kart 32: 5-roms og større boliger.....	59
Kart 33: Leide boliger.....	60

